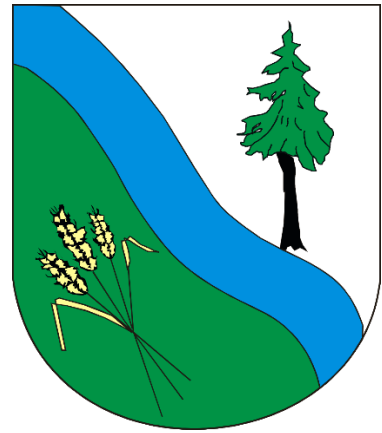

STRATEGIA ROZWOJU **GMINY MASZEWO** NA LATA 2025-2034

 **Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju**

Opracowanie:

Urząd Gminy Maszewo

we współpracy z Wielkopolską Akademią Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Spółka komandytowa oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Strategię Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034 opracowano w oparciu o analizę materiałów źródłowych (aktualnych dokumentów planistycznych i sprawozdań) Urzędu Gminy Maszewo i gminnych jednostek organizacyjnych, dane statystyczne ujęte w formie wskaźników, wykresów i tabel porównawczych oraz informacje pozyskane w procesie partycypacji społecznej.

Strategia Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034 zawiera najaktualniejsze dane w momencie opracowywania niniejszego dokumentu, a więc dane według stanu na 31 grudnia 2023 roku (o ile nie zaznaczono inaczej).

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY MASZEWO	7
1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej	8
2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej	11
3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej.....	13
4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych.....	16
4.1. Ocena sytuacji w Gminie	17
4.2. Pożądane priorytety rozwojowe	21
5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej	23
CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY MASZEWO	27
1. Misja i wizja	28
2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	29
3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Maszewo oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie	39
4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań	51
5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych	56
6. Ramy finansowe i źródła finansowania	58
Załącznik nr 1: Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Maszewo	61
Załącznik nr 2: Wzór ankiety	118
Załącznik nr 3: Tabela ewaluacyjna	124

WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034 stanowi plan działania, który wyznacza kierunek, w jakim Gmina Maszewo chce rozwijać się najbliższych latach. Określa ona strategiczne kierunki rozwoju Gminy w perspektywie do 2034 roku oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia ona również efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne, czy środki finansowe oraz stanowi formalną podstawę do przygotowania i oceny wniosków o finansowanie zadań ze źródeł zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034 jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych obowiązujących w Gminie Maszewo, a także spójnym z dokumentami wyższego rzędu – Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 (SRWL 2030), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030) oraz Strategią Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Krośnieńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Będzie ona wyznaczała również ramy dla planów i programów powstających w Gminie podczas jej obowiązywania.

Prace nad Strategią rozpoczęto we wrześniu 2024 roku, kiedy to Rada Gminy Maszewo przyjęła uchwałę nr IV/19/2024 w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034, w tym trybu konsultacji. Kolejnym krokiem było wyłonienie firmy odpowiedzialnej za opracowanie dokumentu, które zostało sfinalizowane w grudniu 2024 poprzez podpisanie stosownej umowy. Proces tworzenia Strategii poprzedzono analizą sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy, którą pogłębiono podczas badania ankietowego mieszkańców. Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej pozwoliła na zdefiniowanie obszarów problemowych i najważniejszych wyzwań w zakresie powyższych sfer, a także silnych stron jednostki i jej szans. Zebrane informacje pogłębiono podczas warsztatów strategicznych, w którym udział wzięli urzędnicy, mieszkańcy oraz władze Gminy. Podczas warsztatów opracowano również misję i wizję Gminy, a także założenia celów i kierunków działań, których realizacja wpłynie na urzeczywistnienie określonej na 2034 rok wizji. Warsztaty przeprowadzone zostały metodą *design thinking* polegającą na spojrzeniu na problem z wielu perspektyw oraz wyjściu poza utarte schematy. Efektem tej metody jest wypracowanie niestandardowych rozwiązań i innowacyjne podejście do obecnych wyzwań. Ustalenia oraz rekomendacje w zakresie prowadzenia gminnej polityki przestrzennej omówiono i zdefiniowano na wywiadzie pogłębionym z planowania przestrzennego, w którym wzięły udział osoby odpowiedzialne za inwestycje, gospodarkę przestrzenną oraz ochronę środowiska w Gminie Maszewo. Propozycje zapisów skonsultowano z przedstawicielami władz Gminy i w maju 2025 roku przygotowano projekt Strategii. Następnie został on poddany konsultacjom społecznym oraz przedłożony Zarządowi Województwa Lubuskiego do opiniowania.

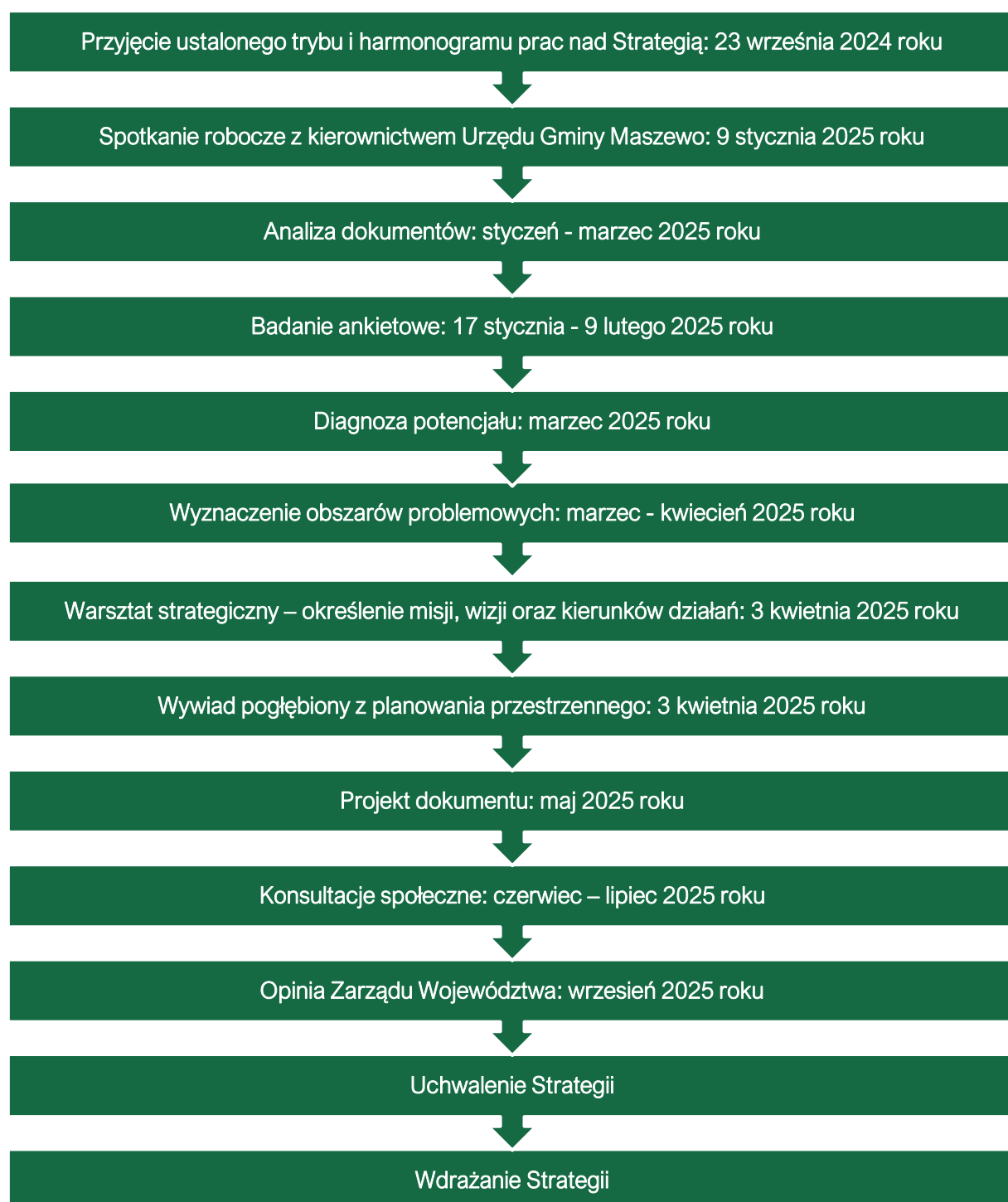
Urząd Gminy Maszewo wspierali eksperci z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania:

- Irma Kuznetsova – Dyrektor Działu strategii i rozwoju lokalnego (kierownik projektu),
- Iwona Nowacka – Zastępca Dyrektora Działu strategii i rozwoju lokalnego (recenzent projektu),
- Aleksander Orbach – Specjalista ds. strategii i rozwoju lokalnego (koordynator projektu),
- Ewelina Mrozek – Specjalistka ds. strategii i rozwoju lokalnego,
- Alicja Marjańska – Młodsza specjalistka ds. strategii i rozwoju lokalnego.

Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2025 poz. 198). Zgodnie z treścią w/w ustawy Strategia zawiera wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Maszewo. Pogłębiona Diagnoza stanu Gminy stanowi natomiast Załącznik nr 1 do niniejszej Strategii.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został opracowany na podstawie aktualnych dokumentów planistycznych, sprawozdań oraz danych statystycznych. Podstawowym dokumentem prawnym wykorzystywanym podczas przygotowania Strategii była ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Poniżej przedstawiono poszczególne etapy procesu prac nad Strategią:

CZĘŚĆ I: STAN I WYZWANIA ROZWOJU GMINY MASZEWO

Na podstawie przeprowadzonej **Diagnozy sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Maszewo** zidentyfikowane zostały najważniejsze potencjały rozwojowe oraz problemy dotyczące Gminy Maszewo i jej najbliższego otoczenia. Poniższe wyszczególnienie zawiera **wnioski w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym** opracowane w oparciu o Diagnozę, która stanowi Załącznik nr 1. Wnioski stanowią jedną z podstaw do sporządzenia celów strategicznych i kierunków działań zaplanowanych do realizacji w ramach niniejszej Strategii.

1. Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej

Maszewo to gmina wiejska położona w zachodniej części województwa lubuskiego, w północnej części powiatu krośnieńskiego. Siedziba władz gminnych zlokalizowana jest w miejscowości Maszewo, które stanowi główny ośrodek wielofunkcyjny badanej jednostki. Gmina Maszewo graniczy z gminami: Torzym (powiat sulęciński), Gubin (powiat krośnieński), Krosno Odrzańskie (powiat krośnieński), Cybinka (pow. Słubicki) oraz Bytnica (powiat krośnieński). Powierzchnia Gminy jest równa 214 km² (15,4% powierzchni powiatu).

Wnioski z diagnozy sytuacji przestrzennej:

- Położenie komunikacyjne Gminy jest niebył korzystne: duże i średnie ośrodki miejskie, takie jak Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski, Wrocław, Poznań i Berlin, zlokalizowane są w odległości co najmniej kilkudziesięciu kilometrów od siedziby Gminy, co – także w związku z ograniczoną dostępnością transportu zbiorowego – bardzo utrudnia możliwość pracy lub nauki w tych miejscowościach. Z drugiej strony jednak położenie przy granicy z Niemcami jest atutem, ze względu na zwiększone możliwości współpracy, handlu, a nawet poszukiwania pracy za granicą.
- Przez teren Gminy Maszewo przebiegają ważne szlaki drogowe, co stwarza szansę na rozwój funkcji logistycznych, handlowych i usługowych. Znajduje się tutaj m.in. droga krajowa nr 29, biegnąca od granicy z Niemcami w Słubicach do Połupina oraz droga wojewódzka nr 138 relacji Muszkowo – Gubin. Sieć drogową uzupełniają drogi powiatowe (o łącznej długości ok. 54,4 km), drogi gminne (o łącznej długości ok. 54,4 km) oraz drogi wewnętrzne.
- Znaczna część dróg gminnych jest w złym stanie technicznym, co utrudnia codzienne funkcjonowanie mieszkańców, dojazd do usług i miejsc pracy, a także ogranicza atrakcyjność inwestycyjną Gminy.
- Wzdłuż północno-wschodniej granicy Gminy przebiega linia kolejowa nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny. Najbliższy przystanek kolejowy, z którego mogą korzystać mieszkańcy Gminy, znajduje się w miejscowości Pliszka. Z uwagi na ograniczoną dostępność przystanków i niedostateczne skomunikowanie z sąsiednimi miejscowościami, potencjał transportu kolejowego jest słabo wykorzystany, zarówno w zakresie przewozów pasażerskich, jak i towarowych.
- Autobusowy transport zbiorowy na terenie Gminy jest słabo rozwinięty. Utrudnia to mobilność mieszkańców – zwłaszcza osób starszych, młodzieży i osób bez własnego

środka transportu – oraz pogłębia wykluczenie komunikacyjne części obszarów wiejskich. Szansą dla poprawy sytuacji jest członkostwo Gminy w Krośnieńskim Związku Powiatowo-Gminnym, który koncentruje się na takich działaniach jak np. współorganizacja transportu publicznego oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.

- Zgodnie z treścią Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (PZPWL) Gmina Maszewo należy do następujących obszarów funkcjonalnych:
 - wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych,
 - obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy,
 - obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
 - obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych,
 - miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
 - obszary przygraniczne.
- Dodatkowo, zgodnie z treścią Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego do 2030 roku, Gmina należy do Obszaru Strategicznej Interwencji – Obszary Wiejskie, które sklasyfikowano jako obszary wiejskie o trudnych warunkach rozwojowych.
- Gmina Maszewo została również sklasyfikowana jako teren zagrożony powodzią. Ogranicza to możliwość lokalizacji nowych inwestycji i zabudowy mieszkaniowej, wymaga także uwzględnienia szczególnych warunków ochrony przeciwpowodziowej w planowaniu przestrzennym.
- Gmina Maszewo należy do Lokalnej Grupy Działania „Zielone Światło”, która wspiera projekty z zakresu turystyki i rozwoju społeczno-gospodarczego, mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców.
- Około 2/3 powierzchni Gminy Maszewo pokrywają lasy, z kolei 28,7% powierzchni stanowią użytki rolne, a około 5% – tereny przeznaczone na cele pozarolnicze (mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe). Gmina charakteryzuje się występowaniem rozproszonej zabudowy, co generuje trudności w efektywnym świadczeniu usług publicznych oraz w racjonalnym planowaniu infrastruktury.
- Gmina Maszewo w całości znajduje się z zlewni rzeki Odry, której bieg, wraz z rzeką Pliszką, wyznacza południową i północną granicę badanej jednostki. Wody powierzchniowe zlokalizowane na jej obszarze pełnią istotną rolę w lokalnej gospodarce, szczególnie w zakresie hodowli ryb.
- Rzeka Odra przebiegająca przez teren Gminy stanowi istotną barierę komunikacyjną i przestrzenną, szczególnie w kontekście słabo rozwiniętej infrastruktury mostowej i przeprawowej. Ogranicza to swobodny przepływ osób, towarów i usług między częściami Gminy położonymi po obu stronach rzeki. Jednocześnie stanowi ogromny atut – jest częścią międzynarodowej drogi wodnej E30, łączącej Bałtyk z południem Europy, co stwarza możliwości rozwoju, m.in. w zakresie transportu wodnego i turystyki rzecznej. W PZPWL uwzględniono modernizację Odrzańskiej Drogi Wodnej E30 oraz inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które obejmują również teren Gminy Maszewo.

- Na terenie Gminy znajdują się złoża piasków i żwirów, torfów, węgla brunatnego oraz ropy naftowej. Złoża mogą stanowić potencjał gospodarczy Gminy, jednak ich wykorzystanie musi być zrównoważone, uwzględniające aspekty środowiskowe, społeczne i przestrzenne.
- Ład przestrzenny zaburzony jest przez liczne występowanie pustostanów przeznaczonych do rozbiórki. Wpływają one negatywnie na estetykę i bezpieczeństwo przestrzeni oraz utrudniają rozwój funkcji społecznych.
- W Gminie występuje niedobór zagospodarowanych terenów zielonych, co negatywnie wpływa na jakość życia, ogranicza możliwości integracji społecznej, rekreacji i wypoczynku.
- Na terenie Gminy występują obszary o obniżonych wartościach użytkowych, estetycznych i funkcjonalnych, które wymagają przekształceń. Przestrzenie te często zajmują atrakcyjne lokalizacje, ale ich obecny stan ogranicza ich wykorzystanie i negatywnie wpływa na otoczenie.
- Obszar Gminy objęty jest różnymi formami ochrony przyrody, co w wyraźny sposób podnosi jej atrakcyjność środowiskową, jednak równocześnie stanowi wyzwanie dla jej rozwoju przestrzennego. Na obszarze Gminy znajduje się: Krzesiński Park Krajobrazowy, Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza nad Pliszką, 5 Specjalnych Obszarów Ochrony Siedlisk (Dolina Pliszki, Bory Chrobotkowe koło Bytomca, Lasy Dobrosułowskie, Diabelski Staw oraz Krośnieńska Dolina Odry), Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Środkowej Odry, 7 użytków ekologicznych (Odra, Małe Trzciny, Duże Trzciny, Stawy nad Pliszką, Leśna Ostoja, Uroczysko Radomicko oraz Diabelski Staw koło Radomicka), a także 8 pomników przyrody.
- Przez Gminę Maszewo przechodzi główny szlak migracji dużych ssaków, który jest istotnym obszarem dla zachowania bioróżnorodności.
- Uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują niewielką część powierzchni Gminy (0,63%). Z tego powodu działania w zakresie planowania przestrzennego mają charakter doraźny, a ich podstawowym narzędziem są decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Utrudnia to kontrolę nowej zabudowy i zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, a tym samym utrzymanie ładu przestrzennego. Opracowanie i uchwalenie planu ogólnego Gminy do połowy 2026 roku ma tę sytuację uporządkować.
- Gminę w ostatnich latach charakteryzowała mniejsza liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w przeliczeniu na 1 tysiąc mieszkańców (wyjątek stanowi rok 2023) oraz mniejsza liczba wydanych pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlany w przeliczeniu na 1 tysiąc mieszkańców niż średnia wartość tych wskaźników dla wszystkich gmin w powiecie krośnieńskim. Może to świadczyć o niskim ruchu inwestycyjnym na obszarze Gminy.
- Gmina Maszewo posiada korzystne warunki do rozwoju OZE, ze szczególnym uwzględnieniem elektrowni wiatrowych oraz instalacji geotermalnych. Może to stanowić jeden z filarów lokalnej polityki energetycznej, czemu sprzyja niska gęstość zaludnienia oraz znaczna powierzchnia gruntów rolnych i nieużytków.

- Gmina Maszewo posiada cenne zasoby dziedzictwa kulturowego, w tym obiekty sakralne, z których 6 zostało uwzględnionych w Rejestrze zabytków nieruchomych województwa lubuskiego. Świadczą one o bogatej historii regionu i mogą stanowić istotny element tożsamości lokalnej.
- Gmina posiada znaczące walory przyrodnicze i krajobrazowe, takie jak duże kompleksy leśne, tereny nadodrzańskie oraz łąki i tereny rolnicze, które stwarzają sprzyjające warunki do rozwoju turystyki przyrodniczej, rekreacyjnej i rowerowej. Z kolei brak masowej turystyki i niska urbanizacja są atutem dla osób poszukujących spokoju i kontaktu z naturą – stanowi to potencjał do rozwoju oferty slow tourism i agroturystyki.
- Położenie w pobliżu rzeki Odry oraz obecność szlaków wodnych umożliwia rozwój turystyki kajakowej i wędkarskiej.
- Przez teren Gminy przebiegają trzy szlaki turystyczne. Ich dalszy rozwój w znaczącym stopniu zwiększy dostępność i atrakcyjność obszaru dla odwiedzających.
- Członkostwo Gminy Maszewo w Lubuskiej Regionalnej Organizacji Turystycznej (LOTUR) stanowi ważny element wspierający rozwój lokalnej turystyki, umożliwiając promocję walorów przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych Gminy w skali regionalnej i ogólnopolskiej. Dzięki przynależności do LOTUR Gmina Maszewo uzyskuje dostęp do sieci współpracy z innymi samorządami, instytucjami i branżą turystyczną, co pozwala korzystać z doświadczeń i dobrych praktyk innych członków.

W sferze przestrzennej Gmina Maszewo wspierać będzie rozwój OZE, przy jednoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego i ochrony krajobrazu. Należy również chronić i zagospodarować zabytki oraz rozwijać infrastrukturę turystyczną. Ważne jest zrównoważone wykorzystanie terenów rolnych i leśnych oraz planowanie inwestycji zgodnie z kierunkami strategicznymi.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej

Wnioski z diagnozy sytuacji gospodarczej:

- Biorąc pod uwagę udziały sekcji PKD, w ramach, których działają podmioty gospodarcze w Gminie, można stwierdzić, że rynek jest pod tym względem dość zróżnicowany. W 2023 r. największa część podmiotów działała w sekcjach: Budownictwo (23,3%), Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (17,0%), Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (15,2%) oraz Pozostała działalność usługowa (10,3%).
- W latach 2019-2023 liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w REGON w Gminie była jedną z najniższych w zestawieniu z pozostałymi gminami powiatu krośnieńskiego – mniej korzystnie sytuacja przedstawiała się jedynie w gminie Bytnica. Również w zakresie liczby przedsiębiorstw przypadających na 1 tys. mieszkańców, sytuacja w Gminie była zdecydowanie mniej korzystna niż w pozostałych jednostkach. Może to świadczyć o niskim poziomie przedsiębiorczości w Gminie, co może wynikać z ograniczonych możliwości inwestycyjnych, niedostatecznie rozwiniętej infrastruktury, czy też braku odpowiednich zachęt dla przedsiębiorców.

- Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie w ostatnich latach był wyższy niż średnie wartości dla gmin w powiecie krośnieńskim i województwie lubuskim – w 2023 roku natomiast, wartość wskaźnika odnotowana w Gminie była niższa niż w przypadku średniej dla całego powiatu. Niekorzystna sytuacja na tle województwa może świadczyć o braku odpowiednich miejsc pracy oraz słabym rozwoju lokalnej gospodarki.
- Zaobserwowano również niską aktywność zawodową wśród niektórych grup społecznych, szczególnie osób młodych w wieku 25-44 lat. Może to wynikać z braku dostępu do odpowiednich szkoleń, kursów zawodowych, czy też programów aktywizacji zawodowej.
- Średnie miesięczne wynagrodzenie w powiecie krośnieńskim w latach 2019-2023 było niższe niż odnotowano w województwie lubuskim oraz w przypadku całego kraju.
- W 2023 r. z sieci wodociągowej w Gminie korzystało 98,3% mieszkańców, natomiast z sieci kanalizacyjnej – 20,7%. Odnotowany w Gminie wskaźnik w zakresie dostępu do sieci kanalizacyjnej był zdecydowanie niższy niż średnia dla powiatu krośnieńskiego i całego województwa. Jest to sytuacja niekorzystna, gdyż może skutkować degradacją środowiska naturalnego. W zakresie rozwoju infrastruktury sieciowej w kolejnych latach planuje się m.in.: przebudowę SUW Trzebiechów na bazie istniejącego ujęcia, budowę wodociągu przesyłowego z Trzebiechowa do Gęstowic oraz wodociągu przesyłowego ze Skarbony do Lubogoszczy, a także budowę sieci wodociągów rozdzielczych w Trzebiechowie, Gęstowicach i Lubogoszczy.
- W Gminie sieć gazowa występuje jedynie fragmentarycznie i obsługuje 1,5% mieszkańców. Jest to sytuacja niekorzystna, gdyż wskazuje, że zdecydowana większość mieszkańców wykorzystuje paliwa konwencjonalne do produkcji ciepła, co niekorzystnie oddziałuje na jakość powietrza.
- Zasięg Internetu i prędkość transferu w Gminie są niewystarczające – zgodnie z treścią raportu Ministra Cyfryzacji i Instytutu Łączności Państwowego Instytutu Badawczego pt. „Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do Internetu” na koniec 2024 r. w Gminie Maszewo było 931 punktów adresowych, przy czym w zasięgu stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych były 592 punkty, a 339 pozostawało bez zasięgu.
- Na terenie Gminy znajduje się PSZOK. Mimo że liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami w ostatnich latach pozostawała na podobnym poziomie, znacząco zwiększyła się ilość zebranych odpadów. Stosunek ilości odpadów segregowanych do łącznej liczby odpadów w Gminie wzrósł z 42% w 2019 roku do 59% w 2023 roku.
- W latach 2018-2023 głównym źródłem dochodów Gminy były dotacje, przy czym w 2023 roku stanowiły one aż 48%, co wynikało m.in. z dofinansowań z Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład. Dochody własne wraz z udziałami w podatkach centralnych wyniosły między 31% a 43% w latach 2018-2022, a w 2023 r. zaledwie 30% dochodów ogółem, co wskazuje na niską samodzielność finansową Gminy.
- Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Gminy wyniósł w 2023 r. 27,9% i był wyższy od średniej w powiecie (19,0%) i województwie (22,4%). W poprzednich latach wydatki majątkowe Gminy Maszewo były znacząco niższe od średniej dla gmin w powiecie i w województwie: kształtowały się w przedziale od 6,9% w roku 2020 do 14,2% w roku 2021.

Przedstawione powyżej wnioski stanowią fundament do opracowania Strategii, nastawionej na stymulację wzrostu gospodarczego, zwiększenia konkurencyjności Gminy oraz poprawę jakości życia jej mieszkańców. Dalsze działania powinny być skierowane przede wszystkim

na eliminowanie barier rozwojowych oraz kreowanie nowych miejsc pracy. W kontekście długofalowego rozwoju, kluczowe będzie wspieranie przedsiębiorczości lokalnej i przyciąganie inwestycji, aby stworzyć stabilne warunki do rozwoju rynku pracy w Gminie. Konieczne wydaje się również zintensyfikowanie działań nastawionych na edukację ekologiczną mieszkańców.

3. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej

Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej:

- Liczba mieszkańców Gminy w ostatnich latach wykazywała tendencje spadkowe – w 2023 roku odnotowano spadek o 65 osób względem roku 2019. Jest to wynikiem z jednej strony ujemnego przyrostu naturalnego, a z drugiej ujemnego salda migracji.
- Względnie niska gęstość zaludnienia (12,7 os./km²) wpływa na niski poziom hałasu i zanieczyszczeń w Gminie, co zwiększa jej atrakcyjność, np. dla mieszkańców dużych miast, chcących odpocząć od bardziej dynamicznego środowiska, jednak także bezpośrednio przyczynia się do wysokich kosztów budowy infrastruktury sieciowej, drogowej, a także wysokich kosztów usług, np. edukacyjnych i transportowych.
- Obserwuje się postępujące starzenie się społeczeństwa. Udział osób w wieku kreatywnym w Gminie się zmniejsza, natomiast w wieku poprodukcyjnym – zwiększa. Coraz ważniejszą kwestią będzie więc jak najdłuższe utrzymanie aktywności osób starszych i ich udziału w życiu społecznym poprzez aktywnie działające ośrodki wsparcia i miejsca integracji, a dalej zapewnienie odpowiedniej opieki zdrowotnej i usług społecznych dla seniorów.
- Brak żłobków i klubów dziecięcych na terenie Gminy stanowi niedogodność dla części obecnych oraz potencjalnych nowych mieszkańców. Rodzice mają utrudniony powrót na rynek pracy z uwagi na brak miejsc opieki dla najmłodszych.
- W Gminie Maszewo funkcjonują dwie placówki przedszkolne, które zapewniają opiekę i edukację przedszkolną dla dzieci w wieku 3-5 lat. Ich obecność przyczynia się do wyrównywania szans edukacyjnych najmłodszych mieszkańców. Placówki te odgrywają też ważną rolę w aktywizacji zawodowej rodziców, umożliwiając im powrót na rynek pracy. W 2023 roku wszystkie dzieci w wieku 3-5 lat z terenu Gminy były objęte wychowaniem przedszkolnym.
- Na obszarze Gminy znajdują się dwie szkoły podstawowe, tj. Szkoła Podstawowa im. Ignacego Łukasiewicza w Maszewie oraz Szkoła Podstawowa w Gętowicach. Analiza struktury organizacyjnej powyższych placówek wskazuje na bardzo niską średnią liczbę uczniów w poszczególnych oddziałach – taki stan rzeczy wpływa nie tylko na efektywność zarządzania placówkami, lecz także na racjonalność wykorzystania zasobów kadrowych i infrastrukturalnych. W związku z tym zasadne wydaje się rozważenie połączenia obu szkół w jedną jednostkę organizacyjną, co pozwoliłoby na optymalizację kosztów, lepsze planowanie pracy dydaktycznej oraz zapewnienie uczniom szerszej oferty edukacyjnej i rozwojowej.
- W Gminie zauważa się stosunkowo korzystne warunki kształcenia na poziomie podstawowym, co potwierdzają wyniki z egzaminów ósmoklasisty – w latach 2021-2023 wyniki uczniów szkół podstawowych z terenu badanej jednostki w przypadku każdej z podstawowych części egzaminu ósmoklasisty (j. polski, matematyka, j. angielski) były zbliżone do średniej w powiecie krośnieńskim i całym województwie lubuskim. W 2023 r.

uczniowie z terenu Gminy najlepiej poradzi sobie z egzaminem z języka polskiego, z kolei w przypadku matematyki uzyskane przez nich wyniki (52,19%) znacząco przewyższają te odnotowane w powiecie (44,53%) oraz województwie lubuskim (48,17%). Najmniej korzystnie wypadły wyniki z języka angielskiego, jako że uczniowie uzyskali niższe wyniki niż wychowankowie szkół podstawowych z terenu całego powiatu oraz województwa.

- Szkoły podstawowe realizowały w ostatnich latach liczne projekty wspierające uczniów z trudnościami w nauce, a także organizowały różnorodne działania rozwijające ich talenty i promujące aktywność fizyczną.
- Główną instytucją kultury w Gminie jest Gminna Biblioteka Publiczna w Maszewie z punktem bibliotecznym w Gęstowicach. GBP pełni istotną rolę w upowszechnianiu czytelnictwa, rozwijaniu zainteresowań mieszkańców oraz zapewnianiu dostępu do kultury i wiedzy. Placówka ta organizuje również spotkania autorskie oraz warsztaty, angażując zarówno dzieci, młodzież, jak i osoby dorosłe.
- Najważniejszymi cyklicznymi wydarzeniami kulturalnymi w Gminie Maszewo są: Bal Seniora, Noc Świętojańska w Połecku oraz Święto Pszczoły. Na terenie Gminy organizowane są również tradycyjne wydarzenia o charakterze lokalnym, takie jak Dożynki Sołeckie i Gminne oraz Jarmark Bożonarodzeniowy.
- W Gminie funkcjonuje Klub Sportowy „Nafta” Rybaki oraz Uczniowski Klub Sportowy „Maszewiak”. Wśród obiektów infrastruktury sportowej zlokalizowanych na obszarze Gminy znajduje się 7 boisk sportowych (w tym 2 zlokalizowane przy szkołach podstawowych) oraz pumptrack w Trzebiechowie.
- Analiza zebranych danych wskazuje na wysoki poziom bezpieczeństwa, co potwierdzone zostało opinią uczestników warsztatów. Do najważniejszych zagrożeń dla bezpieczeństwa publicznego zaliczono przede wszystkim klęski naturalne. Na terenie Gminy funkcjonują 3 jednostki ochotniczej straży pożarnej, z czego 2 włączone są do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.
- Liczba organizacji pozarządowych działających w Gminie przypadających na 1 tys. mieszkańców jest wyższa od średniej wartości w gminach powiatu krośnieńskiego oraz województwa lubuskiego, co wskazuje na większe zaangażowanie lokalnej społeczności w życie społeczne, a tym samym sprzyja rozwojowi i integracji.
- Gmina Maszewo należy do kilku stowarzyszeń/związków międzygminnych, takich jak: Krośnieński Związek Powiatowo-Gminny, Międzygminny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „Odra – Nysa – Bóbr”, Lokalna Grupa Działania „Zielone Światło”, Lubuska Regionalna Organizacja Turystyczna oraz Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego.
- Na terenie Gminy znajduje się jeden punkt podstawowej opieki zdrowotnej oraz filia prywatnego ośrodka medycznego TOPMED Centrum Medyczne. Najbliższy szpital zlokalizowany jest natomiast w Krośnie Odrzańskim, które oddalone jest od Gminy o ok. 15 km.
- Główną jednostką świadczącą pomoc społeczną na terenie Gminy jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie. Stosunkowo niska (w porównaniu do średniej dla powiatu i województwa) liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. ludności w Gminie sugeruje występowanie lepszej sytuacji społeczno-ekonomicznej w analizowanej jednostce. Może to również świadczyć o efektywności lokalnych instytucji i programów wsparcia, które zapobiegają m.in. ubóstwu i wykluczeniu społecznemu.

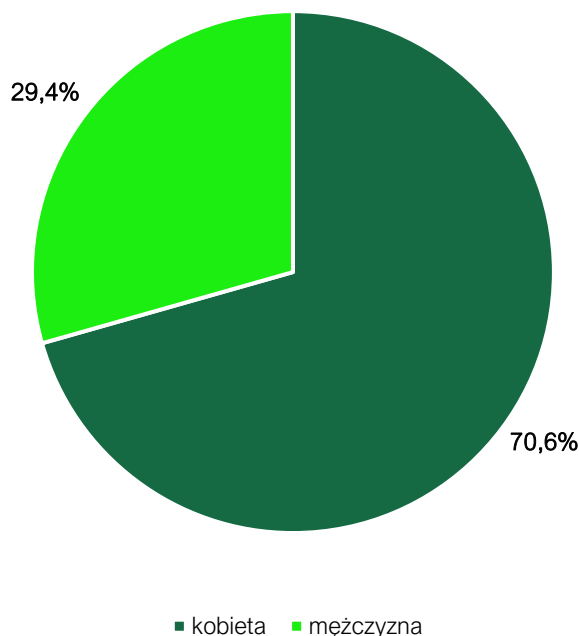
- Na terenie Gminy zidentyfikowano dostęp do mieszkań komunalnych i socjalnych, co pomaga zapewnić stabilność i bezpieczeństwo mieszkaniowe osobom i rodzinom, które z różnych powodów znajdują się z trudnej sytuacji materialnej.

Podsumowując, dostęp do różnorodnych form wsparcia społecznego w Gminie umożliwia mieszkańcom poprawę jakości życia i integrację z resztą społeczeństwa. Diagnoza wskazuje na potrzebę podejmowania działań zorientowanych na dalsze inwestowanie w te obszary, aby zapewnić mieszkańcom równy dostęp do zasobów, co pozwoli na trwały wzrost jakości życia oraz wzmocni spójność społeczną i ekonomiczną Gminy Maszewo.

4. Jakość życia w Gminie – wyniki badań ankietowych

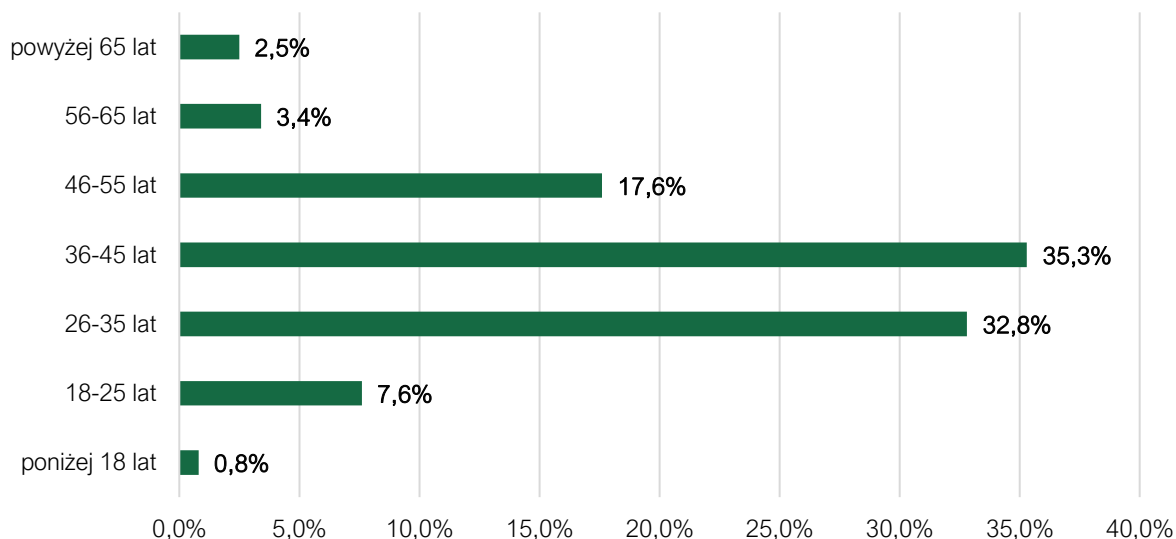
W celu zdiagnozowania stanu społeczno-gospodarczego Gminy Maszewo przeprowadzone zostało badanie ankietowe wśród mieszkańców. Odpowiedzi udzielać można było poprzez kwestionariusz dostępny on-line. Badanie było anonimowe, a udział dobrowolny dla wszystkich zainteresowanych. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców oraz interesariuszy Gminy Maszewo na temat jakości życia w Gminie oraz określenie priorytetów rozwojowych na najbliższe lata. Ankietowani odpowiadali na pytania z zakresu kilku obszarów funkcjonowania Gminy, a poruszane tematy dotyczyły społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni, środowiska, infrastruktury technicznej, turystyki, rekreacji, edukacji i kultury.

Respondenci składali odpowiedzi od 17 stycznia 2025 roku do 9 lutego 2025 roku. Łącznie zebrano 119 odpowiedzi. Większą część respondentów stanowiły kobiety (70,6%). Analizując strukturę wieku zaobserwowano, że największy udział wśród ankietowanych stanowiły osoby w wieku 36-45 lat (35,3%) oraz 26-35 lat (32,8%). Pod względem zatrudnienia, największy odsetek wśród respondentów stanowiły osoby pracujące, niebędące rolnikami lub przedsiębiorcami (75,6%).

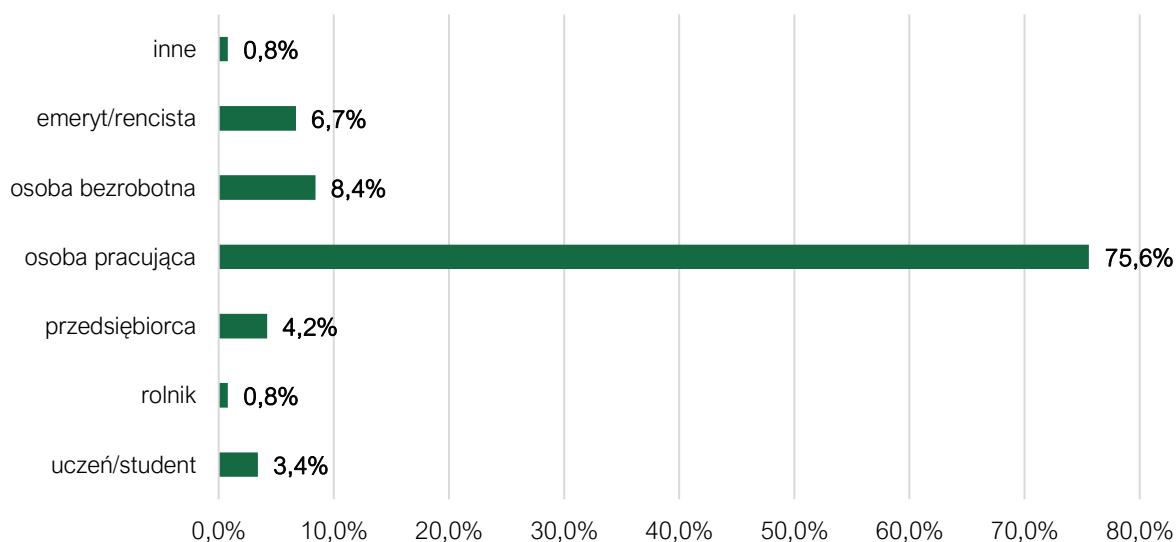
Ryc. 1. Metryczka – ankietowani według płci

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Ryc. 2. Metryczka – struktura wiekowa ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Ryc. 3. Metryczka – ankietowani według zatrudnienia

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

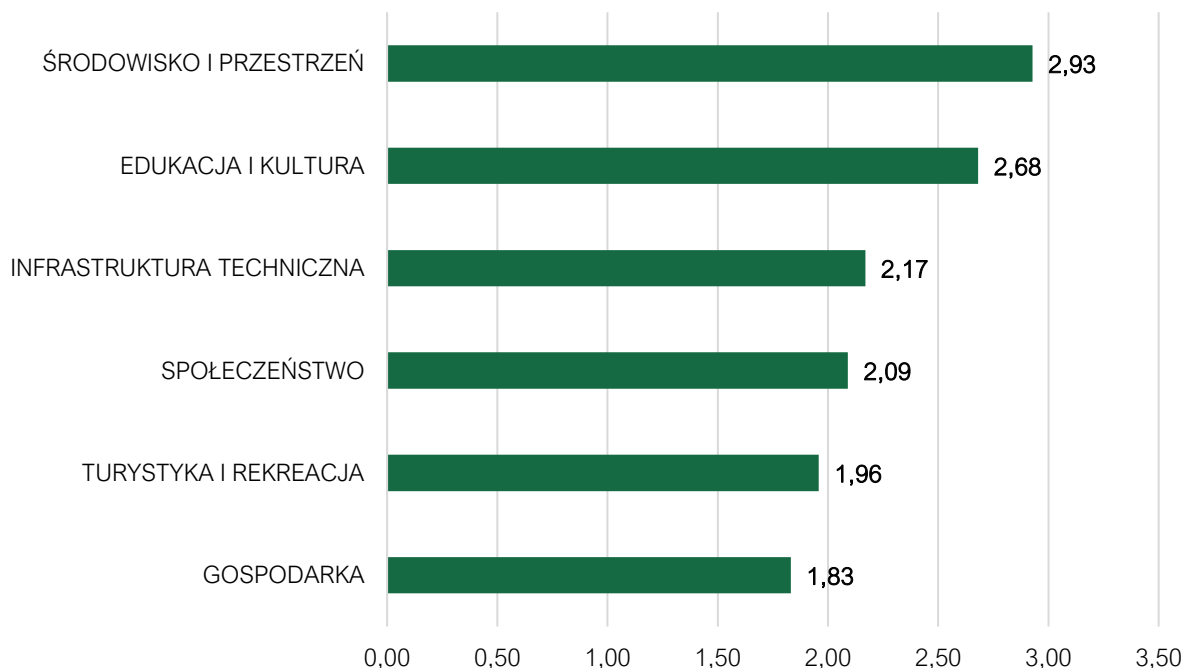
4.1. Ocena sytuacji w Gminie

W Gminie Maszewo w skali od 1 do 5, gdzie:

- 1 – oznacza „bardzo źle”,
- 2 – oznacza „źle”,
- 3 – oznacza „dostatecznie/zadawalająco/neutralnie”,
- 4 – oznacza „dobrze”,
- 5 – oznacza „bardzo dobrze”.

mieszkańcy **najwyżej** ocenili obszar związany ze **środowiskiem i przestrzenią** – średnia ocen dla tego aspektu funkcjonowania gminy wyniosła 2,93. Z kolei **najniżej** oceniony został aspekt obszar **gospodarki** – średnia ocena dla tego komponentu wyniosła 1,83. Natomiast średnia ocena dla wszystkich przedstawionych obszarów wyniosła 2,28. Oznacza to, że niemalże

wszystkie aspekty funkcjonowania Gminy Maszewo ocenione zostały negatywnie lub zaledwie dostatecznie.

Ryc. 4. Średnia ocena rozwoju poszczególnych obszarów według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

W poniższej tabeli przedstawiono średnią ocenę poszczególnych komponentów, które wchodziły w skład przedstawionych powyżej obszarów rozwojowych. W przeprowadzonym badaniu ankietowym najwyżej oceniono: dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (3,85), walory środowiska przyrodniczego (3,78), jakość powietrza (3,76), jakość edukacji w szkołach podstawowych (3,71), jakość edukacji przedszkolnej (3,47), dostępność terenów zieleni (3,45), jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (3,41) oraz system odbioru odpadów (3,40). Respondenci ocenili z kolei najniżej takie aspekty jak: dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,16), działalność domu kultury (1,18), poziom bazy gastronomicznej (1,25), połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami (1,32), dostępność transportu zbiorowego (1,34), możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy (1,36), dostęp do żłobków/klubów malucha (1,38), dostęp do podstawowej opieki medycznej (1,49), oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych (1,49), oferta spędzania wolnego czasu dla młodzieży (1,50), oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów (1,52), możliwość uzyskania zatrudnienia (1,54), a także działania promocyjne władz Gminy, mające na celu przyciągnięcie nowych turystów (1,64). Najniżej ocenione komponenty stanowią wyzwania rozwojowe dla Gminy Maszewo i powinny być traktowane priorytetowo w zakresie podejmowanych interwencji rozwojowych w przeciągu najbliższych lat. Należy jednak podkreślić, że w momencie opracowywania niniejszej Strategii, Gmina prowadziła prace związane z utworzeniem na jej terenie klubu malucha.

Tab. 1. Ocena poszczególnych komponentów w badanych obszarach rozwojowych w Gminie Maszewo

Środowisko i przestrzeń	Ocena:
walory środowiska przyrodniczego	3,78
jakość powietrza	3,76

dostępność terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	3,45
system odbioru odpadów	3,40
estetyka (czystość na obszarach publicznych)	3,16
czystość terenów zieleni (parków, skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)	3,01
oferta w działaniach wspierających ochronę środowiska (np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła)	2,80
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających	2,68
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)	2,50
świadomość ekologiczna mieszkańców	2,38
rozwój odnawialnych źródeł energii	2,31
infrastruktura melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty itp.)	1,91
Edukacja i kultura	Ocena:
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych	3,85
jakość edukacji w szkołach podstawowych	3,71
jakość edukacji przedszkolnej	3,47
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)	3,41
dostęp do edukacji przedszkolnej	3,19
jakość infrastruktury przedszkolnej	2,89
organizacja dowozu dzieci do szkół	2,71
działalność świetlic wiejskich	2,49
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach	2,47
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach	2,46
dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach	2,36
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych	2,33
dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)	2,04
dostęp do obiektów kulturalnych (godziny i dni otwarcia, itp.)	1,68
działalność domu kultury	1,18
Infrastruktura techniczna	Ocena:
dostęp do szerokopasmowego Internetu	2,98
jakość sieci wodociągowej	2,75
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych	2,18
małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp)	2,07
stan dróg	1,85
jakość sieci kanalizacyjnej	1,76
dostępność sieci gazowej	1,60
Społeczeństwo	Ocena:
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy Maszewo	2,86
skuteczność działania pomocy społecznej	2,82

bezpieczeństwo publiczne	2,79
dostępność budynków administracji publicznej	2,68
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)	2,52
wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)	2,10
wsparcie osób starszych (DPS, Kluby Seniora)	1,84
dostęp do podstawowej opieki medycznej	1,49
dostęp do żłobków/klubów malucha	1,38
możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy	1,36
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej	1,16
Turystyka i rekreacja	Ocena:
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych	2,86
atrakcyjność turystyczna	2,81
jakość istniejących ścieżek pieszo-rowerowych	2,58
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej?	2,29
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwość traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego)	1,89
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)	1,85
oferta spędzania wolnego czasu dla dzieci	1,82
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów	1,64
oferta spędzania wolnego czasu dla seniorów	1,52
oferta spędzania wolnego czasu dla młodzież	1,50
oferta spędzania wolnego czasu dla dorosłych	1,49
poziom bazy gastronomicznej	1,25
Gospodarka	Ocena:
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej	2,58
atrakcyjność inwestycyjną	2,25
dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)	2,20
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej	2,02
konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym	1,78
możliwość uzyskania zatrudnienia	1,54
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem	1,45
dostępność transportu zbiorowego	1,34
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami	1,32

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

Celem podsumowania w tabeli poniżej zestawione zostały najlepiej i najgorzej ocenione elementy w każdym z przedstawionych obszarów.

Tab. 2. Najlepiej i najgorzej oceniane komponenty w poszczególnych obszarach według ankietowanych

Obszar	Najlepiej ocenione	Najniżej ocenione
Środowisko i przestrzeń	Walory środowiska przyrodniczego (3,78)	Infrastruktura melioracji szczegółowej (1,91)
Edukacja i kultura	Dostęp do edukacji w szkołach podstawowych (3,85)	Działalność domu kultury (1,18)
Infrastruktura techniczna	Dostęp do szerokopasmowego Internetu (2,98)	Dostępność sieci gazowej (1,60)
Społeczeństwo	Zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy Maszewo (2,86)	Dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (1,16)
Turystyka i rekreacja	Wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych (2,86)	Poziom bazy gastronomicznej (1,25)
Gospodarka	Perspektywy rozwojowe działalności rolniczej (2,58)	Połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami (1,32)

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

4.2. Pożądane priorytety rozwojowe

W ankiecie zapytano także, co według respondentów powinno być wizytówką Gminy Maszewo. Było to pytanie otwarte, a więc ankietowani mieli możliwość samodzielnie wpisać odpowiedź. Poniżej zestawiono najczęściej pojawiające się odpowiedzi:

- Jezioro Graniczne;
- Walory przyrodnicze Gminy Maszewo;
- Wysokiej jakości usługi skierowane do mieszkańców Gminy Maszewo.

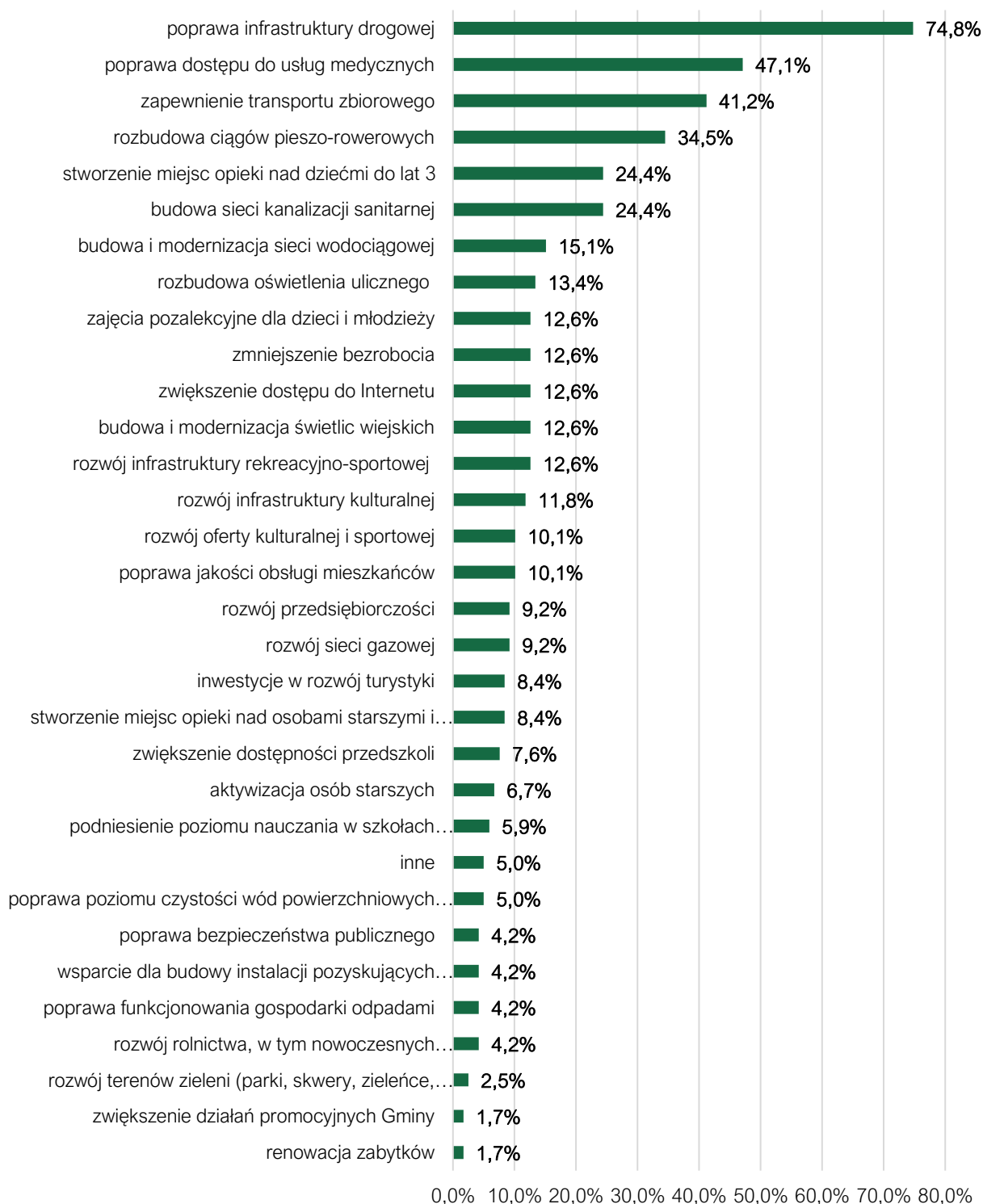
Przeprowadzone badanie ankietowe miało również na celu umożliwienie respondentom wskazanie kierunku, w którym powinna rozwijać się w przyszłości Gmina Maszewo. Było to pytanie zamknięte, w którym ankietowani określali jakie funkcje powinna pełnić badana jednostka. Otrzymane wyniki przedstawiono w poniższej tabeli. Najczęściej wskazywano, że Gmina Maszewo powinna rozwijać się w kierunku turystycznym oraz produkcyjno-przemysłowym.

Tab. 3. Kierunki rozwoju Gminy Maszewo

Funkcja Gminy	Ocena
Gmina turystyczna	3,6
Gmina produkcyjno-przemysłowa	3,5
Gmina prospołeczna	2,8
Gmina mieszkaniowa	2,6
Gmina rolnicza	2,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

W ankiecie należało również wskazać główne priorytety rozwojowe Gminy Maszewo w przeciągu najbliższych kilku lat. Respondenci najczęściej wskazywali na poprawę infrastruktury drogowej (74,8%), poprawę dostępu do usług medycznych (47,1%), zapewnienie transportu zbiorowego (41,2%), rozbudowę ciągów pieszo-rowerowych (34,5%), stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 (24,4%), budowę sieci kanalizacji sanitarnej (24,4%), budowę i modernizację sieci wodociągowej (15,1%), a także rozbudowę oświetlenia ulicznego (13,4%).

Ryc. 5. Udział odpowiedzi respondentów na wybrane priorytety rozwojowe
Źródło: opracowanie własne na podstawie ankiet.

5. Analiza SWOT z uwzględnieniem elementów partycypacji społecznej

Podstawowym elementem planowania strategicznego jest ustalenie długofalowych kierunków rozwoju, które pozwolą na wykorzystanie istniejących zasobów i czynników rozwoju. W celu identyfikacji tych zasobów oraz czynników wykorzystano macierz SWOT, będącą częścią analizy SWOT wykorzystywanej w zarządzaniu od lat 60. XX wieku, a obecnie powszechnie stosowanej m.in. w procesie sporządzania strategii rozwoju gmin. SWOT to akronim czterech następujących angielskich słów:

- **S (ang. strengths)** – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę, na które bezpośredni wpływ ma Gmina;
- **W (ang. weaknesses)** – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę, na które bezpośredni wpływ ma Gmina;
- **O (ang. opportunities)** – szanse: wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Gminy;
- **T (ang. threats)** – zagrożenia: wszystko to, co stwarza warunki dla niekorzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu Gminy.

Analizę SWOT dla Gminy Maszewo opracowano bazując na:

- 1) diagnozie sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Maszewo oraz zawartych w niej danych liczbowych, opisowych i przestrzennych pozyskanych z Urzędu Gminy Maszewo, gminnych jednostek organizacyjnych oraz źródeł zewnętrznych;
- 2) wynikach badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy oraz interesariuszy Strategii;
- 3) materiale wypracowanym podczas spotkania z kierownictwem Urzędu Gminy Maszewo.

Analizę SWOT dla Gminy Maszewo przedstawia poniższa tabela.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Położenie Gminy Maszewo na pograniczu polsko-niemieckim, które warunkuje przyciąganie interesariuszy zza granicy, • Gmina Maszewo charakteryzuje się dobrze rozwiniętą siecią drogową, na którą składają się szlaki o znaczeniu krajowym i regionalnym, • Na terenie Gminy Maszewo zlokalizowany jest przystanek kolejowy, który obsługuje połączenia pasażerskie na linii Wrocław Główny – Szczecin Główny, • Gmina Maszewo charakteryzuje się unikatowymi walorami przyrodniczymi, które warunkują jej atrakcyjność turystyczną i osiedleńczą, • Wysoki stopień lesistości pozytywnie wpływa na krajobraz i walory przyrodnicze Gminy Maszewo, • Na terenie Gminy Maszewo znajdują się liczne formy ochrony przyrody, które pozytywnie wpływają na jej atrakcyjność środowiskową, • Na terenie Gminy Maszewo występują wielkoobszarowe gospodarstwa rolne, które charakteryzują się wysoką konkurencyjnością na rynkach zbytu, • Dobrze rozwinięta sieć szerokopasmowego Internetu na terenie Gminy Maszewo, • Wysoki udział mieszkańców Gminy Maszewo posiada przyłącze do sieci wodociągowej, • Na terenie Gminy Maszewo zlokalizowany jest Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który umożliwia mieszkańcom recykling odpadów pochodzących z gospodarstw domowych, • Dobrze rozwinięty system opieki przedszkolnej na terenie Gminy Maszewo, • Dobra jakość kształcenia w szkołach podstawowych, o czym świadczą wyniki ich absolwentów, • Działalność Gminnej Biblioteki Publicznej w Maszewie na rzecz aktywizacji lokalnej	• Peryferyjne położenie Gminy Maszewo względem dużych ośrodków miejskich ogranicza dostępność usług wyższego rzędu dla jej mieszkańców, • Zły stan techniczny nawierzchni części dróg niekorzystnie wpływa na bezpieczeństwo drogowe mieszkańców Gminy Maszewo, • Niewystarczająco rozwinięta sieć ciągów pieszo-rowerowych ogranicza poruszanie się po terenie Gminy alternatywnymi środkami transportu, • Brak przeprawy mostowej na rzece Odrze ogranicza dostępność komunikacyjną Gminy Maszewo, • Niewystarczająco rozwinięty publiczny transport zbiorowy oraz niska dostępność przystanków autobusowych i kolejowych ogranicza mobilność mieszkańców nieposiadających samochodu osobowego, • Niski udział powierzchni objętej MPZP utrudnia racjonalne gospodarowanie przestrzenią w Gminie Maszewo, • Rozproszona zabudowa mieszkaniowa uniemożliwia efektywny rozwój infrastruktury sieciowej na terenie Gminy Maszewo, a w szczególności kanalizacji sanitarnej, • Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura melioracji szczegółowej na terenie Gminy Maszewo, • Obiekty użyteczności publicznej na terenie Gminy Maszewo charakteryzuje się niską dostępnością dla osób ze szczególnymi potrzebami, • Niska dywersyfikacja lokalnego rynku pracy nie zaspakaja potrzeb wszystkich mieszkańców Gminy Maszewo, a w szczególności osób młodych, które podejmują decyzje o migracji zarobkowej i opuszczeniu Gminy, • Brak terenów inwestycyjnych w Gminie Maszewo ogranicza jej potencjał gospodarczy, • Niewystarczająco rozwinięta baza turystyczna ogranicza wykorzystanie potencjału Gminy Maszewo,

społeczności, • Prężnie działające organizacje pozarządowe, które angażują się w życie lokalnej społeczności, • Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców wpływa na atrakcyjność osiedleńczą Gminy Maszewo.	• Niska samodzielność finansowa Gminy Maszewo wpływa na jej uzależnienie od zewnętrznych źródeł finansowych (dotacji, subwencji), • Na terenie Gminy Maszewo obserwuje się sukcesywny spadek liczby mieszkańców, który może w przyszłości doprowadzić do braku zastępowalności pokoleń na rynku pracy, • Brak miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 uniemożliwia młodym rodzicom szybszy powrót na rynek pracy, • Niewystarczająco rozwinięta oferta aktywnego spędzania czasu wolnego dla różnych grup wiekowych na terenie Gminy Maszewo, • Niska dostępność do usług medycznych negatywnie wpływa na jakość życia mieszkańców Gminy Maszewo.
SZANSE	ZAGROŻENIA
• Współpraca w ramach Krośnieńskiego Obszaru Funkcjonalnego w zakresie budowy ścieżek rowerowych, sieci transportu, edukacji oraz zagospodarowania terenów znajdujących się przy Jeziorze Granicznym, • Współpraca z Euroregionem „Sprewa-Nysa-Bóbr” w celu realizacji projektów o zasięgu transgranicznym, • Członkostwo Gminy Maszewo w LGD „Zielone Światło” oraz LOTUR stwarza szanse na realizację wspólnych projektów z zakresu rozwoju turystyki, • Wzmocnienie partnerstwa pomiędzy Gminą Maszewo a niemiecką gminą Welzow w celu realizacji wspólnych projektów rozwojowych, • Wykorzystanie potencjału Gminy Maszewo do rozwoju OZE, • Utworzenie miejsca opieki nad dziećmi do lat 3 na terenie Gminy Maszewo, • Przyjęcie Planu Ogólnego jako nowego narzędzia planistycznego, które umożliwi prowadzenie stabilnej i konsekwentnej polityki przestrzennej, • Nowa perspektywa finansowa Funduszy Europejskich dająca możliwości	• Wystąpienie zjawisk kryzysowych ze względu na zagrożenie powodziowe generowane przez rzekę Odrę, • Negatywne skutki postępujących zmian klimatycznych mogą negatywnie wpłynąć na atrakcyjność środowiskową Gminy, • Rosnąca rola społeczno-gospodarcza dużych ośrodków miejskich, która wpływa na odpływ ludzi młodych z terenów wiejskich, • Postępujące zmiany demograficzne oraz wzrost senioralnego obciążenia demograficznego, • Zagrożenia związane z kryzysami międzynarodowymi oraz globalna sytuacja geopolityczna, która wpływa na sytuację gospodarczą w kraju.

korzystania z dofinansowań do różnego rodzaju projektów inwestycyjnych.

CZĘŚĆ II: STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY MASZEWO

1. Misja i wizja

Strategia Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034 jest kompleksowym dokumentem, podczas opracowywania którego dokładnie przeanalizowano aktualną sytuację Gminy. Badanie uwzględniło zarówno mocne strony, które stanowią fundament do wykorzystania, jak i obszary problemowe wymagające specjalnej uwagi i rozwiązania. Cały proces strategiczny miał na celu ustalenie ram rozwoju Gminy Maszewo na kolejne lata, gwarantując rozsądne działania i harmonijne wysiłki w dążeniu do zamierzonych celów.

Misja jest to element strategii, który ukazuje najważniejsze kierunki rozwoju Gminy. Koncentruje się ona na podstawowych wartościach, które przyświecają władzom Gminy i jej mieszkańcom w procesach rozwojowych. Wskazuje także na czynniki uzasadniające przyjęcie określonych wartości jako nadrzędnych. Zawiera w sobie odpowiedź na pytanie, co jest naszym priorytetem.

Uwzględniając przyjęte założenia **misja Gminy Maszewo** brzmi następująco:

Misją Gminy Maszewo jest stworzenie dobrego miejsca do życia dla swoich mieszkańców z poszanowaniem środowiska przyrodniczego.

Z kolei **wizja** Gminy, czyli sprecyzowany obraz przyszłości, była kluczowym elementem, pomagającym w definiowaniu kierunku, w którym Gmina powinna zmierzać, aby zrealizować swoje aspiracje i spełnić oczekiwania społeczności lokalnej.

Innymi słowy **wizja** jest obrazem Gminy, który będzie efektem realizacji podejmowanej strategii. Wizja ukazuje Gminę Maszewo w perspektywie strategicznej, zmienionej poprzez realizację przyjętych działań i osiągnięcie zamierzonych przez władze celów.

Wizja Gminy:

- obrazuje stan docelowy Gminy w 2034 roku,
- ukazuje aspiracje władz i mieszkańców Gminy,
- jednoczy społeczność lokalną wokół określonej idei.

Wizja Gminy Maszewo brzmi następująco:

W 2034 roku Gmina Maszewo jest przyjazna mieszkańcom oraz inwestorom. Jest to miejsce godnego życia, wypoczynku oraz zadbanego środowiska, co umożliwi dobre skomunikowanie Gminy oraz wysokiej jakości infrastruktura techniczna. Gmina odznacza się rozwiniętym zapleczem kulturalnym oraz doskonałą bazą oświatową i sportową.

2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Na podstawie analizy aktualnej sytuacji Gminy Maszewo, jej aspektów ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych, a także uwzględniając czynniki wewnętrzne i zewnętrzne, określono trzy główne cele strategiczne, które mają być osiągnięte w zgodzie z wizją rozwoju Gminy. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe (inaczej operacyjne), które zawierają kierunki działań do osiągnięcia.

Wyznaczone dla Gminy cele strategiczne odpowiadają zdefiniowanym obszarom rozwojowym w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej, które są od siebie zależne i wzajemnie się przenikają. Podstawą do podejmowania działań w sferze gospodarczej i społecznej powinno być racjonalne gospodarowanie przestrzenią oraz ochrona ładu przestrzennego. Podstawą realizacji zadań w sferze gospodarczej będą stanowiły działania realizowane w zakresie infrastruktury technicznej i poprawy jakości środowiska przyrodniczego. W celu realizacji założeń strategicznych, ustalono również cele szczegółowe, nazywane celami operacyjnymi, którym przyporządkowano zaplanowane do realizacji kierunki działań.

W poniższej tabeli przedstawione zostały opracowane cele strategiczne, które odpowiadają na wyzwania rozwojowe Gminy Maszewo w obszarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym:

Cel I	Cel II	Cel III
Bezpieczna przestrzeń, nowoczesna infrastruktura techniczna oraz adaptacja i mitygacja do zmian klimatu podstawą przestrzennego rozwoju Gminy Maszewo	Przedsiębiorczość, wyspecjalizowane rolnictwo oraz walory przyrodnicze podstawą gospodarczego rozwoju Gminy Maszewo	Wysokiej jakości edukacja, rozwinięte usługi społeczne oraz ciekawa oferta spędzania wolnego czasu podstawą społecznego rozwoju Gminy Maszewo

W tabelach na kolejnych stronach przedstawiono cele strategiczne wraz z przyporządkowanymi do nich celami operacyjnymi oraz kierunkami działań.

**Cel I: Bezpieczna przestrzeń, nowoczesna infrastruktura techniczna
oraz adaptacja i mitygacja do zmian klimatu podstawą przestrzennego rozwoju Gminy Maszewo**

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
1.1. Bezpieczna i dostępna przestrzeń dla mieszkańców Gminy Maszewo	- Opracowanie Planu Ogólnego Gminy Maszewo stanowiącego podstawę zagospodarowania przestrzeni Gminy z poszanowaniem ładu przestrzennego i zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju: - wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych, - wyznaczenie terenów pod rozwój OZE, - Opracowanie nowych i aktualizacja istniejących MPZP, - Regulacja polityki przestrzennej z uwzględnieniem stref osiedleńczych oraz terenów rozwoju OZE w oparciu o dokumenty planistyczne i strategiczne, - Dostosowanie przestrzeni publicznych oraz obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, a w szczególności budynku Urzędu Gminy, - Współpraca PGW Wody Polskie w celu właściwego zagospodarowania i utrzymania terenów znajdujących się przy rzece Odrze, wzmocnienia wałów przeciwpowodziowych oraz uregulowanie statusu urządzeń wodnych, cieków i zbiorników zlokalizowanych na terenie Gminy, - Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu budowy mostu na Odrze w Połęczku, - Rozwój lokalnego transportu autobusowego poprzez uruchomienie nowych linii połączeń, - Prowadzenie działań konserwatorskich i restauratorskich na obiektach wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, a w szczególności na kościołach w Lubogoszczy i Gęstowicach, - Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu utworzenia infrastruktury i obiektów obrony cywilnej,	Realizacja założeń reformy planowania i zagospodarowania przestrzennego w celu poprawy ładu przestrzennego na terenie Gminy Maszewo. Poprawa jakości życia mieszkańców oraz zwiększenie dostępności Gminy Maszewo poprzez efektywne zagospodarowanie terenu.	- Postępy prac nad Planem Ogólnym (forma opisowa), - Liczba zaktualizowanych MPZP (szt.), - Udział powierzchni gminy objętej MPZP (%), - Powierzchnia wyznaczonych stref osiedleńczych (ha), - Powierzchnia wyznaczonych terenów rozwoju OZE (ha), - Liczba działań podjętych na rzecz dostosowania przestrzeni publicznych i obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (szt.), - Liczba działań podjętych na rzecz zagospodarowania terenów przy rzece Odrze (szt.), - Liczba wybudowanych przepraw mostowych na rzece Odrze (szt.), - Liczba nowo uruchomionych linii połączeń autobusowych

	Wspieranie działalności OSP poprzez zakup nowoczesnego sprzętu gaśniczo-ratowniczego.		(szt.), - Liczba przeprowadzonych prac restauratorskich na obiektach zabytkowych (szt.), - Liczba utworzonych obiektów obrony cywilnej (szt.), - Liczba zakupionego sprzętu ratowniczo-gaśniczego (szt.).
1.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna na terenie Gminy Maszewo	- Budowa, przebudowa i rozbudowa dróg gminnych wraz z utwardzeniem nawierzchni dróg, - Współpraca z zarządcami dróg wyższych kategorii w celu budowy, przebudowy i rozbudowy dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych, - Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa na drogach gminnych poprzez zastosowanie rozwiązań technicznych takich jak np. progi zwalniające, inteligentna sygnalizacja świetlna oraz zmiany w organizacji ruchu, - Rozwój sieci dróg rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych na terenie Gminy, - Budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowościach na terenie Gminy Maszewo, - Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Gęstowicach i Lubogoszczy wraz z przebudową Stacji Uzdatniania Wody w Trzebiechowie, - Budowa biologicznej oczyszczalni ścieków w Połęczku wraz z budową sieci kanalizacyjnej w miejscowości Połęczko, Rybaki oraz Maszewo, - Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu rozwoju sieci Internetu szerokopasmowego na terenie Gminy Maszewo.	Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy Maszewo poprzez inwestycje w nowoczesną infrastrukturę techniczną. Poprawa dostępności komunikacyjnej Gminy Maszewo. Zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej Gminy Maszewo.	- Długość zmodernizowanych, rozbudowanych i wybudowanych dróg gminnych (km), - Długość dróg na terenie gminy o powierzchni utwardzonej (km), - Długość zmodernizowanych i rozbudowanych dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych przy wsparciu Gminy (km), - Liczba zastosowanych rozwiązań technicznych na rzecz poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym (szt.), - Długość wybudowanych ścieżek rowerowych (szt.), - Długość zmodernizowanej, wybudowanej i przebudowanej sieci wodno-kanalizacyjnej

			(km), • Liczba zmodernizowanych Stacji Uzdatniania Wody (szt.), • Liczba wybudowanych biologicznych oczyszczalni ścieków (szt.), • Liczba punktów adresowych posiadających dostęp do Internetu szerokopasmowego (szt.).
1.3. Ochrona środowiska przyrodniczego wraz z adaptacją i mitygacją do zmian klimatu w Gminie Maszewo	• Ograniczenie zanieczyszczeń powietrza spowodowanych głównie przez tzw. niską emisję (zwłaszcza w sezonie jesienno-zimowym) pochodzącą z sektora komunalno-bytowego oraz transportu, m.in. poprzez: wsparcie mieszkańców w wymianie źródeł ciepła na energooszczędne poprzez lokalne programy, • Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, • Zastosowanie energooszczędnych opraw oświetleniowych w oświetleniu ulicznym, oświetleniu miejsc użyteczności publicznej, skwerów, parków, • Zwiększenie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości poprzez rozwój infrastruktury melioracji szczegółowej, • Rozwój infrastruktury zielonej i błękitnej, zdolnej do przejmowania wód opadowych w miejscowościach i ich otoczeniu; naturalne zagospodarowywanie wód opadowych na obszarach zurbanizowanych, • Rozwój istniejących i tworzenie nowych terenów zielonych (skwery, parki, ogrody, parki kieszonkowe).	Poprawa stanu środowiska przyrodniczego na terenie Gminy Maszewo. Ograniczanie antropopresji na środowisko przyrodnicze poprzez inwestycje w nowoczesne rozwiązania infrastrukturalne. Przystosowanie Gminy Maszewo do zmieniających się warunków klimatycznych.	• Liczba wymienionych przestarzałych źródeł ciepła (szt.), • Liczba budynków użyteczności publicznej, które wykorzystują energię z instalacji OZE (szt.), • Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji (szt.), • Liczba zainstalowanych energooszczędnych punktów oświetlenia ulicznego (szt.), • Liczba wdrożonych rozwiązań na rzecz błękitno-zielonej infrastruktury (szt.), • Liczba wdrożonych rozwiązań na rzecz poprawy retencji wody (szt.),

			• Powierzchnia utworzonych terenów zieleni (ha).
--	--	--	--

Cel II: Przedsiębiorczość, wyspecjalizowane rolnictwo oraz walory przyrodnicze podstawą gospodarczego rozwoju Gminy Maszewo

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
2.1. Wzrost przedsiębiorczości oparty na endogenicznych potencjałach Gminy Maszewo	• Podjęcie działań na rzecz przyciągnięcia inwestorów na teren Gminy Maszewo, • Wykorzystanie rezerw gruntowych Gminy Maszewo, poprzez uzbrojenie działek i przygotowanie ich do zainwestowania, • Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a samorządem, • Podejmowanie działań promocyjnych w celu wykreowania wizerunku Gminy jako miejsca atrakcyjnego do założenia działalności gospodarczej, • Współpraca z lokalnymi rolnikami w celu zaopatrzenia w niezbędne surowce i ułatwienie im dostępu do lokalnych rynków zbytu, • Kreowanie warunków dla rozwoju usług komplementarnych względem prowadzonej działalności rolniczej, celem podniesienia lokalnej niezależności gospodarczej, • Wsparcie działań środowiskowych w gospodarstwach rolnych m.in. w zakresie usuwania azbestu i odpadów z działalności rolniczej (np. folie).	Wzrost poziomu przedsiębiorczości na terenie Gminy Maszewo poprzez dywersyfikację lokalnego rynku pracy. Wspieranie rozwoju działalności rolniczej na terenie Gminy Maszewo.	• Wartość wpływów z podatku CIT (zł), • Powierzchnia wyznaczonych i uzbrojonych terenów inwestycyjnych (ha), • Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Maszewo (szt.), • Liczba podjętych działań promocyjnych na rzecz przyciągnięcia nowych inwestorów (szt.), • Liczba podjętych działań na rzecz współpracy z rolnikami (szt.), • Ilość odebranych odpadów pochodzących z działalności rolniczej (Mg).

2.2. Atrakcyjna oferta turystyczna Gminy Maszewo	• Budowa ścieżki edukacyjnej wzdłuż Jeziora Granicznego we współpracy z Nadleśnictwem Krosno, • Zagospodarowanie terenów znajdujących się wzdłuż Jeziora Granicznego na cele turystyczne i rekreacyjne, • Zagospodarowanie terenów pokopalnianych na cele turystyczne, • Rozwijanie współpracy z gminą Welzow oraz Euroregionem „Sprewa-Nysa-Bóbr” na rzecz tworzenia wspólnej oferty turystycznej i rekreacyjnej, • Rozwijanie oferty turystycznej Gminy Maszewo poprzez współpracę z Lubuską Organizacją Turystyczną (LOTUR), Krośnieńskim Obszarem Funkcjonalnym (KOF) oraz Lokalną Grupą Działania „Zielone Światło”, • Rozwój zaplecza turystycznego poprzez wzmocnienie infrastruktury wypoczynkowej oraz sektora gastronomicznego, • Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o promocję istniejącej infrastruktury turystycznej, • Budowa pomnika upamiętniającego hrabiego Leo von Caprivi, • Wypracowanie produktu lokalnego Gminy Maszewo i jego promocja.	Wzmocnienie potencjału turystycznego Gminy Maszewo poprzez wykorzystanie jej walorów środowiska przyrodniczego. Zwiększenie rozpoznawalności oraz wzmocnienie roli Gminy Maszewo jako atrakcyjnego celu turystycznego i zachęcenie turystów do odwiedzenia regionu.	• Długość wybudowanych ścieżek turystycznych (km), • Powierzchnia terenów zagospodarowanych na cele turystyczne (ha), • Liczba działań podjętych w ramach współpracy z gminą Welzow oraz Euroregionem „Sprewa-Nysa-Bóbr” na rzecz rozwoju oferty turystycznej (szt.), • Liczba działań podjętych w ramach współpracy z LOTUR, KOF oraz LGD „Zielone Światło” na rzecz rozwoju oferty turystycznej (szt.), • Liczba działań podjętych na rzecz rozwoju zaplecza turystycznego (szt.), • Liczba podjętych działań na rzecz promocji Gminy w regionie (szt.).
--	---	---	---

**Cel III: Wysokiej jakości edukacja, rozwinięte usługi społeczne oraz ciekawa oferta spędzania wolnego czasu
podstawą społecznego rozwoju Gminy Maszewo**

Cel operacyjny	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik osiągnięcia działań
3.1. Nowoczesne i bezpieczne placówki edukacyjne wspierające rozwój dzieci i młodzieży w Gminie Maszewo	• Utworzenie na terenie Gminy Maszewo miejsca opieki nad dziećmi do lat 3, • Rozwój kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży poprzez realizację zajęć w ramach podstawy programowej, • Wysoka jakość bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Maszewo, • Szkoła miejscem bezpiecznym i bez hejtu: aktywne programy profilaktyczne i wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży, strefy wypoczynku i rekreacji, • Rozwój wsparcia psychologicznego w gminnych placówkach edukacyjnych, • Wsparcie rozwoju nauczycieli poprzez szkolenia, kursy oraz wsparcie psychologiczne, • Współpracę na linii: szkoła - otoczenie lokalne - rodzice; aktywne miejsce szkoły w społeczności lokalnej, • Przemodelowanie jednostek oświatowych w Gminie poprzez przeniesienie przedszkola do budynku szkoły w Rybakach z dostosowaniem obiektu do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.	Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia dzieci i młodzieży dzięki wyposażeniu placówek oświatowych w nowoczesną i bezpieczną bazę dydaktyczną. Zapewnienie szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych dostosowanej do zainteresowań dzieci i młodzieży, umożliwiającej dodatkowy rozwój.	• Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 (szt.), • Liczba obiektów poddanych pracom remontowym i termomodernizacji (szt.), • Liczba zorganizowanych zajęć podnoszących kompetencje dzieci i młodzieży (szt.), • Ilość środków przeznaczonych na zakup pomocy naukowych (zł), • Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych (szt.), • Liczba dzieci objętych wsparciem psychologicznym (os.), • Liczba zorganizowanych szkoleń na rzecz rozwoju kompetencji nauczycieli (szt.), • Liczba działań podjętych w celu wzmacniania roli szkoły w społeczności lokalnej (szt.), • Liczba działań podjętych na rzecz optymalizacji gminnej sieci szkół (szt.).

3.2. Wysokiej jakości usługi społeczne skierowane do mieszkańców Gminy Maszewo	• Uruchomienie gminnego programu profilaktycznego (badania profilaktyczne dla mieszkańców) w zakresie np. chorób układu krążenia, • Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu tworzenia warunków do rozwoju podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej w Gminie Maszewo, • Wsparcie działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Maszewie, • Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych i asystenckich dla mieszkańców poprzez uruchomienie asystentów osoby niepełnosprawnej lub usługi typu „taksówka dla seniora”, • Działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz aktywizacja społeczności na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, • Rozwój usług dla osób w kryzysie bezdomności, dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożonych bezdomnością, • Rozwój wolontariatu i samopomocy sąsiedzkiej.	Poprawa jakości życia społeczeństwa jako całości oraz zintegrowane i aktywne społeczeństwo. Zwiększenie świadomości mieszkańców na temat dostępnej oferty społecznej.	• Liczba przeprowadzonych cyklicznych badań profilaktycznych dla mieszkańców Gminy (szt.), • Liczba uruchomionych nowych usług społecznych z zakresu działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym (szt.), • Liczba osób w trudnej sytuacji życiowej objętych wsparciem (os.), • Liczba osób w kryzysie bezdomności objętych wsparciem (os.), • Liczba działań podjętych na rzecz rozwoju wolontariatu i samopomocy sąsiedzkiej (szt.).
3.3. Rozwinięta oferta spędzania wolnego czasu na terenie Gminy Maszewo	• Stworzenie całorocznej oferty zajęć sportowych i kulturalnych dla różnych grup społecznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi i sołectwami, • Utworzenie miejsca spotkań dla młodzieży, • Aktywizacja seniorów, włączenie ich w sprawy lokalnej społeczności, wykorzystanie ich doświadczenia oraz zachęcająca do jak najdłuższej aktywności zawodowej i społecznej, • Utworzenie gminnego kalendarza całorocznych i cyklicznych wydarzeń kulturalnych, • Budowa świetlicy wiejskiej w Gęstowicach,	Zachęcenie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa w wydarzeniach oraz promowanie lokalnej kultury i gospodarki. Zapewnienie mieszkańcom możliwości aktywności fizycznej, zdrowego stylu życia i rozwoju sportu. Wzmocnienie tożsamości lokalnej oraz budowanie spójnej, zintegrowanej i rozwijającej się społeczności.	• Liczba zorganizowanych zajęć sportowych i kulturalnych (szt.), • Liczba utworzonych miejsc spotkań dla młodzieży (szt.), • Liczba przedsięwzięć podjętych na rzecz aktywizacji seniorów (szt.), • Liczba zorganizowanych wydarzeń gminnych

	• Remont świetlic wiejskich w Skarbonie, Bytomcu i Lubogoszczy, • Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Trzebiechowie, Miłowie, Rzeczycy i Korczycowie, • Wzmacnianie roli świetlic wiejskich jako miejsc lokalnej aktywności, • Modernizacja istniejącej infrastruktury sportowej, • Termomodernizacja hali sportowej w Maszewie.		(szt.), • Liczba świetlic wiejskich poddanych modernizacji (szt.), • Liczba obiektów sportowych poddanych termomodernizacji (szt.).
--	--	--	---

3. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Maszewo oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie

Gmina Maszewo jest gminą wiejską położoną w zachodniej części województwa lubuskiego, w pasie pogranicza polsko-niemieckiego, w powiecie Krośnieńskim. Powierzchnia całkowita badanej jednostki wynosi ok. 214 km², co stanowi ok. 15,4% powierzchni powiatu. Ośrodek lokalny Gminy stanowi miejscowość Maszewo, która zlokalizowana jest w jej południowej części. Największy udział w strukturze użytkowania gruntów zajmują lasy i grunty leśne – 66,3%, natomiast użytki rolne – 28,7%. Tym samym tereny przeznaczone na cele pozarolnicze (mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe) stanowią ok. 5% powierzchni Gminy. Pod względem zabudowy w Gminie dominuje rozproszona zabudowa jednorodzinna.

Gmina Maszewo charakteryzuje się dobrze rozwiniętą siecią drogową, która składa się ze szlaków o znaczeniu krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Przez teren badanej jednostki przebiega droga krajowa nr 29, prowadząca od granicy z Niemcami w Słubicach do Połupina. Przez teren badanej jednostki, w układzie północ-południe, przebiega również droga wojewódzka nr 138 relacji Muszkowo – Gubin. Sieć drogową uzupełniają drogi powiatowe (o łącznej długości ok. 54,4 km), drogi gminne (o łącznej długości ok. 54,4 km) oraz drogi wewnętrzne. W miejscowości Połębko znajduje się miejsce przeprawy promowej przez rzekę Odrę. Wzdłuż północno-wschodniej granicy Gminy Maszewo przebiega linia kolejowa nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny. Najbliższy przystanek kolejowy, z którego mogą korzystać mieszkańcy Gminy, znajduje się w miejscowości Pliszka.

Na terenie Gminy Maszewo występują następujące formy ochrony przyrody:

- Krzesiński Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcze nad Pliszką,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Pliszki (PLH080011),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Bory Chrobotkowe koło Bytomca (PLH080048),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Lasy Dobrosułowskie (PLH080037),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Diabelski Staw (PLH080056),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Krośnieńska Dolina Odry (PLH080028),
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Środkowej Odry (PLB080004),
- 7 użytków ekologicznych,
- 8 pomników przyrody.

Ponadto, z uwagi na to, że znaczna część Gminy Maszewo objęta została formami ochrony przyrody wskazuje się, że Strategia uwzględnia zakazy, jakie obowiązują w stosunku do poszczególnych form ochrony przyrody, wynikające z ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) oraz aktów ustanawiających te obszary, w związku z tym nie planuje się działań, które mogłyby naruszać cele ochrony określone dla tych terenów.

Zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.) na terenie Gminy Maszewo występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie przewyższenia 0,2%, 1% i 10%. Obszary te podlegają określonym zasadom zagospodarowania, zgodnie z art. 166 ust. 10 ustawy jw. planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

Na terenie Gminy Maszewo występują udokumentowane złoża piasków i żwirów wodnolodowcowych a także złoża torfów. Złoża piasków i żwirów zlokalizowane są w miejscowości Gęstowice (nr złoża 21048). Z kolei występujące w Gminie torfy zajmują łączną powierzchnię ok. 340 ha. Ponadto, w Gminie znajdują się złoża ropy naftowej o nazwach: Rybaki, Połęcko i Maszewo. Na terenie Gminy występują także udokumentowane złoża węgla brunatnego, zlokalizowane w rejonie Cybinki (złoża nr 478) oraz Sądowa (nr złoża 497).

0 1 2 3 km

Legenda

- Gmina Maszewo
- wody powierzchniowe
- udokumentowane złoża kopalin
- strefa użytków rolnych

Hierarchia jednostek osadniczych:

- ośrodek lokalny
- ośrodek rozwojowy - funkcja rekreacyjna
- ośrodek rozwojowy - funkcja mieszkaniowa

System powiązań przyrodniczych:

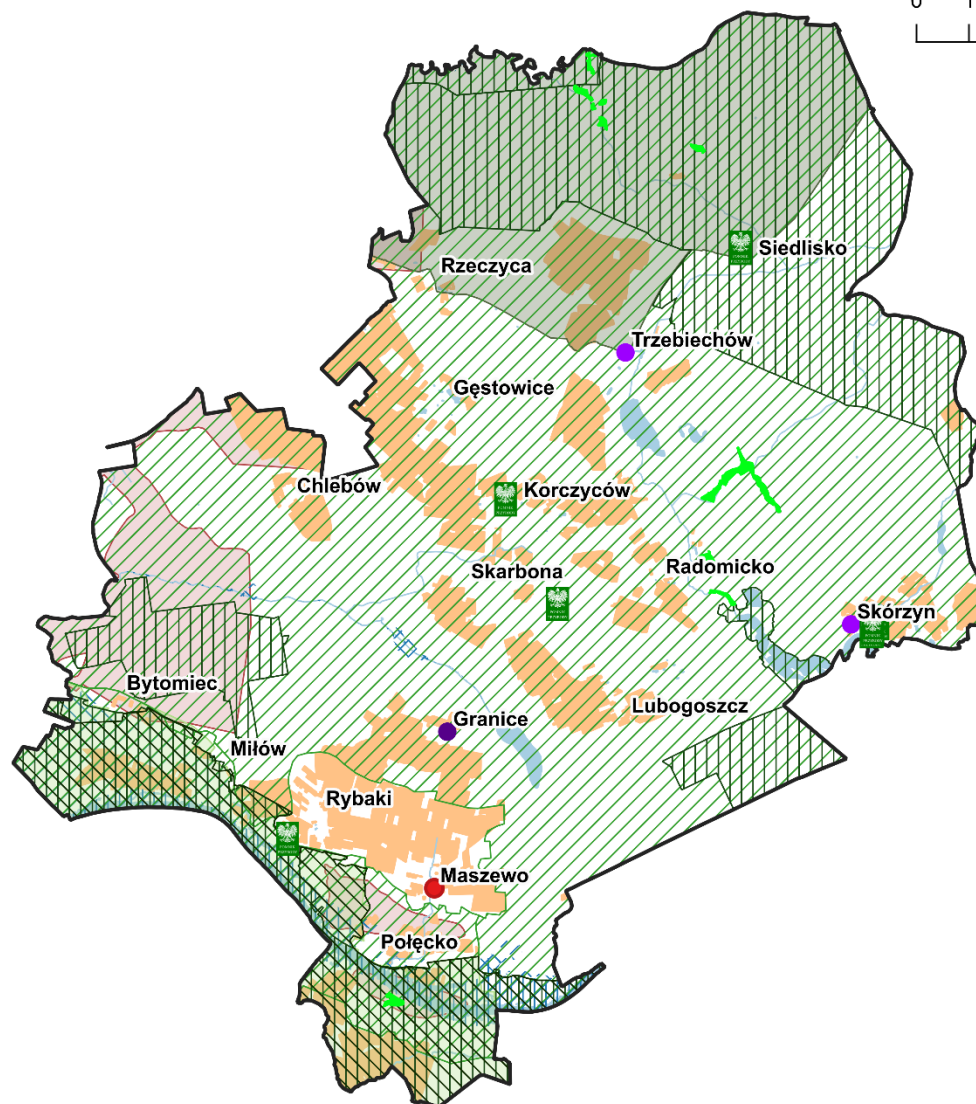
- korytarze ekologiczne

Formy ochrony przyrody:

- pomniki przyrody
- park krajobrazowy
- obszar chronionego krajobrazu
- użytek ekologiczny
- obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
- specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%

Ryc. 6. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Maszewo – system powiązań przyrodniczych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Legenda

- Gmina Maszewo
- wody powierzchniowe

Główne korytarze i elementy sieci transportowych:

Rodzaj drogi:

- krajowa
- wojewódzka
- powiatowa
- gminna wraz z drogami wewnętrznymi
- przeprawa promowa w Połecku

Linie kolejowe:

- linia kolejowa nr 273
- przystanek kolejowy

Pozostałe szlaki:

- szlak rowerowy OdraVelo
- czerwony szlak turystyczny Rzepin - Krosno Odrzańskie

Elementy infrastruktury społecznej:

- Urząd Gminy
- przedszkola i punkty przedszkolne
- szkoły podstawowe i oddziały szkolne
- hala sportowa
- biblioteka
- ośrodek zdrowia
- Instytut Przyrodniczy
- zabytki wpisane do RZBWL

Elementy infrastruktury technicznej:

- kopalnia ropy naftowej
- farma fotowoltaiczna
- oczyszczalnia ścieków
- SUW
- PSZOK
- linie wysokiego napięcia

0 1 2 3 km

Ryc. 7. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Maszewo – elementy infrastruktury społecznej, technicznej i transportowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Legenda

- Gmina Maszewo
- wody powierzchniowe

Główne korytarze i elementy sieci transportowych:

Rodzaj drogi:

- krajowa
- wojewódzka
- powiatowa
- gminna wraz z drogami wewnętrznymi

Planowane kierunki działań:

- 1 modernizacja budynku Urzędu Gminy
- 2 termomodernizacja hali sportowej
- 3 modernizacja kościołów
- 4 modernizacja SUW
- 5 budowa oczyszczalni ścieków
- 6 współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu budowy mostu drogowego na Odrze
- 7 utworzenie miejsca pamięci hrabiego Leo von Caprivi
- 8 zagospodarowanie terenów przy Jeziorze Granicznym na cele turystyczne
- rozwoj terenów inwestycyjnych
- tereny predysponowane do rozwoju funkcji mieszkaniowej
- tereny predysponowane do rozwoju sieci wodno-kanalizacyjnej
- budowa, przebudowa i rozbudowa dróg gminnych wraz z ciągami pieszo-komunikacyjnymi
- wspieranie rozwoju terenów OZE

0 1 2 3 km

Ryc. 8. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Maszewo – planowane przedsięwzięcia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Ustalenia Strategii Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034 obowiązują na terenie całej jednostki samorządu terytorialnego. Poszczególne cele operacyjne i kierunki działań będą realizowane zgodnie z aktualnymi potrzebami i uwarunkowaniami występującymi w poszczególnych miejscowościach.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maszewo jest aktem kierownictwa wewnętrznego, które określa główne cele polityki przestrzennej na jej terenie. Studium Gminy Maszewo zaktualizowane zostało na mocy Uchwały nr XI/84/20 Rady Gminy Maszewo z dnia 10 stycznia 2020 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Maszewo, obejmującego tereny położone w obrębie Granice. Zgodnie z zapisami zawartymi w Studium, na terenie Gminy Maszewo wyodrębniono sześć stref polityki przestrzennej:

- 1) **Strefę osadnictwa wiejskiego**, która obejmuje tereny zainwestowane w poszczególnych miejscowościach oraz w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zainwestowanych o szerokości ok. 200 m wzdłuż istniejących ciągów drogowych.
- 2) **Strefę produkcji rolnej**, która obejmuje gleby klasy bonitacyjnej III i IV znajdujące się między miejscowościami Maszewo i Rybaki, na północ od Trzebiechowa oraz w sąsiedztwie Lubogoszczy i Chlebowa.
- 3) **Strefę rekreacyjno-turystyczną**, którą tworzą tereny wchodzące w skład „pierścienia południowego”. Obszar ten obejmuje tereny wzdłuż rzeki Odry, rzeki Konotop i jeziora Granicznego, a także tereny północne wzdłuż jezior i stawów. Strefa obejmuje również tereny położone w rejonie Rzeczycy i Gęstowic z najwyższym położonym punktem wysokościowym Gminy.
- 4) **Strefę kompleksów leśnych**, która obejmuje kompleks leśny „Pliszka”, kompleks leśny „Lińska Struga – Radomka”, kompleks leśny „Konotop” oraz „Lubogoski” kompleks leśny.
- 5) **Strefę usługowo-produkcyjną**, obejmującą obszary położone wzdłuż drogi krajowej nr 29 w rejonie miejscowości Gęstowice, Korczyców, Radomicko oraz obszary położone w rejonie wsi Maszewo i Połęcko.
- 6) **Strefę upraw rolnych bez prawa zabudowy**, która obejmuje obszary położone wokół wsi Granice.

Dla każdej strefy wskazane zostały cele polityki przestrzennej. Należy jednak zaznaczyć, że w wyniku reformy systemu planowania przestrzennego gminy na terenie całego kraju, w tym Gmina Maszewo, zobowiązane są do opracowania nowego narzędzia planistycznego – Planu Ogólnego, który zastąpi dotychczasowe Studium.

Kształtowanie polityki przestrzennej w Gminie opiera się jednocześnie na uwarunkowaniach lokalnych oraz na rekomendacjach zawartych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (PZPWL). Zgodnie z zapisami zawartymi w Planie, Gmina Maszewo zakwalifikowana została do następujących obszarów:

1. Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych,
2. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy,
3. Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
4. Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych,
5. Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,

6. Obszary przygraniczne.

W poniższej tabeli przedstawiono zasady zagospodarowania terenu dla obszarów, do których zakwalifikowano Gminę Maszewo w PZPWL.

Zasady zagospodarowania – Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcie procesów rozwojowych

- Zachowanie ładu przestrzennego i spójności przestrzennej obszaru (zapobieganie rozpraszaniu zabudowy, rozwój urbanizacji w nawiązaniu do ukształtowanych układów osadniczych),
- Intensyfikacja rolnictwa na gruntach najwyższej jakości i ochrona gleb najwyższych klas bonitacyjnych przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze,
- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- Podejmowanie działań mających na celu ochronę zabytków i zachowanie krajobrazu kulturowego,
- Rozwój w oparciu o uwarunkowania lokalne,
- Wzmacnianie infrastruktury turystycznej (agroturystyka),
- Wyznaczanie nowych terenów mieszkaniowych z uwzględnieniem uwarunkowań demograficznych,
- Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych w oparciu o istniejący układ komunikacyjny i tereny uzbrojone w infrastrukturę techniczną oraz w sposób minimalizujący negatywny wpływ na jakość środowiska przyrodniczego i warunków zamieszkania, z zachowaniem obowiązujących przepisów,
- Wykluczenie lokalizacji zabudowy chronionej akustycznie w bezpośrednim sąsiedztwie terenów kolejowych,
- Zapewnianie niezbędnych rezerw terenowych pod lokalizację systemów infrastruktury technicznej obsługującej obszary aktywności gospodarczej,
- Rozbudowa zintegrowanej sieci transportowej oraz sieci infrastruktury technicznej,
- Dążenie do zapewnienia dostępności komunikacyjnej do ośrodka miejskiego za pomocą komunikacji publicznej i rowerowej,
- Uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów zagrożonych powodzią oraz budowy niezbędnej infrastruktury służącej ograniczaniu ryzyka powodziowego i skutków powodzi.

Zasady zagospodarowania – Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy

- Zakaz budowy budynków na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat ($Q=10\%$), zgodnie z przepisami odrębnymi,
- Ograniczanie zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat ($Q=1\%$), oraz na obszarach o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi $Q=0,2\%$ i obszarach narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wałów,
- Uwzględnianie w zagospodarowaniu terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, w tym potrzeby zwiększania retencji i hamowania spływu powierzchniowego (zbiorniki zaporowe, obiekty małej retencji, zalesienia),
- Podejmowanie działań mających na celu rozbudowę infrastruktury przeciwpowodziowej.

Zasady zagospodarowania – Obszary ochrony i kształtowanie zasobów wodnych

- Uwzględnianie w zagospodarowaniu potrzeb retencionowania wód opadowych (obiekty małej retencji, zalesienia),
- Rozbudowa infrastruktury technicznej, sprzyjającej ochronie środowiska przyrodniczego (regulacja gospodarki ściekowej w obszarach zurbanizowanych),
- Ograniczanie lokalizowania obiektów uciążliwych dla wód podziemnych.

Zasady zagospodarowania – Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych

- Zachowanie spójności przestrzennej obszaru,
- Zachowanie ładu przestrzennego w strefach zurbanizowanych jak i na terenach wiejskich (zapobieganie rozpraszaniu zabudowy, rozwój urbanizacji w nawiązaniu do ukształtowanych układów osadniczych),
- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- Podejmowanie działań mających na celu ochronę zabytków i zachowanie krajobrazu kulturowego,
- Wzmacnianie infrastruktury turystycznej,
- Wyznaczanie nowych terenów mieszkaniowych z uwzględnieniem uwarunkowań demograficznych,
- Wzmacnianie infrastruktury społecznej,
- Wyznaczanie nowych terenów mieszkaniowych z zapewnieniem dostępu do infrastruktury technicznej jak i społecznej,
- Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych w oparciu o istniejący układ komunikacyjny i tereny uzbrojone w infrastrukturę techniczną oraz w sposób minimalizujący negatywny wpływ na jakość

- środowiska przyrodniczego i warunków zamieszkania, z zachowaniem obowiązujących przepisów,
- Wykluczenie lokalizacji zabudowy chronionej akustycznie w bezpośrednim sąsiedztwie terenów kolejowych,
- Zapewnianie niezbędnych rezerw terenowych pod lokalizację systemów infrastruktury technicznej obsługującej obszary aktywności gospodarczej,
- Rozbudowa zintegrowanej sieci transportowej oraz sieci infrastruktury technicznej,
- Dążenie do zapewnienia dostępności komunikacyjnej do ośrodka miejskiego za pomocą komunikacji publicznej i rowerowej,
- Uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów zagrożonych powodzią oraz budowy niezbędnej infrastruktury służącej ograniczaniu ryzyka powodziowego i skutków powodzi.

Zasady zagospodarowania – Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze

- Zachowanie spójności przestrzennej obszaru,
- Zachowanie ładu przestrzennego w strefach zurbanizowanych jak i na terenach wiejskich (zapobieganie rozpraszaniu zabudowy, rozwój urbanizacji w nawiązaniu do ukształtowanych układów osadniczych),
- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- Podejmowanie działań mających na celu ochronę zabytków i zachowanie krajobrazu kulturowego,
- Wzmacnianie infrastruktury turystycznej,
- Wyznaczanie nowych terenów mieszkaniowych z uwzględnieniem uwarunkowań demograficznych,
- Wzmacnianie infrastruktury społecznej,
- Wyznaczanie nowych terenów mieszkaniowych z zapewnieniem dostępu do infrastruktury technicznej jak i społecznej,
- Wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych w oparciu o istniejący układ komunikacyjny i tereny uzbrojone w infrastrukturę techniczną oraz w sposób minimalizujący negatywny wpływ na jakość środowiska przyrodniczego i warunków zamieszkania, z zachowaniem obowiązujących przepisów,
- Wykluczenie lokalizacji zabudowy chronionej akustycznie w bezpośrednim sąsiedztwie terenów kolejowych,
- Zapewnianie niezbędnych rezerw terenowych pod lokalizację systemów infrastruktury technicznej obsługującej obszary aktywności gospodarczej,
- Rozbudowa zintegrowanej sieci transportowej oraz sieci infrastruktury technicznej,
- Dążenie do zapewnienia dostępności komunikacyjnej do ośrodka miejskiego za pomocą komunikacji publicznej i rowerowej,
- Uwzględnienie w zagospodarowaniu terenów zagrożonych powodzią oraz budowy niezbędnej infrastruktury służącej ograniczaniu ryzyka powodziowego i skutków powodzi.

Zasady zagospodarowania – Obszary przygraniczne

- Prowadzenie wspólnej polityki przestrzennej Polski i Niemiec,
- Rozwój transportowych i innych infrastrukturalnych sieci transgranicznych.

Analiza powyższych dokumentów, a także diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz cele i kierunki działań przedstawione w niniejszej Strategii, pozwoliły na określenie ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Maszewo, które przedstawiono poniżej.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- zachowanie terenów o dużych wartościach przyrodniczych i krajobrazowych;
- ochrona terenów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów cennych przyrodniczo, w tym terenów otwartych;
- zachowanie i przywracanie układu lokalnych korytarzy ekologicznych oraz ochrona przed ich defragmentacją;
- wbudowanie terenów rolnych i leśnych w obrębie korytarzy ekologicznych w ogólnodostępny system terenów otwartych i zieleni publicznej, powiązanie ich zielonymi ciągami pieszymi i rowerowymi łączącymi poszczególne miejscowości Gminy;
- utrzymanie różnorodności biologicznej;
- przeciwdziałanie rozlewaniu się zabudowy;
- wsparcie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury, w szczególności poprzez ustalanie racjonalnych wskaźników w zakresie powierzchni biologicznie czynnej w dokumentach planistycznych, zapewnienie i egzekwowanie odpowiedniej retencji oraz wykorzystanie istniejącej przestrzeni i obiektów do jej rozwoju;
- ochrona cieków wodnych, m.in. poprzez zakaz lub ograniczenie zabudowy w pobliżu zbiorników i cieków wodnych;

- ochrona wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniami pochodzenia komunikacyjnego, bytowego oraz rolniczego poprzez kontrole stanu technicznego instalacji kanalizacji sanitarnej i burzowej, konserwację urządzeń do separacji substancji ropopochodnych i osadników piaskowych, itp.;
- wykorzystanie obszarów zielonych do celów turystycznych i rekreacyjnych poprzez budowę ścieżek rowerowych i nowych szlaków turystycznych, budowę i utrzymanie infrastruktury rekreacyjnej;
- ochrona terenów rekreacyjnych i wypoczynku, lasów i terenów zielonych przed zabudową związaną z uciążliwą działalnością gospodarczą (zakłady przemysłowe, magazynowe i usługowe);
- nadanie funkcji edukacyjnej nowym i istniejącym obszarom zielonym oraz elementom zielono-błękitnej infrastruktury;
- ochrona powietrza i zapobieganie przekraczaniu poziomów dopuszczalnych stężeń substancji szkodliwych w powietrzu poprzez działania termomodernizacyjne, wprowadzanie do celów grzewczych urządzeń o wysokiej sprawności energetycznej, rozwój zielonej energii i ograniczanie niskiej emisji wynikającej z ruchu samochodowego.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w szczególności historycznych zespołów pałacowo-parkowych, zadrzewień przydrożnych i śródpolnych oraz obiektów zabytkowych;
- ochrona elementów dziedzictwa kulturowego, w szczególności zadrzewień przydrożnych i śródpolnych oraz obiektów zabytkowych;
- ochrona różnorodności i wielokulturowości dziedzictwa kulturowego regionu i dóbr kultury współczesnej;
- przystosowanie zachowanych założeń i obiektów, które utraciły swoje pierwotne funkcje, do nowych, współczesnych potrzeb, z uwzględnieniem wymogów w zakresie ich dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami oraz – w miarę możliwości – wykorzystujących rozwiązania w zakresie efektywności energetycznej oraz rozwiązania w zakresie adaptacji do zmian klimatu (zatrzymanie wód opadowych, przepuszczalność terenu, ogrody deszczowe i inne);
- restauracja i modernizacja techniczna obiektów zabytkowych zgodnie z wytycznymi konserwatora zabytków z dostosowaniem współczesnej funkcji do wartości zabytkowej obiektów, służącej jednocześnie rozwojowi gospodarczemu i włączeniu społecznemu;
- podnoszenie walorów użytkowych oraz komercjalizacja funkcji turystycznej, z wykorzystaniem zasobu historycznego jako istotnego komponentu.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- utrzymanie i kontynuacja istniejącej struktury przestrzennej i form zabudowy, z możliwością jej uzupełnienia;
- kształtowanie czytelnej, zwartej struktury przestrzennej i dopełnianie układów urbanistycznych;
- wyznaczanie zróżnicowanych standardów zabudowy dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w dostosowaniu do charakteru miejsca – z uwzględnieniem potrzeby zapewnienia dostępności do usług społecznych (przedszkola, szkoły, place zabaw, zieleni publiczna, usługi sportu, rekreacji i turystyki),
- kształtowanie nowych obszarów zabudowy mieszkaniowej w oparciu o układ komunikacyjny o parametrach dostosowanych do intensywności zabudowy i zapewniający przepustowość w skali lokalnej i ponadlokalnej;
- zachowanie, ochrona przed zainwestowaniem i wykorzystanie zasobów w postaci gleb wysokiej przydatności rolniczej;
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi oraz otuliną biologiczną cieków wodnych;
- ograniczenie negatywnego wpływu terenów aktywności gospodarczej na sąsiadującą zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz (np. strefowanie zabudowy, tworzenie pasów zieleni izolacyjnej i granic przestrzennych),
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy;
- przeciwdziałanie konfliktom przestrzennym poprzez zachowanie równowagi pomiędzy dostępnością usług, lokalizacją terenów działalności gospodarczej i terenów produkcyjnych a uciążliwością ich oddziaływania na tereny sąsiednie;
- nawiązanie gabarytami, powierzchnią zabudowy i stylem architektonicznym nowych i przebudowywanych obiektów do istniejącej zabudowy występującej na danym obszarze;
- podnoszenie dostępności terenów i obiektów usługowych dla osób ze szczególnymi potrzebami;
- wsparcie dla rozwoju odnawialnych źródeł energii.

Zgodnie z § 3, ust. 10 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydania z niego wypisów i wyrysów, na terenie Gminy Maszewo dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę

mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru z ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m². Jego lokalizacja jest regulowana w planie ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno-przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Na obszarze Gminy Maszewo nie planuje się lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Z tego względu nie ustala się zasad i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w zakresie ich lokalizacji.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji;
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii;
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;
- budowa, utrzymywanie obiektów oraz urządzeń niezbędnych na potrzeby obronności państwa, a także ustanowienie strefy ochronnej terenu zamkniętego, w tym wynikające z umów lub porozumień międzynarodowych, a także na potrzeby ochrony granicy państwowej lub zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, w tym budowa i utrzymywanie aresztów śledczych, zakładów karnych oraz zakładów dla nieletnich;
- poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictwem;
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy;
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej;
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody;
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne przestrzenie i obiekty: ciągi piesze, place, parki, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

W przypadku lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego na terenie Gminy przyjmuje się w szczególności:

- ograniczenie negatywnego wpływu kluczowych inwestycji celu publicznego na zabudowę mieszkaniową, środowisko i krajobraz;
- lokalizowanie kluczowych inwestycji celu publicznego poza obszarami chronionymi, glebami wysokiej przydatności rolniczej i terenami leśnymi;
- uwzględnienie planowanych inwestycji ponadlokalnych (regionalnych, krajowych) w polityce przestrzennej Gminy;
- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu;
- wykorzystanie istniejącej infrastruktury do realizacji inwestycji celu publicznego.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie transportu i komunikacji:

- zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszo-rowerowej, węzłów komunikacyjnych;
- dążenie do ograniczenia ruchu indywidualnych pojazdów samochodowych, szczególnie na obszarach o dużych walorach przyrodniczych i dużej wrażliwości środowiska na czynniki antropopresyjne;
- wyznaczanie w dokumentach planistycznych dróg o szerokości zapewniającej możliwość wykonania wszystkich niezbędnych do prawidłowego wykorzystania drogi elementów, jak chodniki, parkingi, ciągi rowerowe;
- budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej.

W zakresie infrastruktury technicznej i społecznej:

- kreowanie połączeń pomiędzy zabudową mieszkaniową a infrastrukturą społeczną oraz dążenie do poprawy dostępności infrastruktury społecznej i technicznej;
- dalszy rozwój systemów infrastruktury technicznej, w tym wodno-kanalizacyjnej, będącej podstawą do lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z działalnością gospodarczą;
- wyposażenie terenów w sprawny system odprowadzania i utylizacji ścieków, niezbędny przy wysokim stopniu zwodociągowania,
- utrzymywanie i poprawa jakości usług o charakterze publicznym (szkoły, przedszkola, instytucje kultury, obiekty sportowe), w tym bazy infrastrukturalnej oraz rozwój systemu opieki nad osobami ze szczególnymi potrzebami;
- kształtowanie centralnych przestrzeni publicznych w poszczególnych wsiach, umożliwiających aktywność społeczną, budowę oraz umacnianie więzi społecznych i budowanie lokalnej tożsamości;
- rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zapewnienie odpowiedniej retencji (powierzchnia biologicznie czynna, budowa zbiorników na deszczówkę z terenów utwardzonych w celu wtórnego wykorzystania);
- tworzenie warunków dla lokalizacji instalacji urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii na poziomie aktów planistycznych (plan ogólny, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV, V, VI lub nieużytkach i nie powinny wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu;
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych, z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży;
- dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi;
- podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego;
- w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska;
- wyłącza się obszary chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikro instalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii.

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie Gminy należy uwzględnić:

- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w Gminie;

- rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego;
- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko;
- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- kontynuacja rolniczego sposobu użytkowania terenów, szczególnie w obrębie zwartych kompleksów gleb o wysokiej jakości i przydatności rolniczej;
- przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy w celu ochrony kompleksów rolnych i leśnych;
- zachowanie korytarzy ekologicznych oraz siedlisk gatunków chronionych i zagrożonych;
- kształtowanie prawidłowych relacji pomiędzy zabudową związaną z produkcją rolną a zabudową mieszkaniową;
- utrzymanie zwartych kompleksów użytków rolnych i zielonych z zadrzewieniami śródpolnymi;
- zalesianie gruntów najsłabszych, nieużytków i gruntów rolniczo nieprzydatnych;
- prowadzenie racjonalnej gospodarki rolnej, poprzez właściwy dobór upraw dostosowanych do warunków środowiskowych, wykorzystanie potencjału produkcyjnego trwałych użytków zielonych dla produkcji zwierzęcej, racjonalne stosowanie nawożenia i środków ochrony roślin;
- zwiększanie opłacalności produkcji rolnej, poprzez polepszanie struktury gospodarstw rolnych, wprowadzanie nowych technologii i innowacji, inwestycje we wzrost produktywności, rozwijanie współpracy rolników między sobą i branżą przetwórstwa, rozwój rynków lokalnych i targowisk;
- dopuszcza się przekształcenie profilu istniejących gospodarstw rolnych na agroturystyczny, zgodnie ze wskazanymi kierunkami rozwojowymi sektora turystyki w Gminie.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Gmina Maszewo nie posiada obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w myśl ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, jednak planuje się podjęcie działań służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zgodnie ze wskazaną ustawą. Na terenie Gminy nie występują również większe obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

4. Spójność kierunków rozwoju Gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa. Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Cele strategiczne oraz kierunki działań zawarte w niniejszej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów, które mieszkańcy napotykają na obszarze Gminy Maszewo. Jednocześnie, są one zgodne i harmonijne z dokumentami strategicznymi o wyższym stopniu rangi na poziomie krajowym i wojewódzkim, takimi jak Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR) oraz Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030. Współgranie celów jakie wyznacza Strategia z innymi działaniami oraz priorytetami wpływa na skuteczność i efektywność realizacji tego dokumentu.

Cel główny KSRR zakłada „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Cel ten uzupełniony jest 3 celami operacyjnymi:

- Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 jest elementem systemu programowania przygotowywanego na różnych poziomach. Jej treść uwzględnia ustalenia dokumentów wyższego rzędu, w szczególności zapisy dokumentów i projektów dokumentów wspólnotowych dotyczących polityki spójności po 2020 roku, strategii krajowych, takich jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

W Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 wyznaczono cel główny: „Inteligentne gospodarowanie potencjałami regionu dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, spójności społecznej i przestrzennej oraz wysokiej jakości życia mieszkańców” oraz następujące cele strategiczne:

1. Inteligentna, zielona gospodarka regionalna,
2. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi,
3. Integracja przestrzenna regionu,
4. Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 identyfikuje również Obszary Strategicznej Interwencji (OSI), które wskazują terytorialne ukierunkowania celów interwencji. Do obszarów tych należy w szczególności kierować interwencję publiczną obejmującą finansowane z różnych źródeł inwestycje, w tym gospodarcze, infrastrukturalne i w zasoby ludzkie. Dotyczy to zarówno obszarów charakteryzujących się największym potencjałem rozwojowym, które mają znaczący wpływ na wzrost konkurencyjności regionu, jak i obszarów o najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej, które wymagają wsparcia, aby zapobiec ich dalszej marginalizacji.

W Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 Gmina Maszewo zaliczona została do **gmin o utrudnionych warunkach rozwoju**. Zgodnie z dokumentem obszary te powinny być objęte

Ryc. 9. Obszary strategicznej interwencji w województwie lubuskim
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Gmina Maszewo nie wchodzi w skład Miejskich Obszarów Funkcjonalnych Ośrodków Wojewódzkich i Ośrodków Subregionalnych (MOF OW i OS), dlatego nie wszystkie instrumenty terytorialne są dla niej dostępne, jednak może realizować instrumenty dedykowane dla ośrodków lokalnych z obszarami wiejskimi, czyli tzw. „małe ZIT-y” – są one przeznaczone głównie dla partnerstw lokalnych. Gmina Maszewo włączona została do **Krośnieńskiego Obszaru Funkcjonalnego** (KOF), który tworzą gminy wchodzące w skład powiatu krośnieńskiego oraz powiat krośnieński. W ramach partnerstwa opracowana została Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Krośnieński Obszar Funkcjonalny. Dokument wyznacza misję Partnerstwa, która brzmi następująco: „Zrównoważony rozwój obszaru i wszechstronna poprawa dostępności”. Wdrożenie misji umożliwić ma realizacja 3 celów szczegółowych zawartych w Strategii Partnerstwa KOF:

- Cel 1. Aktywizacja mieszkańców i rozwój usług społecznych,
- Cel 2. Większa konkurencyjność lokalnej gospodarki i rynku pracy,
- Cel 3. Obszar Partnerstwa dobrze (wszechstronnie) dostępny i z czystym środowiskiem.

Tabela poniżej przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w Strategii Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034 ze Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 oraz Strategią Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa KOF.

Tab. 4. Spójność celów strategicznych i operacyjnych Strategii Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034 ze Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 i Strategią Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Krośnieński Obszar Funkcjonalny

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030	Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa KOF	Strategia Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034
1. Inteligentna, zielona gospodarka regionalna 1.1 Wzmocnienie sektora B+R oraz mechanizmów transferu innowacji, szczególnie w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji 1.2 Rozwój zielonej gospodarki, w tym energetyki przyjaznej środowisku 1.3 Wysoka jakość kształcenia oraz jego powiązanie z regionalnym rynkiem pracy 1.4 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej i powiązań gospodarczych regionu 1.5 Rozwój konkurencyjnego sektora przedsiębiorstw i wsparcie reindustrializacji 1.6 Rozwój potencjału turystycznego 1.7 Konkurencyjne i ekologiczne rolnictwo oraz rozwój produktów regionalnych	Cel 2. Większa konkurencyjność lokalnej gospodarki i rynku pracy 2.1. Strefy inwestycyjne i parki technologiczne uwzględniające innowacje i zasoby lokalne 2.2. Rynek pracy dla osób z wysokimi, specjalistycznymi kwalifikacjami 2.3. Rozwój bazy i oferty turystycznej obszaru 2.4. Dostępne mieszkania	Cel I: Bezpieczna przestrzeń, nowoczesna infrastruktura techniczna oraz adaptacja i mitygacja do zmian klimatu podstawą przestrzennego rozwoju Gminy Maszewo 1.3. Ochrona środowiska przyrodniczego wraz z adaptacją i mitygacją do zmian klimatu w Gminie Maszewo Cel II: Przedsiębiorczość, wyspecjalizowane rolnictwo oraz walory przyrodnicze podstawą gospodarczego rozwoju Gminy Maszewo 2.1. Wzrost przedsiębiorczości oparty na endogenicznych potencjałach Gminy Maszewo 2.2. Atrakcyjna oferta turystyczna Gminy Maszewo Cel III: Wysokiej jakości edukacja, rozwinięte usługi społeczne oraz ciekawa oferta spędzania wolnego czasu podstawą społecznego rozwoju Gminy Maszewo 3.1. Nowoczesne i bezpieczne placówki edukacyjne wspierające rozwój dzieci i młodzieży w Gminie Maszewo

2. Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi 2.1 Wzrost dostępności i efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi 2.2 Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów 2.3 Wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia 2.4 Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego 2.5 Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu 2.6 Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej	Cel 1. Aktywizacja mieszkańców i rozwój usług społecznych 1.1. Dostępne usługi społeczne dla wszystkich mieszkańców, z zwłaszcza dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami 1.2. Aktywizacja i integracja pokoleniowa społeczeństwa 1.3. Miejsce atrakcyjne dla młodych 1.4. Kultura, ochrona i promocja dziedzictwa lokalnego 1.5. Rozwój opieki medycznej i promocja zdrowia	Cel II: Przedsiębiorczość, wyspecjalizowane rolnictwo oraz walory przyrodnicze podstawą gospodarczego rozwoju Gminy Maszewo 2.2. Atrakcyjna oferta turystyczna Gminy Maszewo Cel III: Wysokiej jakości edukacja, rozwinięte usługi społeczne oraz ciekawa oferta spędzania wolnego czasu podstawą społecznego rozwoju Gminy Maszewo 3.1. Nowoczesne i bezpieczne placówki edukacyjne wspierające rozwój dzieci i młodzieży w Gminie Maszewo 3.2. Wysokiej jakości usługi społeczne skierowane do mieszkańców Gminy Maszewo 3.3. Rozwinięta oferta spędzania wolnego czasu na terenie Gminy Maszewo
3. Integracja przestrzenna regionu 3.1 Modernizacja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i transportu zbiorowego 3.2 Wzmocnienie dostępności infrastruktury teleinformatycznej 3.3 Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego i publicznego 3.4 Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu 3.5 Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi 3.6 Wzmocnienie funkcji społeczno-gospodarczych miast średnich i lokalnych ośrodków miejskich 3.7 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich	Cel 3. Obszar Partnerstwa dobrze (wszechstronnie) dostępny i z czystym środowiskiem 3.1. Obszar partnerstwa dostępny dla wszystkich mieszkańców i dobrze wyposażony infrastrukturalnie 3.2. Ochrona i przywracanie dobrego stanu środowiska, bioróżnorodności i dostęp do czystej energii 3.3. Szybki Internet dla wszystkich	Cel I: Bezpieczna przestrzeń, nowoczesna infrastruktura techniczna oraz adaptacja i mitygacja do zmian klimatu podstawą przestrzennego rozwoju Gminy Maszewo 1.1. Bezpieczna i dostępna przestrzeń dla mieszkańców Gminy Maszewo 1.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna na terenie Gminy Maszewo 1.3. Ochrona środowiska przyrodniczego wraz z adaptacją i mitygacją do zmian klimatu w Gminie Maszewo
4. Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę 4.1 Efektywna współpraca międzyregionalna i transgraniczna 4.2 Atrakcyjny wizerunek i rozpoznawalna marka województwa 4.3 Wysoka sprawność działania administracji publicznej i instytucji regionalnych oraz współdziałanie na rzecz rozwoju regionu 4.4 Wzmocnienie roli i integracja systemów zarządzania strategicznego oraz planowania		Cel I: Bezpieczna przestrzeń, nowoczesna infrastruktura techniczna oraz adaptacja i mitygacja do zmian klimatu podstawą przestrzennego rozwoju Gminy Maszewo 1.1. Bezpieczna i dostępna przestrzeń dla mieszkańców Gminy Maszewo 1.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna na terenie Gminy Maszewo Cel II: Przedsiębiorczość,

przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym 4.5 Rozwój e-usług i kompetencji cyfrowych społeczeństwa		wyspecjalizowane rolnictwo oraz walory przyrodnicze podstawą gospodarczego rozwoju Gminy Maszewo 2.1. Wzrost przedsiębiorczości oparty na endogenicznych potencjałach Gminy Maszewo
---	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 oraz Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Krośnieński Obszar Funkcjonalny.

Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Krośnieński Obszar Funkcjonalny wskazuje również projekty traktowane jako priorytety strategiczne do dofinansowania z programu regionalnego. W poniższej tabeli przedstawiono wykaz projektów wpisanych do Strategii, których wnioskodawcą jest Gmina Maszewo

Tab. 5. Projekty wpisane na listę projektów podstawowych, których wnioskodawcą jest Gmina Maszewo

Tytuł projektu	Opis projektu	Wnioskodawca
14. Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 138 pomiędzy miejscowościami Maszewo – Granice	Budowa ścieżki rowerowej Maszewo – Granice umożliwiającej bezpieczną komunikację rowerową (wraz z infrastrukturą towarzyszącą). Powstała ścieżka pozwoli mieszkańcom pobliskich miejscowości oraz turystom na aktywny odpoczynek nad jez. Granicznym.	Gmina Maszewo
15. Rozwój infrastruktury rekreacyjno-turystycznej poprzez zagospodarowanie nabrzeży jeziora Granice	Rozwój infrastruktury rekreacyjno-turystycznej poprzez zagospodarowanie nabrzeża jeziora Granice, budowę pomostu.	Gmina Maszewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Partnerstwa Krośnieński Obszar Funkcjonalny.

5. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

Prawidłowy przebieg realizacji Strategii Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034 będzie kontrolowany poprzez odpowiednie jej wdrażanie, a następnie monitoring, ewaluację i w razie konieczności – aktualizację.

Wdrażanie Strategii

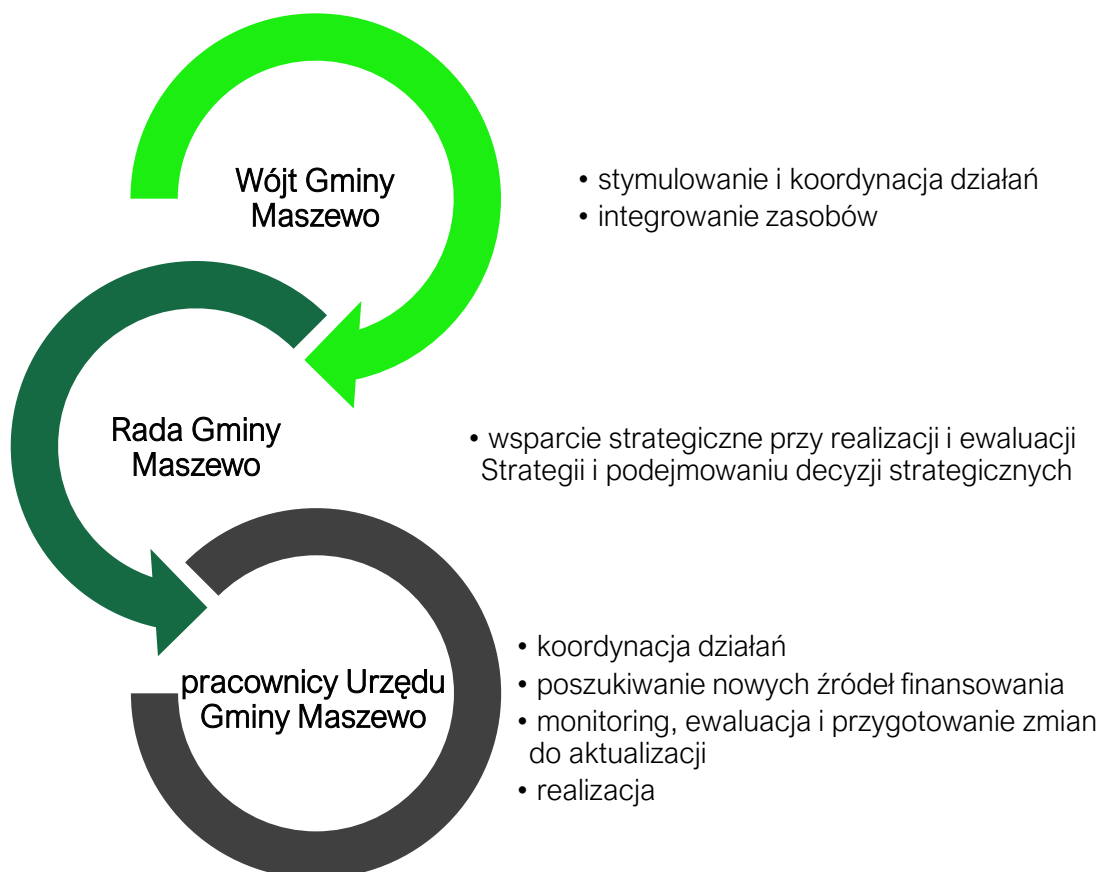
Strategia realizowana będzie w latach na jakie przyjęty został dokument, a więc w latach 2025-2034. Jednym z elementów wdrażania niniejszej Strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka lub pracownik będą odpowiedzialni. Podmiotami zaangażowanymi w proces realizacji Strategii będzie sektor publiczny (władze samorządowe, jednostki organizacyjne Gminy, inne jednostki samorządu terytorialnego), sektor prywatny (partnerzy prywatni i biznesowi, przedsiębiorcy, inwestorzy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze) oraz sektor społeczny (mieszkańcy, organizacje pozarządowe, liderzy społeczni, osoby publiczne). Z kolei za etap wdrażania, monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii odpowiedzialny będzie Wójt Gminy Maszewo, Rada Gminy Maszewo oraz pracownicy Urzędu, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034 jest dokumentem określającym kierunki rozwoju w poszczególnych obszarach funkcjonowania samorządu.

W celu zachowania nadrzędności oraz spójności Strategii wobec innych planów, programów i dokumentów o charakterze strategicznym, opracowywanych w Gminie na potrzeby realizacji zadań, rekomenduje się ich aktualizację zgodnie z celami strategicznymi. Zagwarantowanie spójnego podejścia do polityki rozwoju wymagać zatem będzie uwzględnienia zapisów Strategii w zakresie konkretnych obszarów zarówno w dokumentach wieloletnich, jak i programach przyjmowanych corocznie. Pozwoli to wzmocnić efekt podejmowanych działań i jednocześnie uszczegółowić zapisy Strategii.

Wdrażając Strategię, Gmina Maszewo będzie dbała o dobrą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową. Dodatkowo Gmina będzie aktywnie uczestniczyć w konsultacjach innych Strategii przyjmowanych przez okoliczne podmioty z jej otoczenia (w szczególności z terenu powiatu krośnieńskiego).

W celu zaangażowania organizacji pozarządowych we wspólne działania na rzecz rozwoju Gminy, projekty będą realizowane w partnerstwie z NGO. Dzięki temu przy realizacji przedsięwzięć uda się dotrzeć do coraz większej liczby odbiorców ze względu na aktywność stowarzyszeń i fundacji w poszczególnych sołectwach.

Monitoring i ewaluacja Strategii

W celu sprawdzenia efektywności prowadzonych działań zakłada się przeprowadzenie analizy stopnia realizacji zakładanych celów. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty Strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym. Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Monitoring będzie odbywał się również przy pomocy tabeli ewaluacyjnej, stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego dokumentu. Odpowiednie uzupełnienie tabeli pozwoli na sprawdzenie tego czy i w jakim stopniu zaplanowane działanie zostało zrealizowane. W ten sposób można będzie ocenić, w jakiej części wykonano założony cel operacyjny, a dalej strategiczny. Monitoring przeprowadzany będzie co 2 lata od roku przyjęcia Strategii i tym samym rozpoczęcia wdrażania jej założeń.

Po wdrożeniu Strategii zostanie przeprowadzona ewaluacja ex-post. Punktem bazowym, do oparcia wyników, będzie przeprowadzona w 2025 roku ewaluacja ex-ante (Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Maszewo). Celem ewaluacji ex-post będzie

określenie długotrwałych efektów wdrażania Strategii, w tym wielkości zaangażowanych środków oraz skuteczności i efektywności podjętych działań. Wynikiem oceny końcowej powinny być wskazania odnośnie do dalszej polityki rozwoju Gminy Maszewo oraz zdefiniowane czynniki, przyczyniające się do sukcesu lub niepowodzenia wdrażania Strategii.

Aktualizacja Strategii

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Strategii Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034 będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w dokumencie w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Wójt zidentyfikuje konieczność modyfikacji Strategii Rozwoju Gminy, występuje do Rady Gminy Maszewo z wnioskiem o jej zmianę.

Ewentualna aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Maszewo będzie następować w trybie przewidzianym w art. 10f ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym, który stanowi, iż strategia rozwoju gminy podlega aktualizacji, jeżeli wymaga tego sytuacja społeczna, gospodarcza lub przestrzenna gminy albo gdy jest to konieczne dla zachowania jej spójności ze strategią rozwoju ponadlokalnego lub strategią rozwoju województwa. Do aktualizacji strategii rozwoju gminy stosuje się wtedy zapisy z art. 10f ust. 1–4 ustawy o samorządzie gminnym.

6. Ramy finansowe i źródła finansowania

Gmina Maszewo na bieżąco analizuje możliwości pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania działalności, w tym kierunków działań przewidzianych w Strategii, zarówno stanowiących wydatki bieżące i majątkowe. Analizy te obejmują:

- fundusze unijne, m.in. **Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027** oraz ogólnopolskich programów operacyjnych;
- programy rządowe, w tym m.in. Fundusz Rozwoju Dróg Samorządowych, Aktywny Maluch, Senior+, Dostępność Plus, Fundusz Inwestycji Lokalnych, Polski Ład oraz inne programy w obszarze ochrony środowiska, sportu, kultury, edukacji i innych;
- programy jednostek samorządu terytorialnego wyższych szczebli, w tym zwłaszcza programy finansowane ze środków Samorządu Województwa Lubuskiego;
- inne, nieunijne fundusze międzynarodowe;
- inne zwrotne i bezzwrotne źródła finansowania, dystrybuowane przez podmioty publiczne i prywatne.

Program Regionalny: Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 będzie głównym dokumentem określającym kierunki wsparcia finansowanego ze środków Unii Europejskiej w województwie lubuskim w okresie budżetowym 2021-2027.

W ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak:

- **EFRR** – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego,
- **FS** – Fundusz Spójności,
- **EFS+** – Europejski Fundusz Społeczny+.

Do programów krajowych w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą m.in.:

- **FEnIKS** – Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko,
- **FENG** – Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki,
- **FERS** – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027,
- **FERC** – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy,
- **PTFE** – Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich,
- **FEPŻ** – Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa,
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Powyższe instrumenty finansowe, jak i środki własne Gminy wskazują na potencjalne źródła finansowe, z których mogą być pozyskane środki na realizację Strategii Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034. Głównymi źródłami finansowania celów rozwojowych będą dochody własne Gminy, takie jak podatki i opłaty lokalne, udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz pozostałe środki publiczne. Jednocześnie wiele zadań przewidzianych w strategii realizowanych będzie w ramach bieżącej działalności poszczególnych referatów Urzędu Gminy Maszewo oraz jednostek organizacyjnych Gminy Maszewo.

Realizacja części zadań przewidzianych w Strategii wymaga i zakłada współpracę z gminami sąsiednimi, powiatem krośnieńskim oraz województwem lubuskim i ich jednostkami organizacyjnymi. Współpraca ta może obejmować również wymiar finansowy, w tym przekazanie dotacji na realizację zadania.

Podstawę do określenia ram finansowych działań strategicznych stanowić będzie budżet Gminy oraz wieloletnia prognoza finansowa. Gmina będzie utrzymywać nadwyżkę operacyjną w sposób niezagrażający dyscyplinie finansów publicznych i umożliwiający spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Pozostałe środki, a także dochody majątkowe przeznaczone będą na realizację zaplanowanych inwestycji. Długookresowe cele strategiczne określane będą w wieloletniej prognozie finansowej. W celu oddania realności prognozy oraz rzetelności finansowego przedstawienia planowanych działań, wieloletnia prognoza finansowa oddawać będzie wszystkie wydarzenia, które mają lub mogą mieć wpływ na gospodarkę finansową Gminy, a przede wszystkim uzależnione będą od czynników makroekonomicznych, takich jak: PKB, inflacja, tempo wzrostu wynagrodzeń, czy planowane zmiany systemowe np. w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Na tej podstawie wyznaczane będą możliwe do przeznaczenia limity wydatków w poszczególnych latach na wyznaczone przedsięwzięcia. W przypadku zaciągania zwrotnych źródeł finansowania, kształt wskaźnika obsługi zadłużenia określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych w każdym roku prognozy powinien uwzględniać obsługę dodatkowych zobowiązań Gminy.

Tabela na kolejnej stronie przedstawia prognozę wysokości głównych kategorii budżetowych w Gminie Maszewo w latach 2025-2031 na podstawie Uchwały nr VI/38/2024 Rady Gminy Maszewo z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Maszewo na lata 2025-2031. W analizowanych latach łączne dochody Gminy Maszewo wyniosą ponad 151,3 mln zł z czego dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT kształtować się będą na poziomie ponad 49,3 mln zł, a podatku od nieruchomości – ponad 18,8 mln zł. Łączne wydatki wyniosą natomiast ponad 153 mln zł.

Tab. 6. Prognozowane środki budżetowe Gminy Maszewo na lata 2025-2031 (zł)

Lata	Dochody ogółem	w tym:		Wydatki ogółem
		PIT	podatek od nieruchomości	
2025	25 100 560,10 zł	6 431 468,13 zł	2 460 000,00 zł	27 208 868,14 zł
2026	27 067 580,37 zł	6 656 570,00 zł	2 546 100,00 zł	26 711 888,27 zł
2027	18 786 859,37 zł	6 862 924,00 zł	2 625 029,00 zł	18 771 167,00 zł
2028	19 312 892,00 zł	7 055 086,00 zł	2 698 530,00 zł	19 297 200,00 zł
2029	19 853 653,00 zł	7 252 628,00 zł	2 774 089,00 zł	19 837 961,00 zł
2030	20 349 994,00 zł	7 433 944,00 zł	2 843 441,00 zł	20 334 302,00 zł
2031	20 858 744,00 zł	7 619 792,00 zł	2 914 527,00 zł	20 846 960,76 zł
SUMA:	151 330 282,84 zł	49 312 412,13 zł	18 861 716,00 zł	153 008 347,17 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie Uchwały nr VI/38/2024 Rady Gminy Maszewo z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Maszewo na lata 2025-2031.

Natomiast potencjał inwestycyjny Gminy Maszewo, rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich bieżących kosztów funkcjonowania (wydatków bieżących) oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów), w latach 2025-2031 wyniesie ponad 18,4 mln zł.

DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ **GMINY MASZEWO**

SPIS TREŚCI

Metodologia badań.....	63
CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY MASZEWO	63
1.1. Informacje ogólne	63
1.2. Transport i łączność.....	65
1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	68
1.4. Walory przyrodnicze i ochrona środowiska.....	74
1.5. Walory turystyczne i rekreacyjne.....	83
CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY MASZEWO	86
2.1. Gospodarka lokalna.....	86
2.2. Infrastruktura i środowisko	93
2.2.1. Urządzenia sieciowe.....	93
2.2.2. Gospodarka odpadami.....	95
2.3. Stan finansów samorządowych.....	96
2.3.1. Wykonanie budżetu	96
2.3.2. Struktura dochodów i wydatków	98
2.3.3. Fundusze Europejskie 2014-2020	100
2.3.4. Rządowy Fundusz Polski Ład.....	101
2.3.5. Potencjał inwestycyjny.....	102
CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY MASZEWO	103
3.1. Demografia.....	103
3.2. Kapitał społeczny	107
3.2.1. Żłobki i przedszkola	107
3.2.2. Szkoły.....	108
3.2.3. Kultura i sport.....	112
3.2.4. Bezpieczeństwo publiczne.....	113
3.2.5. Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy Maszewo	114
3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	116

Punktem wyjścia do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034 jest niniejsza Diagnoza sytuacji przestrzennej, gospodarczej i społecznej Gminy Maszewo. Dokument strategiczny wskazuje główne wyzwania społeczno-gospodarcze i przestrzenne stojące przed Gminą, które powinny zostać podjęte w procesie realizacji Strategii. W tym celu przeprowadzona została ocena stanu istniejącego jednostki w ujęciu systemowym oraz dynamicznym. Ujęcie systemowe oznacza koncentrację na związkach pomiędzy środowiskiem przyrodniczym, społecznym i gospodarczym Gminy oraz jego relacji z otoczeniem zewnętrznym, mającymi podstawowe znaczenie dla efektywnego funkcjonowania systemu jako całości. Ujęcie dynamiczne oznacza z kolei porównanie sytuacji jednostki w danym przedziale czasowym oraz obserwację zmiany. Na potrzeby niniejszego opracowania analizie poddano sytuację Gminy Maszewo w latach 2019-2023 (o ile nie zaznaczono inaczej).

Dokument powstał w oparciu o dane Urzędu Gminy Maszewo, gminne plany, programy oraz dokumenty strategiczne, a także dane Głównego Urzędu Statystycznego. Ponadto przeanalizowane zostały dokumenty wyższego szczebla pod względem ujęcia w nich Gminy Maszewo. Dane demograficzne pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS mogą różnić się od informacji udostępnianych przez Urząd Gminy Maszewo, ponieważ w procesie ich pozyskiwania wykorzystano różne metody badawcze. W celu oceny stanu istniejącego Gminy zastosowano metodę analizy wskaźnikowej, w której wykorzystane zostały średnie wartości dla gmin powiatu krośnieńskiego oraz województwa lubuskiego.

Do przygotowania Diagnozy wykorzystane zostały najaktualniejsze dla Gminy dane dostępne w momencie opracowywania Dokumentu. Przedstawione zatem informacje prezentują stan na rok 2023, chyba, że zaznaczono inaczej.

CZĘŚĆ 1: DIAGNOZA SYTUACJI PRZESTRZENNEJ GMINY MASZEWO

1.1. Informacje ogólne

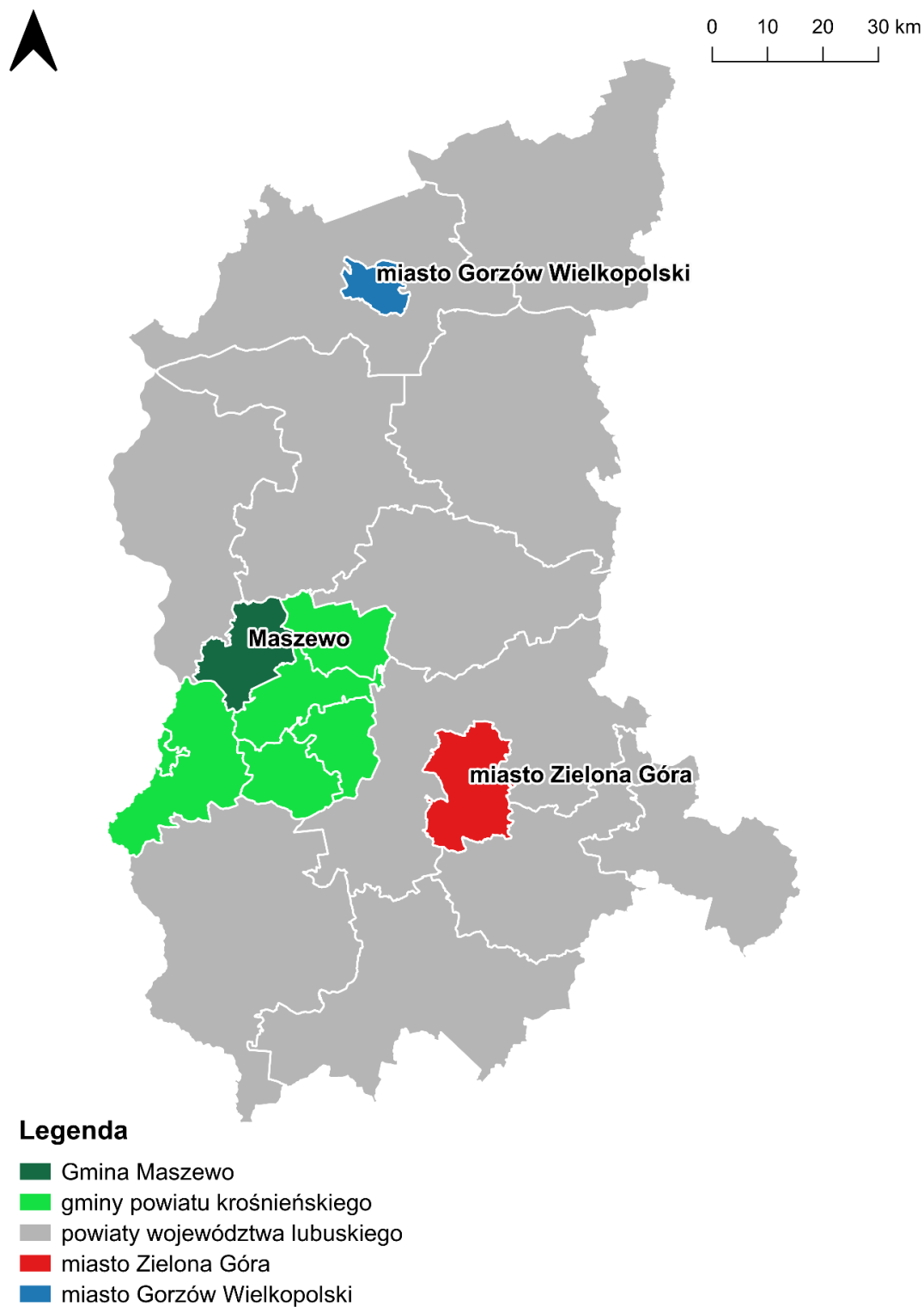
Gmina Maszewo jest gminą wiejską położoną w zachodniej części województwa lubuskiego, w północnej części powiatu krośnieńskiego. Siedziba władz gminnych zlokalizowana jest w miejscowości Maszewo, które stanowi główny ośrodek wielofunkcyjny badanej jednostki. W 2023 roku Gminę zamieszkiwały 2 682 osoby, co stanowiło ok. 5,2% wszystkich mieszkańców powiatu. W tym samym roku całkowita powierzchnia Gminy Maszewo wyniosła ok. 214 km², co stanowiło ok. 15,4% powierzchni całego powiatu.

Gmina Maszewo graniczy:

- od północy gminą Torzym (pow. sulęciński),
- od południa z gminą Gubin oraz gminą Krosno Odrzańskie (pow. krośnieński),
- od zachodu z gminą Cybinka (pow. słubicki),
- od wschodu z gminą Bytnica (pow. krośnieński).

Według „Klasyfikacji gmin Polski na potrzeby monitoringu planowania przestrzennego” (Śleszyński Przemysław, Komornicki Tomasz, Instytut Geografii i Przestrzennego

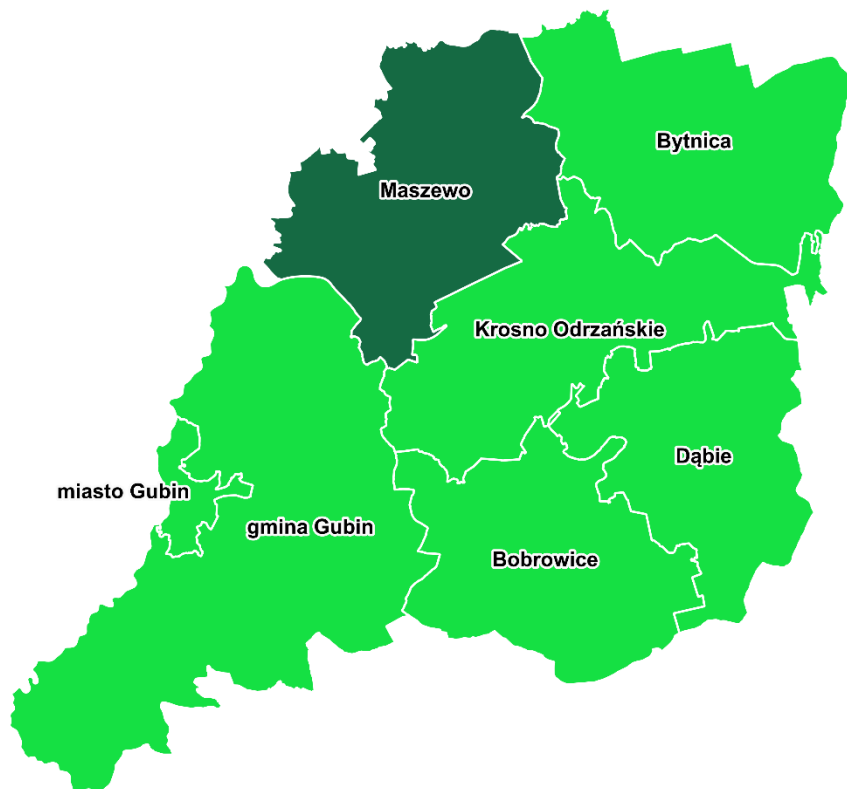
Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyńskiego, Polska Akademia Nauk), Gmina Maszewo sklasyfikowana została jako gmina ekstensywnie zagospodarowana (funkcje leśne, ochrona przyrody).

Ryc. 1. Położenie Gminy Maszewo na tle województwa lubuskiego i powiatu krośnieńskiego
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

0 5 10 15 km

Legenda

- Gmina Maszewo
- gminy powiatu krośnieńskiego

Ryc. 2. Położenie Gminy Maszewo na tle gmin powiatu krośnieńskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

1.2. Transport i łączność

Infrastruktura transportowa i łączność są kluczowymi czynnikami wpływającymi na rozwój każdej jednostki samorządowej. Ich jakość ma istotne znaczenie dla życia mieszkańców oraz dla potencjału gospodarczego i społecznego danego obszaru. Gmina Maszewo charakteryzuje się dobrze rozwiniętą siecią drogową, która składa się ze szlaków o znaczeniu krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Przez teren badanej jednostki przebiega droga krajowa nr 29, prowadząca od granicy z Niemcami w Słubicach do Połupina. Przez teren badanej jednostki, w układzie północ-południe, przebiega również droga wojewódzka nr 138 relacji Muszkowo – Gubin. Sieć drogową uzupełniają drogi powiatowe (o łącznej długości ok. 54,4 km), drogi gminne (o łącznej długości ok. 54,4 km) oraz drogi wewnętrzne.

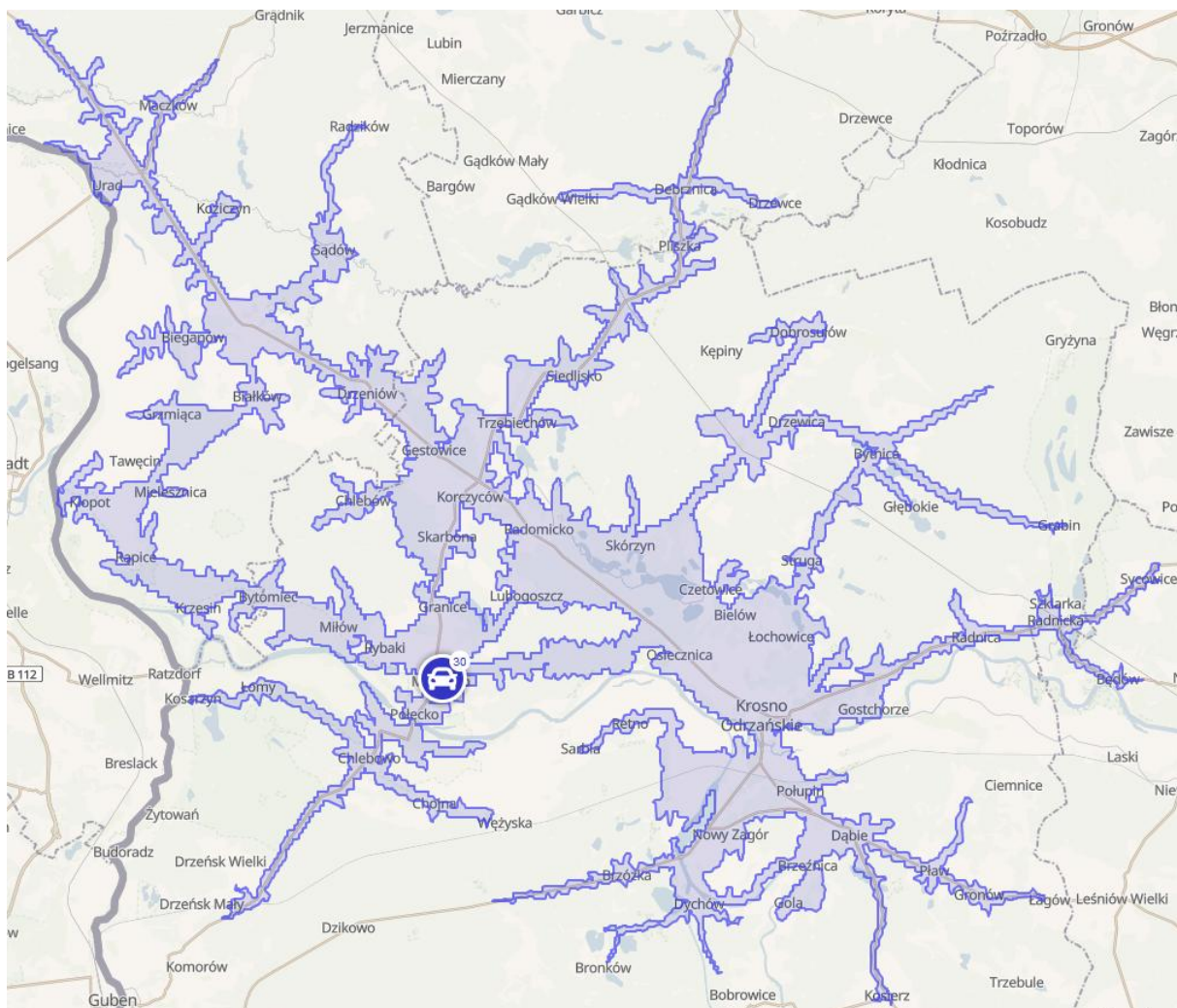
Ryc. 3. Układ komunikacyjny Gminy Maszewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Przegląd stanu dróg gminnych prowadzony jest przez pracowników Urzędu Gminy w ujęciu rocznym, co pozwala na efektywne planowanie i nadzorowanie działań mających na celu zwiększenie komfortu podróżowania oraz poprawę poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Zauważalnym problemem w zakresie funkcjonowania infrastruktury drogowej na terenie Gminy Maszewo jest jednak zły stan nawierzchni części dróg, a także fragmentaryczne występowanie dróg o nawierzchni nieutwardzonej. Jedną z najważniejszych inwestycji drogowych planowanych do realizacji na terenie Gminy Maszewo jest przebudowa 13 odcinków dróg gminnych wraz ze zmianą nawierzchni na asfaltową.

Gmina Maszewo charakteryzuje się korzystną dostępnością transportową względem ośrodka subregionalnego, jakim jest miasto Zielona Góra. Czas dojazdu samochodem osobowym z centrum badanej jednostki do wskazanej stolicy województwa lubuskiego zajmuje ok. 56 min (odległość ok. 52,1 km). Z kolei średni czas podróży z Urzędu Gminy Maszewo do Krosna

Odrzańskiego, który stanowi stolicę powiatu krośnieńskiego, zajmuje ok. 15 min (odległość ok. 14,9 km). Należy również zauważyć, że z siedziby Gminy istnieje możliwość dojazdu do przejścia granicznego w Gubinie przez przeprawę promową w miejscowości Połębko (21,3 km, od ok. 25 do 48 minut jazdy w zależności od kursowania promu) oraz do przejścia granicznego Świecko (42 km, około 37 minut jazdy). Bliskość granicy polsko-niemieckiej stanowi strategiczny atut Gminy, który sprzyja rozwojowi gospodarczemu oraz stymuluje współpracę transgraniczną i rozwój sektora turystycznego. Na poniższej rycinie przedstawiono orientacyjne odległości pokonywane samochodem osobowym z Urzędu Gminy Maszewo w ciągu 30 min. Z przedstawionych danych wynika, że we wskazanym zakresie czasowym mieszkańcy mogą dojechać również do takich miejscowości jak m.in. Dąbie oraz Cybinka.

Ryc. 4. Odległości pokonywane samochodem osobowym w ciągu 30 min do Urzędu Gminy Maszewo (dane orientacyjne)

Źródło: <https://commutetimetmap.com/> (dostęp 24.01.2025 r.).

Przejazd przez teren Gminy Maszewo w układzie północ-południe jest ograniczony ze względu na przepływającą przez jej obszar rzekę Odrę. Stanowi ona część międzynarodowej drogi wodnej E30, kluczowego szlaku transportowego w Europie, łączącego rzekę Dunaj (Bratysława) z Morzem Bałtyckim (Szczecin). Na terenie Polski trasa ta przebiega m.in. przez województwo zachodniopomorskie, lubuskie i dolnośląskie. Na trasie drogi wojewódzkiej nr 138 zlokalizowana jest przeprawa promowa w miejscowości Połębko, która umożliwia przekroczenie rzeki. Należy jednak podkreślić, że w okresie zimowym godziny kursowania promu są znacząco ograniczone, a sama przeprawa jest uzależniona od warunków atmosferycznych.

Zgodnie z danymi pozyskanymi z Urzędu Gminy Maszewo najważniejszą i najpilniejszą inwestycją w zakresie dróg i infrastruktury okołodrogowej stanowi oświetlenie miejsca przeprawy promowej w Połecku, co pozwoliłoby na wydłużenie czasu funkcjonowania promu. Możliwe, że w przyszłości przeprawę promową zastąpi most. Decyzją z dnia 03.12.2020 r. znak: OŚ.6220.03.2019 ustalono środowiskowe uwarunkowania dla realizacji przedsięwzięcia polegającego na budowie mostu na rzece Odrze wraz z budową nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 138 w obrębach: Granice, Maszewo, Rybaki, PołECKO w Gminie Maszewo oraz Chlebowo w gminie Gubin.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (PZPWL) uwzględniono konieczność poprawy stanu technicznego oraz parametrów dróg przebiegających przez Gminę Maszewo. Dotyczy to przede wszystkim drogi krajowej nr 29 na odcinku Słubice – Cybinka – Korczyców oraz drogi wojewódzkiej nr 138 na trasie Korczyców – Maszewo – Gubin. Należy jednak zaznaczyć, że w momencie opracowywania niniejszej Diagnozy inwestycja związana z modernizacją drogi wojewódzkiej nr 138 została już zrealizowana.

Ponadto w PZPWL uwzględniono modernizację Odrzańskiej Drogi Wodnej E30 oraz inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, które obejmują również teren Gminy Maszewo. Do kluczowych projektów zalicza się remont i modernizację zabudowy regulacyjnej Odry na odcinku od Malczyc do ujścia Nysy, budowę infrastruktury postojowo-cumowniczej oraz nowe oznakowanie szlaku żeglugowego na dolnej i granicznej Odrze. Planowane jest także przystosowanie Odrzańskiej Drogi Wodnej do parametrów klasy Va, co pozwoli na zwiększenie jej funkcjonalności i efektywności transportowej.

Wzdłuż północno-wschodniej granicy Gminy Maszewo przebiega linia kolejowa nr 273 relacji Wrocław Główny – Szczecin Główny. Najbliższy przystanek kolejowy, z którego mogą korzystać mieszkańcy Gminy, znajduje się w miejscowości Pliszka. Z przystanku można dojechać m.in. do: Zielonej Góry, Kostrzyna nad Odrą, Koszalina i Szczecina. W ciągu doby dworzec kolejowy obsługuje ok. 15 kursów. Połączenia na wskazanej trasie obsługiwane są wyłącznie przez POLREGIO S.A.

Gmina Maszewo organizuje transport autobusowy, który zapewnia dojazd dzieci do szkół i przedszkoli, a także umożliwia transport mieszkańców na szczepienia oraz do lokali wyborczych. Dodatkowo, PKS Zielona Góra sp. z o.o. organizuje przewozy do Bytomca i Krosna Odrzańskiego. Na terenie Gminy dostrzega się jednak potrzebę rozwoju transportu zbiorowego z uwagi na jego ograniczoną dostępność, która wynika z niewystarczającej liczby realizowanych kursów w ciągu doby. W związku z powyższym planuje się utworzenie komunikacji międzygminnej w ramach funkcjonowania Krośnieńskiego Związku Powiatowo-Gminnego.

Warto zauważyć, że Gmina Maszewo jest członkiem Krośnieńskiego Związku Powiatowo-Gminnego (KZPG). Związek wspiera współpracę między gminami i powiatami, koncentrując się na takich działaniach jak współorganizacja transportu publicznego, finansowanie wspólnych przedsięwzięć oraz poprawa dostępności komunikacyjnej. Oprócz Gminy Maszewo, do związku należy powiat krośnieński oraz sześć gmin: gmina Bytnica, gmina Bobrowice, gmina Dąbie, miasto Gubin, gmina Gubin oraz gmina Krosno Odrzańskie.

1.3. Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne

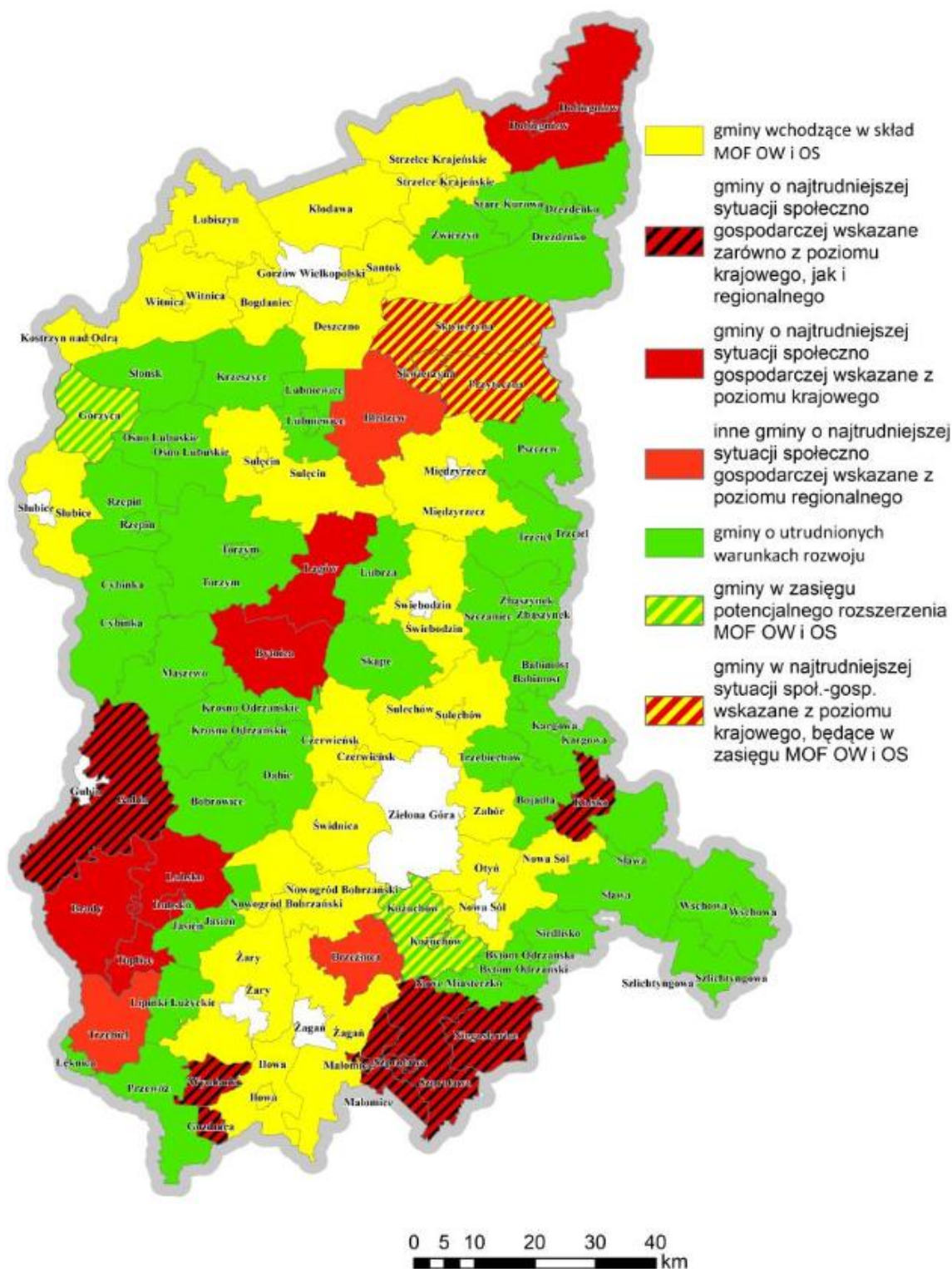
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (PZPWL) jest nadrzędnym dokumentem planistycznym, który reguluje zasady planowania przestrzennego w regionie.

Zgodnie z jego zapisami Gmina Maszewo została uwzględniona w następujących obszarach interwencji:

- 1) **Wiejskie obszary funkcjonalne wymagające wsparcia procesów rozwojowych** – ze względu na lokalizację poza zasięgiem bezpośredniego oddziaływania ośrodków miejskich i subregionalnych, obszary te odnotowują znaczny odpływ ludności. Ponadto charakteryzują się one niską dostępnością usług publicznych, słabą infrastrukturą techniczną oraz ograniczoną komunikacyjnością. Wśród głównych zasad zagospodarowania wymienia się m.in. zachowanie ładu przestrzennego, rewitalizację obszarów zdegradowanych, rozwój infrastruktury turystycznej oraz ochronę dziedzictwa kulturowego. Kluczowe jest także wskazanie nowych terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych, jak również zapewnienie niezbędnych rezerw terenowych pod lokalizację systemów infrastruktury technicznej obsługującej obszary aktywności gospodarczej,
- 2) **Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy** – charakteryzują się wysokim ryzykiem wystąpienia powodzi. Polityka przestrzenna wobec tych obszarów zakłada zakaz budowy na terenach szczególnego zagrożenia powodzią, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi raz na 10 lat ($Q = 10\%$), ograniczenie zabudowy na terenach o średnim ryzyku powodzi ($Q = 1\%$, raz na 100 lat) oraz na obszarach o niskim prawdopodobieństwie powodzi ($Q = 0,2\%$) i terenach narażonych na zalanie w przypadku zniszczenia wałów. Ponadto, w zagospodarowaniu uwzględnia się potrzeby związane z retencją wody, hamowaniem spływu powierzchniowego oraz rozbudową infrastruktury przeciwpowodziowej,
- 3) **Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych** – według przyjętych kryteriów Gmina została sklasyfikowana jako obszar objęty ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód podziemnych. Według wskazanej klasyfikacji określono następujące kierunki działań: uwzględnianie w zagospodarowaniu potrzeb retencjonowania wód opadowych, rozbudowę infrastruktury technicznej sprzyjającej ochronie środowiska przyrodniczego, a także ograniczanie lokalizowania obiektów uciążliwych dla wód podziemnych,
- 4) **Obszary o najniższym stopniu rozwoju i pogarszających się perspektywach rozwojowych** – charakteryzujące się złą sytuacją gospodarczą, społeczną i przestrzenną, ze względu na niski poziom PKB per capita, zaburzoną strukturę demograficzną, niskiej jakości i dostępności usługi publiczne oraz słabo rozwiniętą sieć osadniczą. Do kluczowych zasad zagospodarowania wskazanego obszaru należy m.in.: zachowanie spójności przestrzennej, utrzymanie ładu przestrzennego zarówno w strefach zurbanizowanych, jak i na terenach wiejskich, rewitalizacja obszarów zdegradowanych, ochrona zabytków oraz zachowanie krajobrazu kulturowego. Istotne jest również wzmacnianie infrastruktury turystycznej oraz wyznaczanie nowych terenów mieszkaniowych, uwzględniając uwarunkowania demograficzne,
- 5) **Miasta i inne obszary tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze** – doświadczają negatywnych skutków przemian gospodarczych, zmniejszenia zatrudnienia i problemów społecznych. Obszary te charakteryzują się niekorzystną sytuacją demograficzną, wyższym bezrobociem oraz większym udziałem osób korzystających z pomocy społecznej. Do zasad zagospodarowania tych obszarów należy m.in. zachowanie spójności przestrzennej, rewitalizacja obszarów zdegradowanych, ochrona zabytków, rozwój infrastruktury turystycznej oraz wyznaczanie nowych terenów mieszkaniowych i inwestycyjnych, uwzględniając potrzeby demograficzne i dostępność do infrastruktury. Dąży się także do rozwoju zintegrowanej sieci transportowej, poprawy dostępności komunikacyjnej oraz zapewnienia infrastruktury przeciwpowodziowej,

- 6) **Obszary przygraniczne** – Gmina została zakwalifikowana do drugiej strefy, gdzie kluczowe znaczenie mają bezpośrednie połączenia komunikacyjne z większymi miejscowościami w Niemczech, w szczególności kolejowe. Dla tych obszarów zostały określone następujące zasady zagospodarowania: prowadzenie wspólnej polityki przestrzennej Polski i Niemiec oraz rozwój transportowych i innych infrastrukturalnych sieci transgranicznych.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego do 2030 roku określa kluczowe kierunki działań, stanowiące integralną część założeń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego. W ramach zapisów zawartych w Strategii, Gmina Maszewo została zaliczona do Obszaru Strategicznej Interwencji – Obszary Wiejskie. Zgodnie z przyjętymi kryteriami delimitacji, sklasyfikowano ją jako obszar wiejski o trudnych warunkach rozwojowych. Priorytetowe kierunki rozwoju tego obszaru obejmują: poprawę dostępu do usług publicznych, zwiększenie dostępności komunikacyjnej, rozwój infrastruktury technicznej, podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców, wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, rozwój oferty z obszaru turystyki i rekreacji, a także wykorzystanie atrakcyjnych przestrzeni województwa do tworzenia ośrodków opieki dla osób starszych, zarówno z Polski, jak i z zagranicy, przy zapewnieniu wysokich standardów usług zdrowotnych i kulturalnych. Ponadto kluczowe znaczenie ma aktywizacja gospodarcza i społeczna poprzez wykorzystanie struktur sieciowych, wspieranie współpracy i partnerstwa, odnowa wsi, budowanie tożsamości lokalnej oraz ochrona dziedzictwa kulturowego i wiejskiego krajobrazu. Gmina Maszewo została również sklasyfikowana jako teren zagrożony powodzią, dla którego szczegółowe kierunki działań określono w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego.

Ryc. 5. Obszary Strategicznej Interwencji w województwie lubuskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego do 2030 roku.

Gmina Maszewo, w ramach przynależności do Lokalnej Grupy Działania „Zielone Światło”, jest objęta Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2023-2027. LGD obejmuje zasięgiem pięć gmin powiatu krośnieńskiego: Bobrowice, Bytnicę, Dąbie, Krosno Odrzańskie oraz Maszewo. Stowarzyszenie daje „zielone światło” inicjatywom, które przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców. W ramach strategii LGD realizowane będą dwa kluczowe cele:

- 1) wzrost atrakcyjności turystycznej, kulturalnej, rekreacyjnej LGD Zielone Światło,
- 2) wzrost potencjału społeczno-gospodarczego obszaru LGD Zielone Światło.

Całkowita powierzchnia Gminy Maszewo wynosi 214 km². Największy udział w strukturze użytkowania gruntów zajmują lasy i grunty leśne – 66,3%, natomiast użytki rolne – 28,7%. Tym samym tereny przeznaczone na cele pozarolnicze (mieszkaniowe, usługowe, przemysłowe) stanowią ok. 5% powierzchni Gminy. Pod względem zabudowy w Gminie dominuje rozproszona zabudowa jednorodzinna. Centrum administracyjno-usługowe Gminy zlokalizowane jest w miejscowości Maszewo, pełniącej kluczową rolę w obsłudze mieszkańców.

Ryc. 6. Pokrycie terenu Gminy Maszewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Ład przestrzenny Gminy zaburzony jest przez liczne występowanie pustostanów przeznaczonych do rozbiórki. Przykładem jest spalony ośrodek w Wyczółkowie, który pozostaje nieuprzątnięty i nieużytkowany. Jednocześnie na terenie Gminy brakuje zorganizowanych przestrzeni zielonych, które mogłyby pełnić funkcje turystyczno-rekreacyjne. Istniejące tereny

zielone, w postaci kompleksów leśnych, są nieodpowiednio zagospodarowane, co ogranicza ich atrakcyjność dla mieszkańców i turystów. Ponadto, na terenie Gminy Maszewo wyróżnia się obszary wymagające przekształceń. Należą do nich obszary mieszkaniowe oraz tereny rekreacyjne. Planowane jest również wydzielanie przestrzeni pod rozwój OZE.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest nadrzędnym dokumentem planistycznym na terenie gminy. Dokument ten określa kierunki polityki przestrzennej dla rozwoju danej jednostki administracyjnej zgodnie z obecnymi uwarunkowaniami, trendami rozwojowymi oraz ustaleniami wynikającymi z ponadlokalnych celów polityki przestrzennej. Studium Gminy Maszewo przyjęte zostało na mocy Uchwały nr XXVI/158/01 Rady Gminy Maszewo z dnia 24 kwietnia 2001 r., a w 2020 r., na mocy Uchwały nr XI/84/20 Rady Gminy Maszewo z dnia 10 stycznia 2020 r., przyjęta została jego ostatnia aktualizacja. Należy jednak zaznaczyć, że w wyniku reformy planowania przestrzennego z 2023 roku, Gmina Maszewo zobowiązana jest do opracowania Planu Ogólnego – dokumentu, który zastąpi jej dotychczasowe Studium.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) stanowią akty prawa miejscowego, które regulują funkcję oraz sposób wykorzystania danego terenu. Do 2003 roku Gmina Maszewo przyjęła 3 MPZP, które pokryły 0,63% jej powierzchni całkowitej. Należy jednak zaznaczyć, że wskazane MPZP wymagają aktualizacji. Ponadto, w momencie opracowywania niniejszej diagnozy, Gmina Maszewo była w trakcie opracowania 4 nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które docelowo mają objąć 14% powierzchni Gminy.

Na terenach, które nie zostały objęte miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, polityka przestrzenna Gminy prowadzona jest w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (tzw. WZ) lub decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. W latach 2019–2023 w Gminie Maszewo wydano łącznie 110 decyzji o warunkach zabudowy, co stanowiło około 5,19% wszystkich wydanych decyzji w powiecie krośnieńskim. W analizowanym okresie liczba wydawanych decyzji o warunkach zabudowy zmniejszyła się z 25 w 2019 roku do 18 w 2022 roku. Jednakże w 2023 roku nastąpił wzrost liczby wydanych decyzji, która wyniosła 28, co było najwyższą wartością w badanym okresie. Przeliczając podane wartości na 1 tys. mieszkańców zaobserwowano, że w Gminie Maszewo większą liczbę decyzji w porównaniu do średniej dla gmin powiatu krośnieńskiego odnotowano jedynie w 2019 i 2023 roku.

Poniższa tabela przedstawia również liczbę wydanych dla obszaru Gminy pozwoleń na budowę i zgłoszeń budowy z projektem budowlanym. Na terenie Gminy Maszewo w analizowanych latach wydano łącznie 52 pozwolenia na budowę (co świadczy o niskim ruchu inwestycyjnym na obszarze Gminy). Przeliczając podane wartości na 1 tys. mieszkańców zaobserwowano, że analizowanej jednostce od 2021 roku wydawano mniejszą liczbę pozwoleń na budowę do średniej dla pozostałych gmin w powiecie krośnieńskim. W latach 2019-2023 decyzje te w większości dotyczyły nowych budynków mieszkalnych. Wyjątek stanowił rok 2020, kiedy na terenie Gminy Maszewo połowa wydanych pozwoleń dotyczyła budynków zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalnych i obiektów inżynierii lądowej i wodnej.

Tab. 7. Ruch budowlany w Gminie Maszewo w latach 2019-2023 na tle średniej gmin powiatu krośnieńskiego

		2019	2020	2021	2022	2023
Decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu						
ogółem	Maszewo	25	21	18	18	28
	powiat	396	461	457	364	442

na 1 tys. mieszkańców	Maszewo	8,93	7,59	6,57	6,55	10,28
	powiat	7,22	8,55	8,55	6,85	8,38
Pozwolenia wydane na budowę i zgłoszenia budowy z projektem budowlanym						
ogółem	Maszewo	12	16	11	6	7
	powiat	222	227	302	201	172
na 1 tys. mieszkańców	Maszewo	4,29	5,78	4,01	2,18	2,57
	powiat	4,05	4,21	5,65	3,78	3,26
w tym nowe budynki mieszkalne (%)	Maszewo	66,67	50,00	63,64	66,67	71,43
	powiat	63,06	68,28	54,30	49,75	54,07
w tym nowe budynki zbiorowego zamieszkania oraz niemieszkalne i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (%)	Maszewo	33,33	50,00	36,36	33,33	28,57
	powiat	36,94	31,72	45,70	50,25	45,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych pozyskanych z Urzędu Gminy Maszewo największy ruch budowlany obserwuje się w miejscowościach Skórzyn i Granice.

Głównymi ośrodkami konkurencyjnymi dla badanej jednostki są miasta Krosno Odrzańskie, Cybinka i Gubin, które charakteryzują się większą dostępnością usług i lokali mieszkalnych, a przez to postrzegane są jako atrakcyjniejsze miejsca do życia.

1.4. Walory przyrodnicze i ochrona środowiska

Ukształtowanie powierzchni i rzeźba terenu

Zgodnie z Regionalizacją fizyczno-geograficzną Polski wg J. Kondrackiego, Gmina Maszewo znajduje się w Prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, która obejmuje tereny nizinne, charakteryzujące się stosunkowo niewielkimi różnicami wysokościowymi. Gmina Maszewo leży w dwóch makroregionach: jej północna i środkowa część znajduje się na obszarze Pojezierza Lubuskiego (Brandenbursko-Lubuskie), a jej południowa część na obszarze Pradoliny Warciańsko-Odrzańskiej. Pojezierze Lubuskie charakteryzuje się występowaniem równin sandrowych oraz lekko falistej rzeźby terenu. Z kolei Pradolina Warciańsko-Odrzańska stanowi obniżenie związane z doliną Odry, gdzie dominują tereny zalewowe. W podziale mezoregionalnym południowa część Gminy zalicza się do Doliny Środkowej Odry, cechującej się licznymi rozlewiskami i meandrami rzeki. Z kolei północno-środkowa część leży na Równinie Torzyskiej, na wysokości 60-100 m n.p.m., gdzie dominują rozległe równiny sandrowe przecinane rynnami oraz dolinami rzek Ilanki, Pliszki i Gryżyny.

Rzeźba terenu Gminy mieści się w przedziale wysokościowym od 40 do 124 m n.p.m. Charakterystycznym elementem krajobrazu jest Wał Cybinkowsko-Lubogoski – spiętrzony ciąg moreny czołowej o przebiegu NW-SE, który wznosi się ok. 50-60 m ponad otaczające tereny. Najwyższym punktem wzniesienia jest „Strażnica” (124 m n.p.m.), położona na północ od Gęstowic.

Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina w całości znajduje się w zlewni rzeki Odry, której bieg, wraz z rzeką Pliszką, wyznacza południową i północną granicę badanej jednostki. Sieć hydrologiczna Gminy obejmuje nie tylko główne ciek wodny, takie jak Konotop oraz Kanał Krzesiński, ale również szereg mniejszych strumieni płynących w rynnach polodowcowych i w dolinie Odry.

Wody powierzchniowe na terenie Gminy składają się zarówno z naturalnych jezior, jak i sztucznych stawów, które zlokalizowane są przede wszystkim w polodowcowych rynnach. Zbiorniki te pełnią istotną rolę w lokalnej gospodarce, szczególnie w zakresie hodowli ryb. Do największych zbiorników wodnych w Gminie należą jeziora: Trzebisz, Graniczne, Klepacz, Długi Staw oraz Diabelski Staw. Większość z tych zbiorników znajduje się w rynnie Trzebiechowsko-Łochwickiej oraz Granicznej, które stanowią kluczowe obszary hydrologiczne w Gminie.

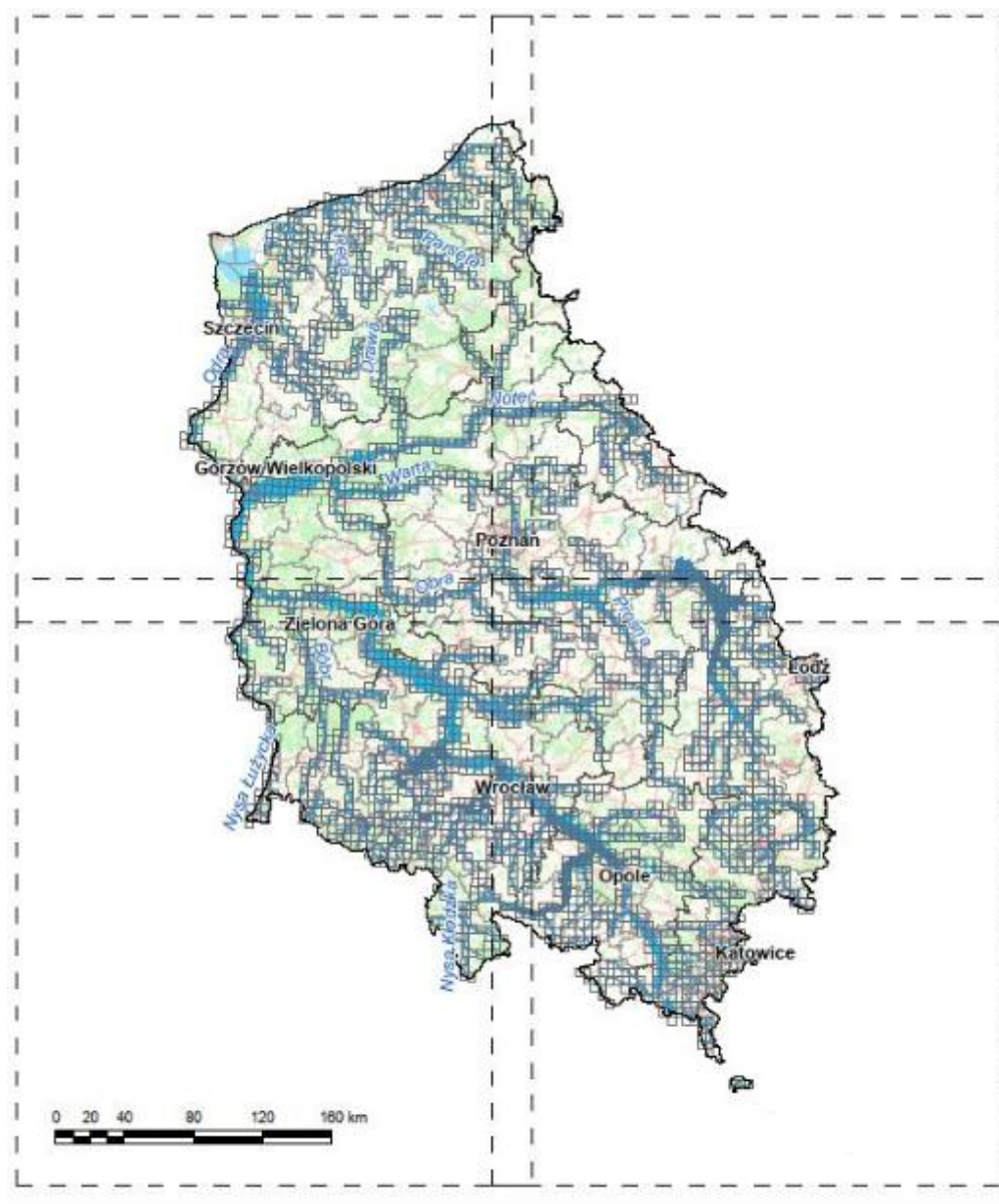
Podstawowymi jednostkami umożliwiającymi gospodarowanie wodami powierzchniowymi są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Na terenie Gminy znajduje się 9 JCWP:

- RW6000111729 – Biela od jez. Głębokiego do ujścia,
- RW60001017345 – Strumień od źródła do Raczy,
- RW60001117349 – Strumień od Raczy do Odry,
- RW60001117699 – Pliszka od Konotopu do ujścia,
- RW60001017569 – Kanał Cybiński,
- RW60001017529 – Konotop,
- RW6000121739 – Odra od Bobru do Nysy Łużyckiej,
- RW600010172839 – Lińska Struga,
- LW10070 – Wielkie.

Ponadto w granicach Gminy Maszewo znajdują się również 2 jednolite części wód podziemnych: JCWPd nr 68 (GW600068) oraz JCWPd nr 58 (GW600058).

Zgodnie z art. 171 ust. 5 ustawy Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.) na terenie Gminy Maszewo występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie przewyższenia 0,2%, 1% i 10%. Obszary te podlegają określonym zasadom zagospodarowania, zgodnie z art. 166 ust. 10 ustawy jw. planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

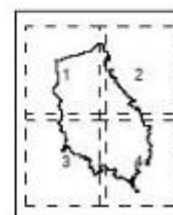
Jednym z głównych celów Planu zarządzania ryzykiem powodziowym jest zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, w tym poprzez unikanie lub eliminowanie zwiększonego zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią jako cel szczegółowy. Natomiast ograniczanie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe stanowi cel szczegółowy w ramach głównego celu, jakim jest obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego.

Wizualizacje map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego, o których mowa w art. 173 ust. 17 ustawy Prawo wodne, dla obszaru dorzecza Odry

Legenda

- ramki arkuszy map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego
- obszar zagrożenia powodziowego - w skutek zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących
- obszar zagrożenia powodziowego - Q0,2%
- obszar zagrożenia powodziowego - w skutek przelania lub zniszczenia wałów

Ryc. 7. Wizualizacje kartograficzne map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego

Źródło: Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry

Surowce Mineralne

Na terenie Gminy Maszewo występują udokumentowane złoża piasków i żwirów wodnolodowcowych a także złoża torfów. Złoża piasków i żwirów zlokalizowane są w miejscowości Gęstowice (nr złoża 21048). Z kolei występujące w Gminie torfy zajmują łączną powierzchnię ok. 340 ha. Należy jednak zaznaczyć, że ze względu na ich niską wartość energetyczną, nie są one eksploatowane w celach gospodarczych.

Na terenie Gminy znajdują się złoża ropy naftowej o nazwach: Rybaki, Połębko i Maszewo. To właśnie w miejscowości Rybaki, w latach 60. XX wieku, odkryto i udokumentowano pierwsze w Polsce złożo ropy naftowej. Z kolei złożo Połębko zostało odkryte odwiertem Połębko -3K, a surowiec zalega w warstwach dolomitu głównego na głębokości około 1650 m. Zagospodarowanie tego złoża do eksploatacji obejmuje dwa odwierty: Połębko -3K oraz Połębko -4K. Teren odwiertów objęty jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i zajmuje łącznie około 10,19 ha. W ramach planu wydzielono strefę przyodwiertową o powierzchni około 1,14 ha oraz teren ośrodka produkcyjnego obejmujący około 1,61 ha. W 2016 roku uruchomiono Ośrodek Produkcyjny Połębko, którego łączna wydajność wynosi około 80 ton ropy na dobę oraz 1000 m³/h gazu ziemnego. Instalacja technologiczna na tym obszarze odpowiada za separację i stabilizację ropy naftowej oraz przygotowanie gazu ziemnego do zasilania bloku energetycznego o mocy 1 MW.

Na terenie Gminy występują także udokumentowane złoża węgla brunatnego, zlokalizowane w rejonie Cybinki (złożo nr 478) oraz Sądowa (nr złoża 497). Złoża te mają charakter lokalny i są mniej znaczące w skali krajowej.

Ryc. 8. Lokalizacja złóż kruszywa naturalnego na terenie Gminy Maszewo
Źródło: opracowanie własne na podstawie systemu MIDAS.

Warunki klimatyczne

Gmina Maszewo charakteryzuje się klimatem umiarkowanym przejściowym. Jest to wynik ścierania się mas powietrza o różnych cechach klimatycznych, z wyraźną przewagą oceanicznych wpływów, co skutkuje łagodniejszymi warunkami pogodowymi. Dominujące w tej okolicy zachodnie wiatry przynoszą wilgotne masy powietrza, co wpływa na stosunkowo wysokie opady. Roczne opady wahają się od 525 mm do 650 mm, a najczęściej deszczu przypada na okres letni. Średnia temperatura powietrza w lipcu wynosi +25°C, co oznacza umiarkowanie ciepłe lato, natomiast średnia temperatura powietrza w styczniu to -1,6°C, co wskazuje na chłodne, ale niezbyt surowe zimy.

Ochrona przyrody

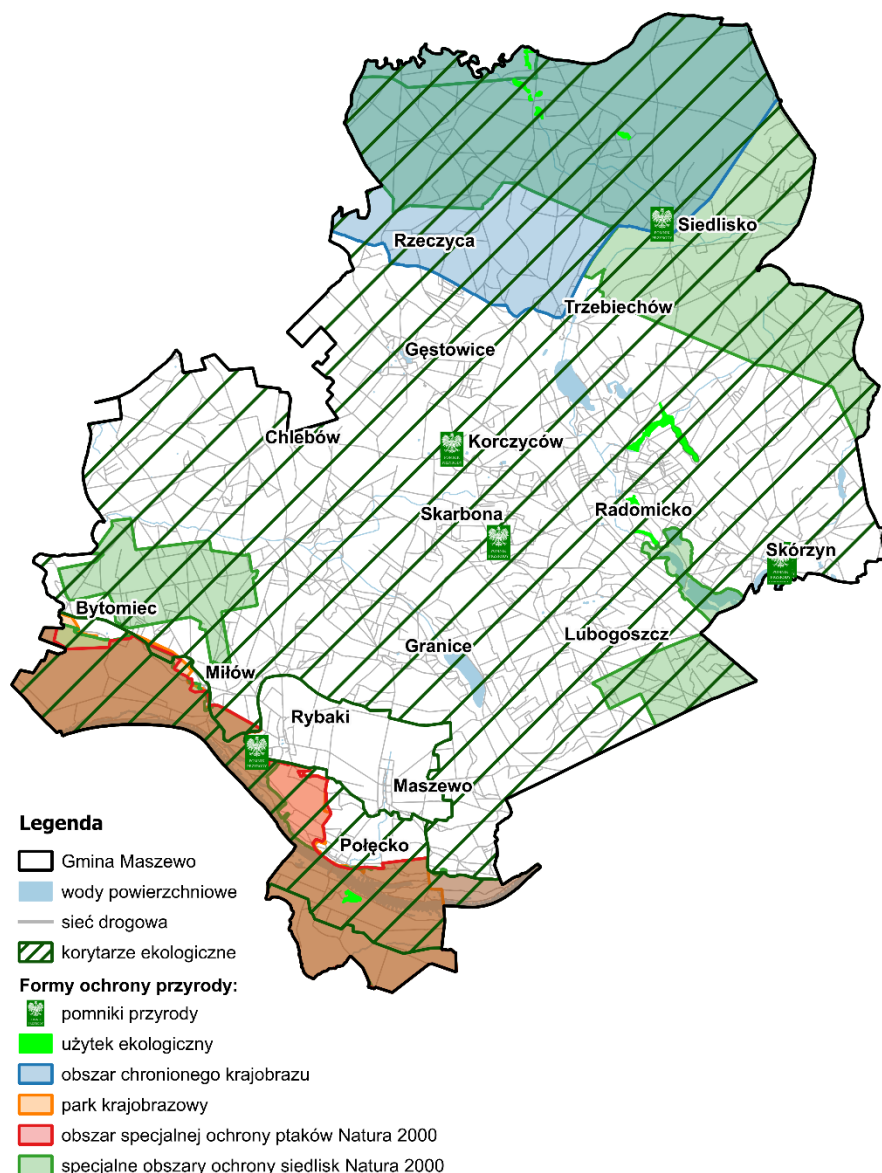
Ochrona przyrody na terenie Gminy realizowana jest w oparciu o ustawę o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. W rozumieniu ustawy ochrona przyrody oznacza zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów przyrody i jej składników, a odbywa się to poprzez wprowadzanie różnych form ochrony przyrody.

Na terenie Gminy Maszewo występują następujące formy ochrony przyrody:

- Krzesiński Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcze nad Pliszką,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Pliszki (PLH080011),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Bory Chrobotkowe koło Bytomca (PLH080048),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Lasy Dobrosułowskie (PLH080037),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Diabelski Staw (PLH080056),
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Krośnieńska Dolina Odry (PLH080028),
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Środkowej Odry (PLB080004),
- 7 użytków ekologicznych:
 - użytek ekologiczny „Odra”,
 - użytek ekologiczny „Małe Trzciny”,
 - użytek ekologiczny „Duże Trzciny”,
 - użytek ekologiczny „Stawy nad Pliszką”,
 - użytek ekologiczny „Leśna Ostoja”,
 - użytek ekologiczny „Uroczysko Radomicko”,
 - użytek ekologiczny „Diabelski Staw koło Radomicka”,
- 8 pomników przyrody.

0 1 2 3 km

Ryc. 9. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Maszewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

Krześniński Park Krajobrazowy obejmuje fragmenty pradoliny Odry oraz ujściowy odcinek Nysy Łużyckiej, wyróżniając się bogactwem różnorodnych siedlisk, takich jak bory sosnowe, torfowiska czy tereny podmokłe. Park zajmuje 1 819 ha powierzchni Gminy. Na jego obszarze występuje 675 gatunków roślin naczyniowych, w tym rzadkie i chronione, takie jak rosiczki oraz bagno zwyczajne. Park jest również ostoją fauny – odnotowano tu 218 gatunków ptaków, w tym bociana białego i kulika wielkiego. Występują tu także 41 gatunki ssaków, wśród których można wymienić bobra i wydrę. Zbiorniki wodne są siedliskiem 13 gatunków płazów, w tym dwóch wpisanych na Czerwoną Listę – traszki grzebieniastej i kumaka nizinnego. Ponadto na terenie parku występuje sześć z ośmiu krajowych gatunków gadów, takich jak żółw błotny i gniewosz plamisty.

Obszar Chronionego Krajobrazu Puszcza nad Pliszką to rozległy obszar krajobrazowy o znaczeniu ochronnym, rozciągający się wokół doliny rzeki Pliszki. Zajmuje ok. 4,2 tys. ha

powierzchni Gminy. Teren ten charakteryzuje się mozaiką kompleksów leśnych, głównie borów sosnowych oraz naturalnych i półnaturalnych ekosystemów, które sprzyjają różnorodności biologicznej. Oprócz lasów występują tu łąki, bagna i mokradła, które zapewniają schronienie wielu gatunkom fauny i flory.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Pliszki obejmuje małą dolinę rzeczną wzdłuż rzeki Pliszki, otoczoną przez pola sandrowe i kompleksy leśne, głównie bory sosnowe. Rzeka zachowała naturalny charakter, a wzdłuż niej występują zbiorowiska leśne, torfowiska i trzęsawiska, z wyraźną strefowością mokradeł. Obszar obejmuje 9 rodzajów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym priorytetowe lasy łęgowe, które zajmują 18% powierzchni. Charakteryzuje się dużym bogactwem flory, w tym 19 gatunków zagrożonych w skali kraju, 22 gatunków chronionych oraz 27 gatunków rzadkich w regionie. Fauna obszaru jest równie różnorodna, z 5 gatunkami z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, w tym bardzo rzadkim chrząszczem – jelonkiem rogaczem.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Bory Chrobotkowe koło Bytomca obejmuje 615,29 ha powierzchni Gminy. To unikalny obszar chroniony, którego główną wartość przyrodniczą stanowią bory chrobotkowe – wyjątkowe siedliska porostów z dominacją chrobotków. Siedliska te cechują się wysoką bioróżnorodnością i są szczególnie wrażliwe na zmiany środowiskowe.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Lasy Dobrosułowskie zajmuje 4 370,78 ha powierzchni Gminy. Obszar zdominowany przez monokultury sosnowe na terenach sandrowych (85%) z niewielkim udziałem naturalnych zbiorowisk leśnych, takich jak buczyny, grądy, dąbrowy i łęgi. Obszar jest ważnym korytarzem ekologicznym i ostoją wilka. Chroni również gatunki z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej m.in.: kozioroga dębosza, jelonka rogacza, pachnicę dębową oraz tereny żerowiskowe nocka dużego.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Diabelski Staw zajmuje ok. 7,31 ha terenu Gminy. Obszar obejmuje dobrze zachowane jezioro eutroficzne otoczone torfowiskiem przejściowym. Od zachodu teren otaczają bory i lasy bagienne, a na południu i wschodzie znajdują się niewielkie płyty siedlisk torfowiskowych, w tym torfowiska wysokiego. Dominującym siedliskiem są zbiorowiska wodno-torfowiskowe, które zachowały się w dobrym stanie. Obszar ten stanowi również siedlisko traszki grzebieniastej.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Krośnieńska Dolina Odry obejmuje 7 typów siedlisk istotnych dla ochrony przyrody w Europie, w tym priorytetowe lasy łęgowe, nadrzeczne zarośla wierzbowe oraz kompleksy łąkowe. Największy udział w powierzchni mają ekstensywnie użytkowane łąki (20%) oraz wielogatunkowe lasy łęgowe (10%). Cennym elementem są starorzecza, w których występuje m.in. chroniona salwinia pływająca. Obszar ten stanowi siedlisko dla 21 gatunków zwierząt ważnych dla UE oraz rzadkich gatunków ryb, takich jak boleń, różanka i koza.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Dolina Środkowej Odry zajmuje 661,1 ha w południowej części Gminy. Występują tu dwa gatunki ptaków z Polskiej Czerwonej Księgi – kania czarna i kania ruda – oraz co najmniej 18 gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Obszar obejmuje starorzecza, podmokłe łąki, zarośla i cenne lasy łęgowe, w tym łęgi jesionowo-wiązowe i wierzbowo-topolowe, kluczowe dla ochrony bioróżnorodności.

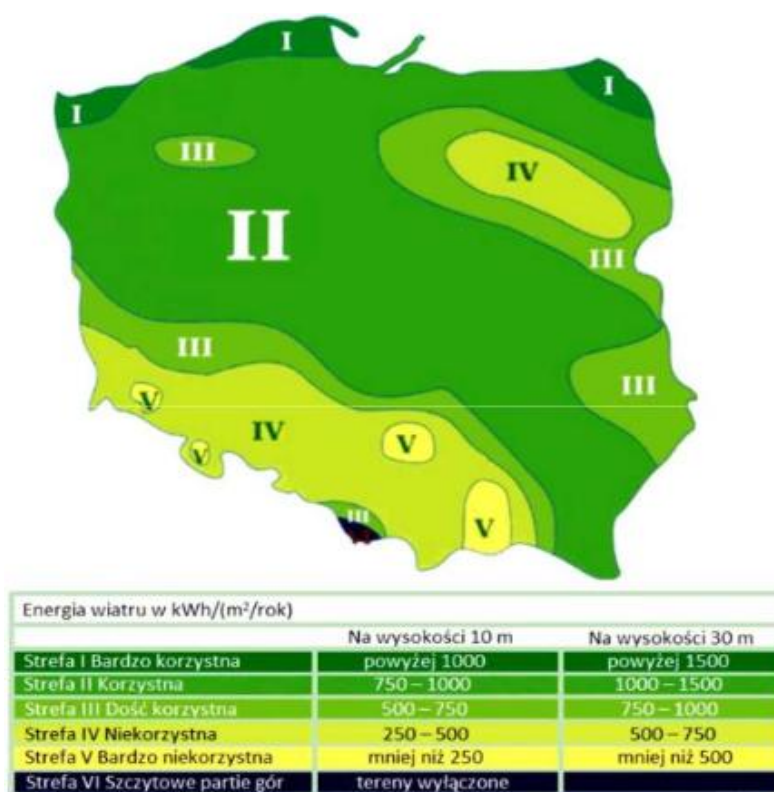
Według PZPWL przez Gminę Maszewo przechodzi główny szlak migracji dużych ssaków, które są istotnymi obszarami do zachowania bioróżnorodności. Większość obszaru Gminy wchodzi w skład korytarzy ekologicznych, które odgrywają kluczową rolę w zapewnieniu ciągłości procesów ekologicznych i migracji gatunków. Północna część Gminy obejmuje korytarz

ekologiczny Puszcza Lubuska, natomiast przez południową część Gminy przebiega korytarz ekologiczny Doliny Środkowej Odry. Korytarze ekologiczne to tereny umożliwiające przemieszczanie się organizmów między różnymi siedliskami, co pozwala na zachowanie bioróżnorodności oraz wspiera wymianę genetyczną między populacjami.

Odnawialne Źródła Energii

Na przestrzeni ostatnich lat temat zrównoważonego rozwoju oraz transformacji energetycznej stał się nieodłącznym elementem debaty publicznej. W związku z tym, coraz większy nacisk kładziony jest na osiągnięcie neutralności energetycznej oraz dekarbonizację gospodarki, czego efektem jest stopniowe zwiększanie nakładów inwestycyjnych na rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE). Ze względu na specyficzne uwarunkowania geograficzne Polski, najszybciej rozwijającymi się gałęziami OZE są technologie wykorzystujące potencjał wiatrowy, słoneczny oraz geotermalny.

Poniższa rycina przedstawia rozkład energii wiatrowej w Polsce na wysokości 10 i 30 metrów w podziale na 6 stref. Gmina Maszewo zlokalizowana jest na obszarze Strefy II, która charakteryzuje się korzystnymi warunkami wietrznymi – potencjał energetyczny wskazanego obszaru mieści się w zakresie 750-1000 kWh/(m²/rok) na wysokości 10 metrów oraz 1000-1500 kWh/(m²/rok) na wysokości 30 metrów. Oznacza to, że Gmina Maszewo charakteryzuje się dobrymi warunkami do lokalizowania na jej terenie siłowni wiatrowych. Według PZPWL Gmina znajduje się na obszarze o najkorzystniejszych uwarunkowaniach do rozwoju energetyki wiatrowej na terenie województwa.

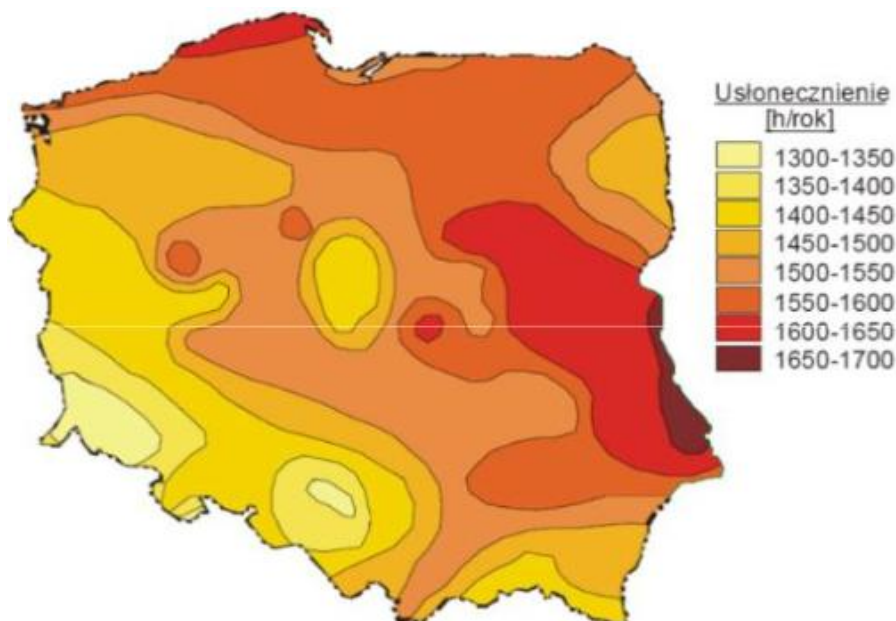

Ryc. 10. Energia wiatru w Polsce w kWh/(m²/rok) na wysokości 10 i 30 metrów

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW

Poniższa mapa przedstawia średnie roczne sumy nasłonecznienia w Polsce, które odzwierciedlają potencjał do rozwoju energetyki słonecznej w poszczególnych regionach kraju. Gmina Maszewo położona jest na obszarze zachodnim, dla którego średnie sumy

uśłonecznienia w ciągu roku wahają się w przedziale 1400-1450 h/rok. Oznacza to, że warunki do rozwoju energetyki słonecznej na terenie Gminy charakteryzują się umiarkowanym potencjałem.

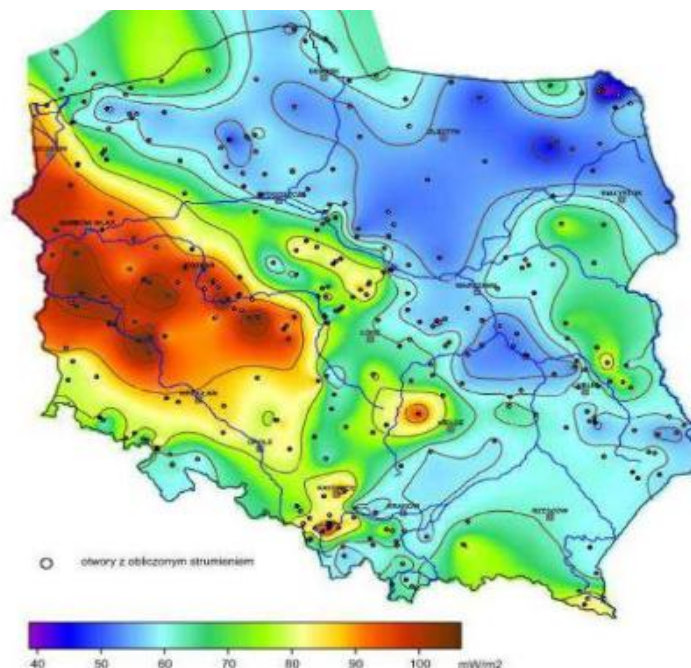
Ryc. 11. Średnie roczne sumy uśłonecznienia w Polsce

Źródło: „Energia & Przemysł” – marzec 2007, na podstawie danych prof. Haliny Lorenc, IMiGW.

Energia geotermalna rozumiana jest jako energia cieplna wnętrza Ziemi. W zależności od głębokości, z której eksploatowana jest energia geotermalna wyróżnia się:

- geotermię płytką (energia pobierana jest z głębokości do 100 m za pomocą pomp ciepła),
- geotermię głęboką (energia pobierana jest z wnętrza Ziemi, na głębokości kilku kilometrów).

Analizując mapę warunków geotermalnych w Polsce, zaobserwowano, że Gmina Maszewo położona jest na obszarze, który charakteryzuje się korzystnym potencjałem do budowy instalacji geotermalnych.

Ryc. 12. Mapa rozkładu gęstości ziemskiego strumienia ciepłego na obszarze Polski

Źródło: <https://www.mos.gov.pl/> (Szewczyk & Gientka, 2009)

Analiza powyższych danych pozwala stwierdzić, że Gmina Maszewo charakteryzuje się korzystnymi warunkami do rozwoju OZE, w szczególności elektrowni wiatrowych oraz instalacji geotermalnych.

1.5. Walory turystyczne i rekreacyjne

Historia Gminy

Pierwsze wzmianki o miejscowości Maszewo sięgają 1251 roku, kiedy to Otto, syn kasztelana krośnieńskiego Konrada, przekazał majątek Maszewo opatowi Henrykowi z klasztoru cystersów w Lubiążu. W 1259 roku dokument potwierdził posiadanie tej ziemi przez klasztor. Następnie, właścicielem wsi został rycerz Zygmunt von Rotenburg, który był lennikiem margrabiego. Kolejnym właścicielem majątku był Balizar von Loben. W XVI wieku Maszewo stało się częścią Krośnieńskiej Domeny Ziemskiej. W przeszłości obszar Gminy był podzielony na szereg majątków rycerskich, których właściciele sięgali XIII wieku. W kolejnych stuleciach majątki wielokrotnie zmieniały swoich właścicieli. W XIX wieku część z nich została podzielona i sprzedana okolicznym chłopom, jak miało to miejsce w przypadku majątku wsi Rybaki.

Gmina Maszewo, stanowi część tzw. „Ziem Odzyskanych”, które po II wojnie światowej zostały przyłączone do Polski w wyniku zmiany granic. Tereny te, wcześniej należące do Niemiec, stały się częścią Polski po 1945 roku na mocy postanowień konferencji poczdamskiej. W wyniku tych zmian granice Polski przesunęły się na zachód, a Gmina Maszewo znalazła się w jej nowych granicach. Po zakończeniu wojny, Maszewo, podobnie jak inne miejscowości w regionie, zostało zasiedlone przez ludność z centralnej i wschodniej Polski. Osiedlili się tam także repatrianci z ziem, które po wojnie zostały przyłączone do ZSRR, jak obecne tereny Ukrainy, Białorusi czy Litwy. Proces ten oznaczał znaczną zmianę demograficzną i społeczną w regionie, który wcześniej był częścią Niemiec.

Na terenie Gminy znajduje się wiele zabytków, które są świadectwem jej bogatej historii. W 2023 roku w gminnej ewidencji zabytków ujęto 266 obiektów, z których 6 zostało wpisanych

do Rejestru zabytków nieruchomych województwa lubuskiego. Wśród zabytków, które znalazły się w rejestrze, dominują budynki sakralne, do których należy m.in.:

- **Kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Gęstowicach** wzniesiony w latach 1696-1703, został zaprojektowany w stylu barokowym przez francuskiego architekta Bernarda Riegelana. Świątynia wyróżnia się zachowanym oryginalnym wyposażeniem z czasu jej budowy, co podkreśla jej historyczną i architektoniczną wartość,
- **Kościół pw. Matki Bożej Częstochowskiej w Lubogoszczy** wzniesiony pod koniec XIX w. przez miejscową gminę ewangelicką, zachował swoją pierwotną formę architektoniczną w stylu historyzmu z cechami Rundbogenstil. Budowla charakteryzuje się zwartą, harmonijną kompozycją, prostokątną nawą, wysoką wieżą z hełmem ostrosłupowym oraz dobudowaną zakrystią od południowego-wschodu. Wnętrze kościoła zdobią półtwarda więźba i dekoracje snycerskie, a prezbiterium posiada sklepienia krzyżowo-żebrowe, co stanowi cenne elementy tego zabytkowego obiektu,
- **Kościół pw. św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Maszewie**, usytuowany dawniej w centrum wsi, ma bogatą historię obejmującą trzy kolejne budowle sakralne. Pierwszy, drewniany kościół z 1590 roku został zastąpiony murowaną świątynią wzniesioną na jego fundamentach, której istnienie odnotowano w źródłach z 1656 roku. Obecna neogotycka świątynia z lat 1909–1914, wykonana z cegły, charakteryzuje się prostokątną nawą, wysuniętą zachodnią wieżą z płaską cebulastą kopułą oraz wschodnią częścią ołtarzową, a jej architektoniczne detale podkreślają historyczną wartość obiektu, który góruje nad wsią jako dominujący element krajobrazu. Pamiątką po dawnych budowlach sakralnych są dwa XV-wieczne dzwony, wykonane niemal w połowie z ciosów kamiennych,
- **Kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Rybakach**, wzniesiony w 1677 roku przez Johana Fridricha barona von Löben, pierwotnie wykonany w konstrukcji muru pruskiego, został w XVIII wieku wzmocniony ceglanymi ścianami. Jednonawowa, szachulcowa budowla o barokowym wnętrzu wyróżnia się bogatymi malowidłami o tematyce biblijnej oraz zachowanymi dzwonami, co podkreśla jej historyczną i artystyczną wartość,
- **Kościół ewangelicki pw. Stanisława Biskupa i Męczennika w Rzeczycy**, wzniesiony w latach 1731-1732 w stylu klasycystycznym na planie prostokąta, posiada czworoboczną wieżę od strony zachodniej. Obiekt został znacznie rozbudowany pod koniec XIX wieku i obmurowany na początku XX wieku, a jego historia sięga co najmniej 1308 roku, kiedy wzmiankowano wcześniejszą, prawdopodobnie drewnianą świątynię. Kościół obrzędu rzymsko-katolickiego,
- **ruina kościoła w Korczycowie** z XV i XVII w.,
- **ruina kościoła w Trzebiechowie** z 1755 r.

Walory turystyczne

Gmina Maszewo leży w malowniczym regionie Krainy jezior, rzek i winnic, który jest promowany poprzez folder turystyczny dostępny zarówno w języku polskim, jak i niemieckim. W folderze tym uwzględniono kilka historycznych kościołów znajdujących się na terenie Gminy, jak również obiekt techniczny – **kiwon**, czyli pompę wykorzystywaną do wydobywania ropy naftowej. Kiwon stanowi istotny element dziedzictwa regionu, będąc pamiątką po ważnym wydarzeniu z 1961 roku, kiedy to odkryto złoża ropy naftowej we wsi Rybaki.

Gmina Maszewo, choć nie posiada rozbudowanej infrastruktury turystycznej, wyróżnia się unikalnymi walorami przyrodniczymi, które sprzyjają rozwojowi turystyki rekreacyjnej

i wypoczynkowej. Jej atutem są malownicze jeziora, rozległe tereny leśne oraz dostęp do rzeki Odry, co tworzy dogodne warunki zarówno dla miłośników aktywnego spędzania czasu na świeżym powietrzu, jak i osób poszukujących ciszy i spokoju z dala od miejskiego zgiełku. Przepływająca rzeka Odra dodatkowo podkreśla potencjał przyrodniczy regionu, tworząc warunki do rekreacji wodnej i stanowiąc ważny element ekosystemu.

Mimo niewielkiej powierzchni, lokalne jeziora stanowią istotny element krajobrazu i przyciągają turystów ceniących kontakt z naturą. Akweny te są szczególnie popularne wśród wędkarzy, a także osób preferujących rekreację w formie spacerów czy odpoczynku nad wodą. Lasy otaczające Gminę sprzyjają pieszym i rowerowym wycieczkom, oferując możliwość obcowania z przyrodą oraz obserwacji lokalnej fauny i flory.

Przez teren Gminy przebiegają trzy szlaki turystyczne, oferujące różnorodne atrakcje krajobrazowe i przyrodnicze:

- **Szlak Rybakówka** (trasa: Trzebiechów – wokół stawów rybnych – Trzebiechów) to zielony szlak o charakterze krajobrazowym, prowadzący przez średniowieczne stawy rybne, które zostały stworzone przez Cystersów. Trasa oferuje malownicze widoki na otaczającą przyrodę. Czas przejścia szlaku wynosi około 2 godzin dla małej pętli (5,4 km) i 3 godzin dla większej pętli (7,5 km),
- **Szlak Naftowy** (trasa: Maszewo – Połębko) to szlak czerwony o charakterze krajobrazowo-przyrodniczym. Przebiega przez malownicze tereny, oferując możliwość przejażdżki promem na drugi brzeg Odry oraz zwiedzenia Krzesińskiego Parku Krajobrazowego. Szlak umożliwia również odwiedzenie miejsca, w którym po raz pierwszy na ziemiach Zachodniej Polski odkryto ropę naftową. Czas przejścia tej trasy wynosi około 3 godzin (10 km),
- **Szlak Dębowy Las** (trasa: Krzyż w okolicach Bytomca – polder Krzesin-Bytomiec – Krzyż) to trasa o charakterze krajobrazowo-przyrodniczym, która prowadzi przez Krzesiński Park Krajobrazowy i polder Krzesin-Bytomiec. Jest to doskonała okazja, by podziwiać naturalne piękno tych terenów. Czas przejścia trasy wynosi około 1,5 godziny (5 km).

Każdy z tych szlaków oferuje wyjątkowe walory przyrodnicze i pozwala na kontakt z naturą, przy okazji umożliwiając odkrywanie historycznych i geograficznych ciekawostek regionu.

Podstawę bazy noclegowej Gminy stanowią gospodarstwa agroturystyczne: Gospodarstwo Agroturystyczne Eko Zagroda (Lubogoszcz 44) oraz OK Relax Agroturystyka (Miłów 41).

Lubuska Regionalna Organizacja Turystyczna (LOTUR) jest kluczowym podmiotem zajmującym się promocją turystyki w województwie lubuskim. Gmina Maszewo jako członek LOTUR, uczestniczy w projektach mających na celu promocję i rozwój turystyki w regionie. Ponadto, Gmina Maszewo współpracuje z organizacjami pozarządowymi w zakresie promocji walorów turystycznych, organizując imprezy turystyczne oraz promując lokalne produkty turystyczne.

Gmina Maszewo posiada również niemiecką gminę partnerską Stadt Welzow, która położona jest we wschodniej Brandenburgii.

CZĘŚĆ 2: DIAGNOZA SYTUACJI GOSPODARCZEJ GMINY MASZEWO

2.1. Gospodarka lokalna

2.1.1. Przedsiębiorczość

Jednym z podstawowych uwarunkowań rozwojowych każdej gminy jest jej lokalny rynek pracy oraz sytuacja gospodarcza. Dobrze rozwinięta sfera gospodarcza warunkuje m.in. powstawanie na danym obszarze nowych miejsc pracy, napływ inwestycji zagranicznych, a także umożliwia zwiększenie wpływów budżetowych z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych CIT. Jednym z elementów charakteryzujących lokalną gospodarkę jest liczba podmiotów gospodarczych działających na obszarze danej gminy, ponieważ stanowi ona istotny wskaźnik poziomu przedsiębiorczości w jej granicach. W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na obszarze powiatu krośnieńskiego w latach 2019-2023. Analizując przedstawione dane zaobserwowano, że w 2019 roku najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych było w Gubinie (2 252) oraz Krośnie Odrzańskim (2 015). W 2023 roku wskazane jednostki również charakteryzowały się najwyższą liczbą zarejestrowanych na ich terenie przedsiębiorstw. Należy zaznaczyć, że w tym samym roku w Gubinie i Krośnie Odrzańskim zarejestrowanych było łącznie 70,3% wszystkich podmiotów gospodarczych z całego powiatu krośnieńskiego. Oznacza to, że wskazane jednostki stanowią lokalne ośrodki aktywności gospodarczej, co wynika m.in. z bliskości granicy polsko-niemieckiej. W 2019 roku w Gminie Maszewo zarejestrowanych było 195 przedsiębiorstw (3,3% wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie powiatu). Na przestrzeni analizowanych lat liczba ta zwiększyła się o 29 podmiotów, a w 2023 roku wyniosła ona 224 przedsiębiorstw. Należy jednak zauważyć, że badana jednostka charakteryzowała się niską, na tle innych gmin powiatu, liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Dynamika zmian w latach 2019-2023 obrazuje, która gmina rozwijała się najszybciej pod względem przyrostu liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Dynamika zmian dla całego powiatu krośnieńskiego wyniosła 111,4%. Najszybszy przyrost nowych podmiotów gospodarczych odnotowano w gminie Gubin (123%) oraz gminie Bobrowice (122,2%). Z kolei najwolniej zmiany postępowały w Gminie Maszewo, dla której dynamika analizowanego zjawiska wyniosła 105,8% (poniżej średniej dla gmin powiatu krośnieńskiego). Przedstawione dane mogą wskazywać, że badana jednostka charakteryzuje się najmniej korzystnymi warunkami do prowadzenia działalności gospodarczej w powiecie, co może negatywnie wpływać na jej sytuację rozwojową.

Tab. 8. Zmiany liczby podmiotów gospodarczych w powiecie krośnieńskim w latach 2019-2023

JST	2019		2023		zmiana liczby zarejestrowanych podmiotów w okresie 2019-2023
	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	liczba zarejestrowanych podmiotów w REGON	odsetek w powiecie	
powiat krośnieński	5 900	100,0%	6 570	100,0%	670
miasto Gubin	2 252	38,2%	2 491	37,9%	239
Bobrowice	248	4,2%	303	4,6%	55
Bytnica	168	2,8%	195	3,0%	27
Dąbie	456	7,7%	530	8,1%	74

gmina Gubin	566	9,6%	696	10,6%	130
Krosno Odrzańskie	2 015	34,2%	2 131	32,4%	116
Maszewo	195	3,3%	224	3,4%	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Według danych na koniec 2023 roku wśród podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Gminy Maszewo, na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), najwięcej z nich działało w Sekcji F Budownictwo (23,2%) oraz Sekcji G Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (17%). Znaczny odsetek przedsiębiorstw odnotowano również w Sekcji A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (15,2%), Sekcji S i T Pozostała działalność usługowa (10,3%), Sekcji C Przetwórstwo przemysłowe (4,9%) oraz Sekcji M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (4%). W pozostałych sekcjach odsetek zarejestrowanych podmiotów kształtował się na poziomie poniżej 4% wszystkich podmiotów. Przedstawiona struktura zarejestrowanych przedsiębiorstw na terenie Gminy Maszewo wskazuje na umiarkowaną dywersyfikację lokalnego rynku pracy.

Tab. 9. Podmioty działające na terenie Gminy Maszewo na koniec 2023 r. według sekcji PKD

SEKCJE PKD 2007	Liczba podmiotów	Udział
SEKCJA F Budownictwo	52	23,2%
SEKCJA G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	38	17,0%
SEKCJA A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	34	15,2%
SEKCJA S i T Pozostała działalność usługowa	23	10,3%
SEKCJA C Przetwórstwo przemysłowe	11	4,9%
SEKCJA M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	9	4,0%
SEKCJA N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	8	3,6%
SEKCJA Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	8	3,6%
SEKCJA H Transport i gospodarka magazynowa	7	3,1%
SEKCJA P Edukacja	7	3,1%
SEKCJA R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	7	3,1%
SEKCJA O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6	2,7%
SEKCJA I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	5	2,2%
SEKCJA J Informacja i komunikacja	3	1,3%
SEKCJA K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3	1,3%
SEKCJA L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3	1,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli przedstawione zostało zestawienie największych przedsiębiorstw działających na terenie Gminy Maszewo w 2023 wraz z informacją dotyczącą zakresu ich działalności.

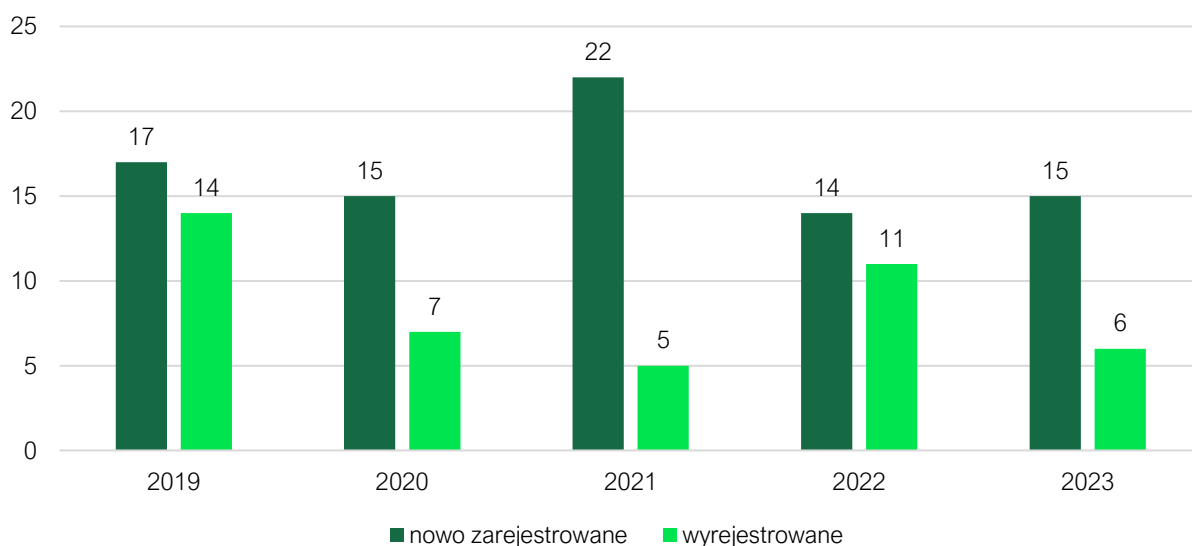
Tab. 10. Największe przedsiębiorstwa zarejestrowane na terenie Gminy Maszewo w 2023 roku

Nazwa przedsiębiorstwa	Przedmiot działalności
FAZAR-PACK	Pakowanie półproduktów, sortowanie
DINO Polska S.A.	Branża spożywcza
Tartak Jacek Kieliszkowski	Obróbka drewna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Maszewo.

Na terenie Gminy funkcjonuje również jeden podmiot gospodarczy z udziałem kapitału zagranicznego – INGODA Sp. z o.o. Oddział w Polsce. Jest to niemieckie przedsiębiorstwo, które zajmuje się wycinką, magazynowaniem oraz obróbką drewna, a także produkcją elementów konstrukcyjnych z drewna oraz palet.

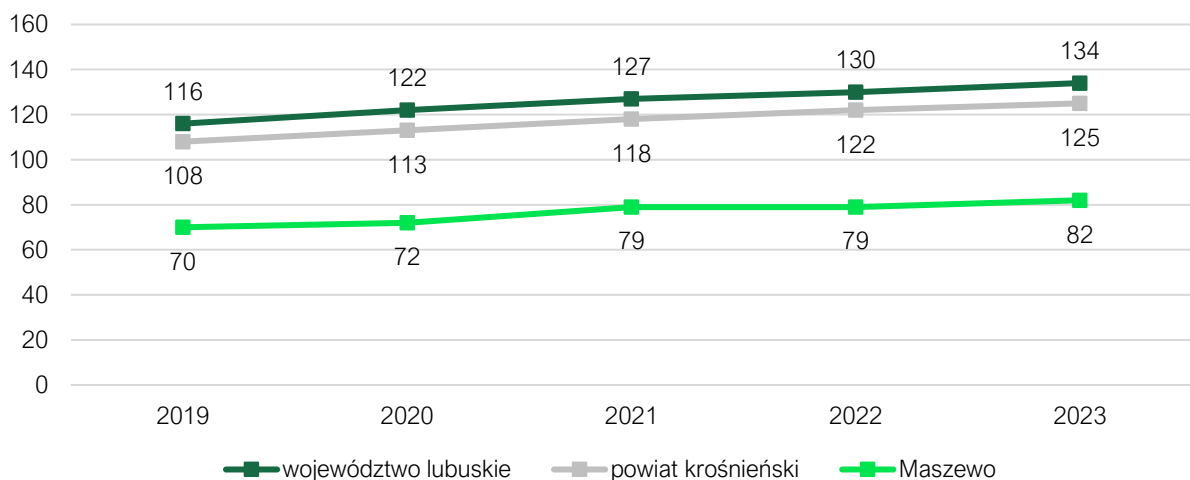
Poniższa rycina przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 na terenie Gminy Maszewo. Z analizy danych wynika, że w każdym roku liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych przewyższała liczbę podmiotów wyrejestrowanych. Największą różnicę odnotowano w 2021 roku, kiedy to kształtowała się ona na poziomie 17 przedsiębiorstw. Z kolei najmniejsza różnica pomiędzy podmiotami nowo zarejestrowanymi a wyrejestrowanymi wystąpiła w 2019 i 2022 roku (3 podmioty). Analizując przedstawione dane zaobserwowano również, że najwięcej nowych podmiotów gospodarczych zarejestrowanych zostało w 2021 roku (22 podmioty).

Ryc. 13. Porównanie liczby podmiotów nowo zarejestrowanych i wyrejestrowanych z rejestru REGON w latach 2019-2023 działających na terenie Gminy Maszewo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dla osiągnięcia porównywalności poziomu rozwoju przedsiębiorczości w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego stosowane jest kryterium liczby przedsiębiorstw przypadających na 1 tys. mieszkańców. Wyniki dla Gminy Maszewo zestawiono ze średnią dla gmin w powiecie krośnieńskim oraz województwie lubuskim. W latach 2019-2023 odnotowano wzrost liczby przedsiębiorstw na terenie badanej jednostki oraz średniej dla gmin powiatu i województwa. W analizowanym okresie średnia liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców była najwyższa dla gmin województwa lubuskiego oraz powiatu krośnieńskiego, które kształtowały się na zbliżonym poziomie. Z kolei wartość analizowanego wskaźnika dla Gminy Maszewo była najniższa i znacząco odstawała do średniej dla gmin powiatu krośnieńskiego, co może świadczyć o niekorzystnych warunkach do prowadzenia działalności gospodarczej na jej terenie.

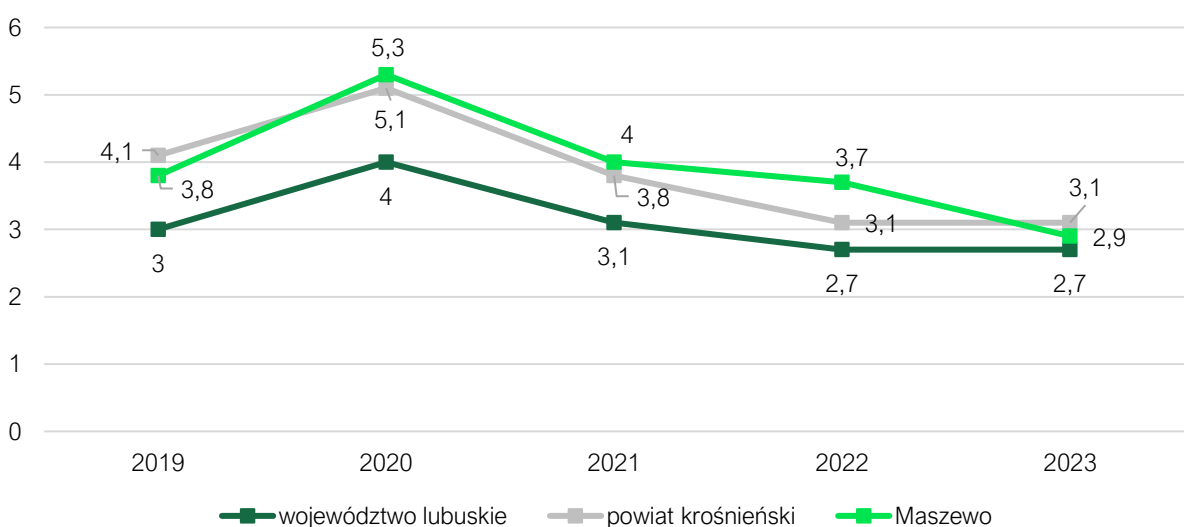
Ryc. 14. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w Gminie Maszewo na tle średniej dla gmin powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.1.2. Rynek pracy

Rozwój gospodarczy jednostki samorządowej wykazuje ścisłą zależność z zachodzącymi zmianami na rynku pracy. Dostęp do stabilnego zatrudnienia oraz satysfakcjonujących miejsc pracy bezpośrednio wpływa na poprawę jakości życia mieszkańców oraz zachęca do osiedlenia się na jej terenie.

Poniższa rycina przedstawia zmiany udziału osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Maszewo na tle średniej dla gmin powiatu krośnieńskiego oraz województwa lubuskiego w latach 2019-2023. W analizowanym okresie średnia wartość wskaźnika na terenie badanej jednostki kształtowała się na poziomie 3,94%, co stanowiło wynik nieznacznie wyższy od średniej dla gmin powiatu krośnieńskiego (3,84%). Należy jednak podkreślić, że od 2020 roku udział osób bezrobotnych na terenie Gminy Maszewo sukcesywnie spadał, a w 2023 roku wyniósł 2,9%.

Ryc. 15. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Maszewo na tle średniej dla gmin powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela przedstawia strukturę osób bezrobotnych w powiecie krośnieńskim pod koniec 2023 roku (stan na 31 grudnia). Liczba bezrobotnych zarejestrowanych ogółem wyniosła wówczas 976 osób, z czego 56,1% stanowiły kobiety. Pod względem czasu pozostawania bez pracy w miesiącach, największą grupę w powiecie tworzyły osoby nie pracujące od 1 do 3 miesięcy (łącznie 275 osób, w tym 133 kobiety). Stosunkowo niewielką grupę stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Analizując strukturę wieku bezrobotnych zaobserwowano, że najwyższy odsetek osób pozostawających bez pracy stanowili bezrobotni w grupie wiekowej 35-44 lata (łącznie 238 osób, w tym 141 kobiet), w grupie wiekowej 25-34 lata (łącznie 234 osoby, w tym 172 kobiety) oraz w grupie wiekowej 45-54 (łącznie 214 osób, w tym 107 kobiet). Pod względem poziomu wykształcenia najwyższy odsetek bezrobotnych zaobserwowano wśród osób posiadających wykształcenie gimnazjalne/podstawowe i niższe (łącznie 295 osób, w tym 143 kobiety) oraz wśród osób, które uzyskały wykształcenie zasadnicze zawodowe (łącznie 293 osoby, w tym 126 kobiet). Podsumowując, pod koniec 2023 roku w powiecie krośnieńskim największą grupę bezrobotnych stanowiły osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy, w grupie wiekowej 35-44, które uzyskały wykształcenie zasadnicze zawodowe (branżowe). Oznacza to, że w Gminie Maszewo przeważa bezrobocie krótkookresowe, jednak najtrudniej ze znalezieniem pracy mają osoby w wieku produkcyjnym, posiadające wykształcenie zawodowe, a w szczególności kobiety.

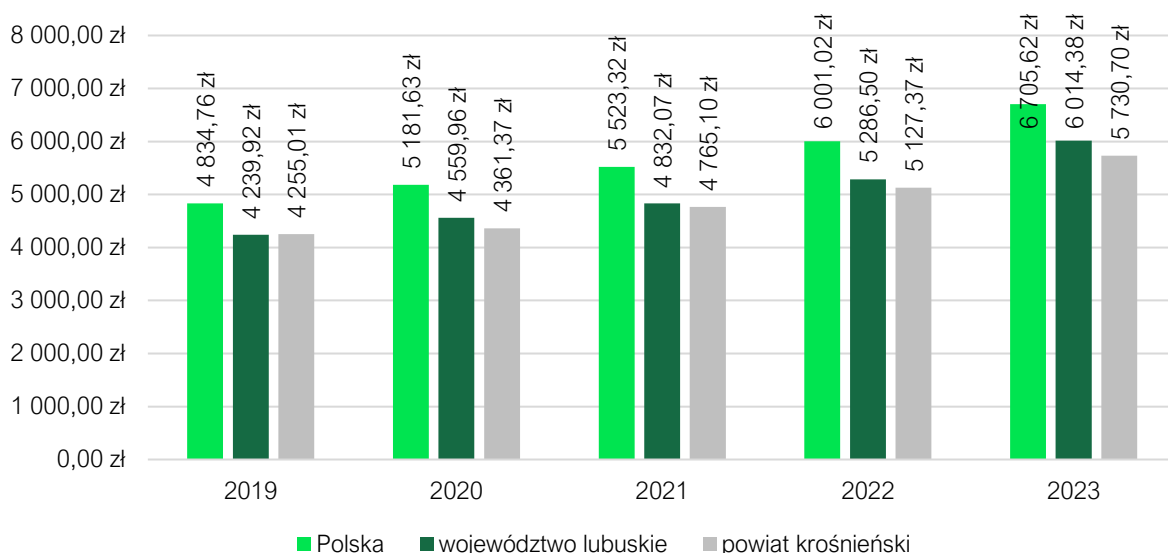
Tab. 11. Struktura bezrobotnych w powiecie krośnieńskim w 2023 roku (stan na 31 grudnia 2023 r.)

		Ogółem	W tym kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem		976	548
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 1	125	65
	1-3	275	133
	3-6	166	85
	6-12	160	88
	12-24	120	84
	powyżej 24	130	93
	18-24	122	80
Wiek	25-34	234	172
	35-44	238	141
	45-54	214	107
	55-59	105	48
	60 lat i więcej	63	0
	wyższe	83	58
Wykształcenie	policealne i średnie, zawodowe/branżowe	179	131
	średnie ogólnokształcące	126	90
	zasad. zawodowe/branżowe	293	126
	gimnazjalne/podstawowe i poniżej	295	143

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z rynku pracy MRiPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Krośnie Odrzańskim.

Według danych zawartych w Barometrze Zawodów w 2023 roku w powiecie krośnieńskim występował deficyt osób poszukujących pracy w 46 grupach zawodowych. We wskazanych grupach wyróżnia się m.in. brukarzy, farmaceutów, geodetów i kartografów, lekarzy, murarzy, nauczycieli, operatorów aparatury medycznej, pedagogów, piekarzy, pracowników służb mundurowych, psychologów, ratowników medycznych oraz spawaczy.

W 2023 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie krośnieńskim kształtowało się na poziomie 5 730,70 zł, co stanowiło ok. 95,3% średniej dla województwa lubuskiego. W tym samym roku średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie stanowiło ok. 85,5% średniego wynagrodzenia w skali kraju. Dane te przedstawione zostały na poniższej rycinie.

Ryc. 16. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie krośnieńskim i województwie lubuskim na tle kraju w latach 2019-2023

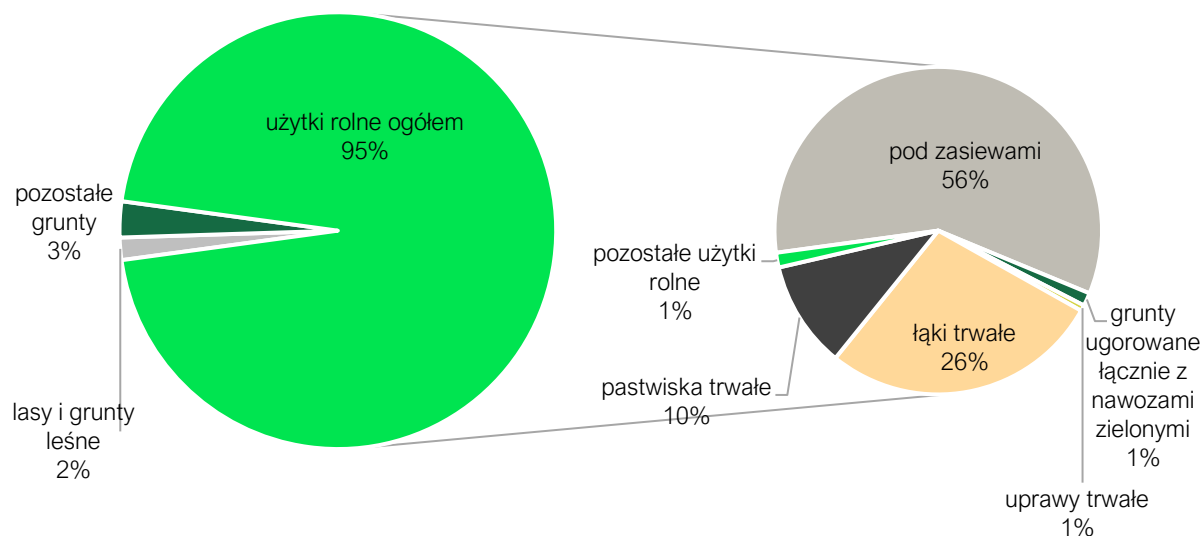
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.1.3. Rolnictwo

Gmina Maszewo charakteryzuje się umiarkowanie rozwiniętą funkcją rolniczą, a na jej terenie dominuje przede wszystkim działalność związana z gospodarką leśną. Należy jednak zaznaczyć, że 28,7% jej całkowitej powierzchni stanowią użytki rolne, dlatego analizując jej gospodarkę lokalną uwzględnić należy specyfikę związaną ze znajdującymi się na jej terenie gospodarstwami rolnymi. Najbardziej rzetelnym źródłem informacji odzwierciedlającym realny stan rolnictwa są przeprowadzone raz na 10 lat Powszechne Spisy Rolne. Obowiązek przeprowadzenia spisów wynika z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, a uszczegółowionego na poziomie krajowym w drodze ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o Powszechnym Spisie Rolnym w 2020 r. Udział w spisie rolnym jest obowiązkowy, a odmowa przystąpienia skutkować może nałożeniem grzywny. Dzięki przyjętym rozwiązaniom w ostatnim Powszechnym Spisie Rolnym przeprowadzonym w 2020 r. według danych GUS wzięło udział 98% polskich gospodarstw rolnych. Tym samym, analiza stanu rolnictwa na terenie Gminy Maszewo przeprowadzona została głównie w oparciu o dane pozyskane na drodze PSR 2020.

Znajdujące się na terenie Gminy Maszewo gleby zaliczają się przede wszystkim do gleb V i VI klasy bonitacyjnej – stanowią one ok. 59,5% wszystkich użytków rolnych na badanym obszarze. Znaczny udział w strukturze jakości gleb stanowią również gleby IV klasy bonitacyjnej (ok. 33,8% wszystkich użytków rolnych). Fragmentarycznie występują gleby III klasy bonitacyjnej, jednak ich udział w strukturze jest niewielki i stanowi ok. 6,7%. Tym samym należy zaznaczyć, że na terenie Gminy Maszewo nie występują gleby klasy I oraz klasy II, a ogólna wartość bonitacyjna użytków rolnych jest niska.

W 2020 roku grunty ogółem na terenie Gminy Maszewo zajmowały 3 466,08 ha. W ich strukturze użytkowania dominują użytki rolne ogółem, zajmujące 95% wszystkich gruntów ogółem. Z kolei lasy i grunty leśne stanowiły średnio ok. 2% ich powierzchni, a pozostałe grunty – ok. 3%. Należy jednak zaznaczyć, że użytki rolne nie stanowią w całości pól uprawnych, a dzielą się na dalsze podgrupy użytkowe. Tym samym, pod zasiewami znajdowało się 56% gruntów gospodarstw rolnych w Gminie, a ok. 26% zajmowały łąki trwałe. Strukturę użytkowania gruntów rolnych zaprezentowano na poniższej rycinie.

Ryc. 17. Użytkowanie gospodarstw rolnych oraz użytków rolnych na terenie Gminy Maszewo w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

W 2020 r. w Gminie Maszewo łącznie zarejestrowanych było 128 gospodarstw rolnych, co stanowiło ok. 10% wszystkich gospodarstw rolnych znajdujących się w powiecie krośnieńskim. Analizując powierzchnię poszczególnych gospodarstw na terenie badanej jednostki zaobserwowano, że połowa z nich zawierała się w przedziale 1-5 ha (50% wszystkich gospodarstw). Dodatkowo, 24% wszystkich gospodarstw rolnych w Gminie stanowiły gospodarstwa o powierzchni 15 ha i więcej. W tym samym roku średnia wielkość gospodarstwa na terenie badanej jednostki wyniosła ok. 25,91 ha, podczas gdy w całym powiecie średnia kształtowała się na poziomie 25,06 ha. Z przedstawionych danych wynika, że w Gminie dominują średnie gospodarstwa rolne, które powstały na terenach dawnych Państwowych gospodarstw rolnych (PGR).

Tab. 12. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych w Gminie Maszewo na tle średniej dla gmin powiatu krośnieńskiego

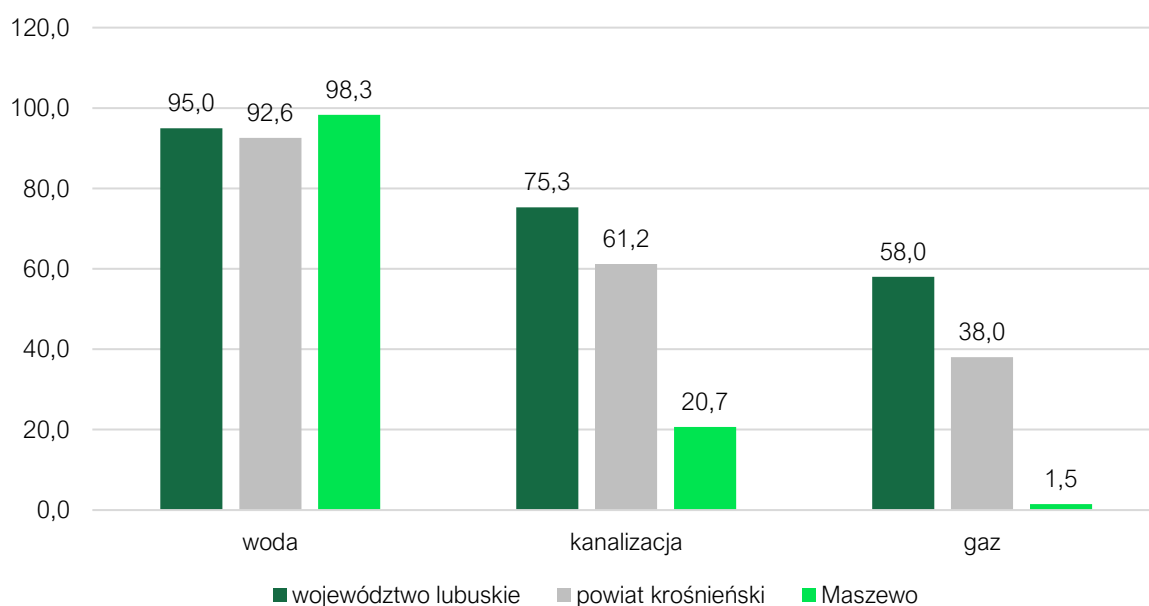
Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Gmina Maszewo		powiat krośnieński	
	Liczba podmiotów	Udział	Liczba podmiotów	Udział
ogółem	128	100%	1 278	100%
do 1 ha włącznie	0	0%	22	2%
1 - 5 ha	64	50%	583	46%
5 - 10 ha	20	16%	235	18%
10 - 15 ha	0	0%	127	10%
15 ha i więcej	31	24%	311	24%
Średnia wielkość gospodarstwa rolnego dla użytków rolnych (ha)	25,91		25,06	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSR 2020.

2.2. Infrastruktura i środowisko

2.2.1. Urządzenia sieciowe

Dobrze rozwinięta infrastruktura sieciowa jest jednym z podstawowych czynników wpływających na atrakcyjność osiedleńczą oraz potencjał inwestycyjny danego terenu. Zgodnie z danymi GUS w 2023 roku udział korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Maszewo kształtował się na poziomie 98,3%. Był to wynik wyższy od średniej dla gmin województwa lubuskiego (95%) oraz powiatu krośnieńskiego (92,6%). W tym samym roku odsetek mieszkańców posiadających przyłącze do sieci kanalizacyjnej na terenie badanej jednostki wyniósł 20,7% - przyłącze posiadali wyłącznie mieszkańcy miejscowości Gęstowice oraz Trzebiechów. Ścieki bytowo-gospodarcze w pozostałych miejscowościach odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych lub bezpośrednio do gruntów. Jest to sytuacja niekorzystna, która może skutkować degradacją środowiska naturalnego w wyniku m.in. zakwaszenia gleb oraz zanieczyszczenia wód gruntowych oraz powierzchniowych. Należy również podkreślić, że odnotowany w Gminie Maszewo wynik był znacznie niższy od średniej dla gmin województwa lubuskiego (75,3%) oraz powiatu krośnieńskiego (61,2%). W tym samym roku odsetek mieszkańców posiadających przyłącze do sieci gazowej na terenie badanej jednostki wyniósł zaledwie 1,5%. Sieć gazowa w Gminie Maszewo występuje fragmentarycznie w miejscowościach Maszewo, Trzebiechów, Skarbona, Granice oraz Korczyców. Tym samym należy wnioskować, że zdecydowana większość mieszkańców Gminy wykorzystuje paliwa konwencjonalne w celu produkcji ciepła, tj. węgla, drewna lub biomasy. Jest to sytuacja niekorzystna, ponieważ w wyniku spalania wskazanych rodzajów paliw wydzielane są do atmosfery znaczne ilości dwutlenku węgla oraz dwutlenku siarki, które przyczyniają się do pogorszenia jakości powietrza.

Ryc. 18. Udział korzystających z instalacji sieciowych w Gminie Maszewo w 2023 roku na tle średniej dla gmin powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za dostarczanie wody na terenie badanej jednostki jest Gmina Maszewo. Przyłącze do sieci posiadają wszystkie miejscowości gminne z wyjątkiem wsi Siedlisko. Gminna sieć wodociągowa składa się z czterech stacji uzdatniania wody zlokalizowanych w Korzycowie, Gęstowicach, Lubogoszczy oraz Trzebiechowie. W 2023 roku

produkcja wody uzdatnionej wyniosła łącznie 121 545 m³, z czego 82 130 m³ sprzedano w ramach świadczonych usług dostarczania wody mieszkańcom Gminy. Ujęcie wraz z automatyczną stacją uzdatniania wody w Korczycowie posiada zatwierdzone zasoby eksploatacyjne wynoszące $Q_e = 48 \text{ m}^3/\text{h}$. Woda z ujęcia pompowana jest do ASUW i poprzez proces jej uzdatniania podawana jest do zbiornika wody czystej, skąd poprzez zestaw hydroforowy trafia do sieci przesyłowej i tłoczona jest magistralą wodną poprowadzoną wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 138 do Połębka. Z kolei zatwierdzone zasoby eksploatacyjne ujęcia dla SUW Gęstowice wynoszą 20,5 m³/h, dla ujęcia SUW w Lubogoszczy – 15 m³/h, a dla ujęcia SUW w Trzebiechowie – 54 m³/h. Ponadto, Gmina Maszewo zakupuje wodę dla mieszkańców Rzeczycy, która dostarczana jest przez wodociąg biegnący z Drzeniowa, znajdującego się na terenie gminy Cybinka. Zauważalnym problemem w zakresie dostępu i jakości sieci wodociągowej na terenie Gminy Maszewo są odnotowywane przekroczenia wartości żelaza, magnezu, amoniaku, mętności oraz barwy pobieranej wody. Do najważniejszych inwestycji planowanych na najbliższe lata na terenie badanej jednostki w zakresie poprawy funkcjonowania sieci wodociągowej jest jej rozbudowa oraz modernizacja. Ponadto, planowana jest realizacja następujących inwestycji:

- Przebudowa SUW Trzebiechów na bazie istniejącego ujęcia,
- Budowa wodociągu przesyłowego z Trzebiechowa do Gęstowic oraz wodociągu przesyłowego ze Skarborny do Lubogoszczy,
- Budowa sieci wodociągów rozdzielczych w Trzebiechowie, Gęstowicach i Lubogoszczy.

Głównym podmiotem zarządzającym siecią kanalizacyjną i odpowiedzialnym za odprowadzenie ścieków komunalnych na terenie badanej jednostki jest Gmina Maszewo. Sieć kanalizacyjna znajduje się wyłącznie w miejscowościach Gęstowice oraz Trzebiechów. Zebrane nieczystości płynne trafiają następnie do oczyszczalni ścieków w Trzebiechowie, której przepustowość wynosi 80 m³/dobę. Przy obecnej liczbie mieszkańców oczyszczalnia jest w pełni przepustowa i szacuje się, że nie będzie konieczna jej rozbudowa w przypadku wzrostu liczby mieszkańców. W pozostałych miejscowościach ścieki bytowo-gospodarcze odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, przydomowych oczyszczalni ścieków lub bezpośrednio do gruntu. Gmina Maszewo prowadzi cykliczne kontrole zbiorników bezodpływowych w ujęciu dwuletnim, a ostatnia kontrola rozpoczęła się w 2024 roku i była prowadzona w momencie opracowywania niniejszej Diagnozy. Badana jednostka prowadzi również wsparcie dla mieszkańców nieposiadających przyłącza do sieci kanalizacyjnej poprzez wsparcie finansowe przeznaczone na montaż przydomowych oczyszczalni ścieków. W wyniku prowadzonych działań wsparciem objęto 95 gospodarstw domowych. Do najważniejszych inwestycji w zakresie sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Maszewo zalicza się rozbudowa i modernizacja sieci, a także dalsze wsparcie mieszkańców w zakresie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków oraz budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Połębku.

Znajdująca się na terenie Gminy Maszewo sieć gazowa zarządzana jest przez Grupę EWE, która stanowi prywatną spółkę multienergetyczną zaopatrującą mieszkańców 7 województw w gaz ziemny i energię elektryczną. W momencie opracowywania niniejszego dokumentu odnotowano niskie zainteresowanie przyłączeniem do sieci wśród mieszkańców ze względu na wysokie koszty rozbudowy sieci.

Dostęp do szerokopasmowego Internetu jest kluczowym elementem dla rozwoju jednostek samorządu terytorialnego. W dobie pracy zdalnej i e-usług w bezpośredni sposób przekłada się na jakość codziennego życia mieszkańców Gminy, warunki prowadzenia działalności gospodarczej oraz pracy i nauki, wpływa na wiele aspektów życia, takich jak komunikacja,

praca, edukacja czy rozrywka. Jedną z technologii umożliwiających szerokopasmowy dostęp do Internetu jest sieć światłowodowa. Według danych z raportu „Polska w zasięgu stacjonarnego dostępu do Internetu” na koniec 2024 roku w zasięgu stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych na terenie Gminy odnotowano 592 punkty adresowe, a bez zasięgu pozostało 339 punktów. Głównymi operatorami sieci była Netia S. A. i Orange Polska S. A.

2.2.2. Gospodarka odpadami

Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór, wywóz i utylizację odpadów komunalnych z nieruchomości znajdujących się na terenie Gminy Maszewo jest Międzygminny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „Odra – Nysa – Bóbr”. Członkami Związku są: gmina Bobrowice, gmina Bytnica, gmina Dąbie, gmina Gubin oraz gmina Maszewo. Siedziba Związku znajduje się Krośnie Odrzańskim. Odbiór odpadów podzielony jest na 6 frakcji: odpady zmieszane, tworzywa sztuczne, szkło, papier, biodegradowalne oraz odpady wielkogabarytowe. Na terenie Gminy Maszewo znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, który zlokalizowany jest w miejscowości Maszewo.

Poniższa tabela przedstawia stan gospodarki odpadami w Gminie Maszewo w latach 2020-2023. W analizowanym okresie liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi nie ulegała znacznym zmianom, a w 2023 roku wyniosła 2 224 osoby. W tym samym czasie wzrosła jednak ilość zebranych odpadów komunalnych, która w 2020 roku kształtowała się na poziomie 583,86 Mg, a w 2023 roku wyniosła już 766,95 Mg. Należy jednak zaznaczyć, że w analizowanym okresie wzrósł udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów, co może wynikać m.in. ze wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców Gminy. Udział ten w 2020 roku kształtował się na poziomie 42%, a w 2023 – 59%. Poziom przygotowania gminy do recyklingu oraz przetwarzania odpadów komunalnych stanowi zestaw wskaźników, które umożliwiają ocenę stanu gminnego systemu gospodarki odpadami. W analizowanym okresie nie zbierane były dane, które umożliwiłyby przeprowadzenie wskazanej oceny.

Tab. 13. Stan gospodarki odpadami w Gminie Maszewo w latach 2020-2023

		2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców objętych systemem gospodarowania odpadami komunalnymi (os.)		2 228	2 228	2 248	2 224
Łączna ilość zebranych odpadów komunalnych (Mg), w tym:		583,86	697,86	682,42	766,95
<i>zmieszane</i>		341,46	374,42	337,78	317,72
<i>segregowane</i>		242,40	323,44	344,64	449,23
Udział odpadów segregowanych w łącznej ilości odpadów		42%	46%	51%	59%
Ilość zebranych odpadów na mieszkańca		0,26	0,31	0,30	0,34
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła (%)	Gmina	bd	bd	bd	bd
	wymagany	50	x	x	x
Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów budowlanych i rozbiórkowych (%)	Gmina	bd	bd	bd	bd
	wymagany	70	70	x	x
Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania (%)	Gmina	bd	bd	bd	bd
	wymagany	<35	<35	x	x

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych	Gmina	bd	bd	bd	bd
	wymagany	x	>20	>25	>35

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań Gminy Maszewo.

2.3. Stan finansów samorządowych

Stan finansów samorządowych determinuje zdolność jednostki samorządu terytorialnego do zaspokajania bieżących potrzeb i oczekiwań mieszkańców oraz podejmowania działań inwestycyjnych, przez co w znaczący sposób wpływa na dynamikę i kierunek rozwoju lokalnego.

2.3.1. Wykonanie budżetu

Poniższa tabela przedstawia zestawienie głównych kategorii dochodów i wydatków Gminy Maszewo w latach 2019-2023. W analizowanych latach dochody ogółem Gminy wzrosły z ponad 14,7 mln zł w 2019 roku do ponad 20 mln zł w 2023 roku (wzrost o ponad 5,3 mln zł). Jednocześnie dochody bieżące stanowiły średnio 87,4% dochodów ogółem. W 2022 roku odnotowano najwyższy udział dochodów bieżących, które kształtowały się na poziomie 95% dochodów ogółem. Z kolei w 2023 roku dochody bieżące stanowiły 75,4% dochodów ogółem – zaobserwowany spadek wynikał ze wzrostu wartości dochodów majątkowych, które w tym samym roku osiągnęły swoją najwyższą wartość i wyniosły ponad 4,9 mln zł. W latach 2019-2023 wydatki ogółem Gminy Maszewo również charakteryzowały się tendencją wzrostową. Na przestrzeni lat wzrosły z ponad 14,3 mln zł w 2019 roku do ponad 20 mln zł w 2023 roku (wzrost o ponad 5,6 mln zł). Jednocześnie wydatki bieżące stanowiły średnio 85,7% dochodów ogółem. W 2020 roku odnotowano najwyższy udział wydatków bieżących, które kształtowały się na poziomie 93,1% wydatków ogółem. Z kolei w 2023 roku wydatki bieżące stanowiły 72% wydatków ogółem.

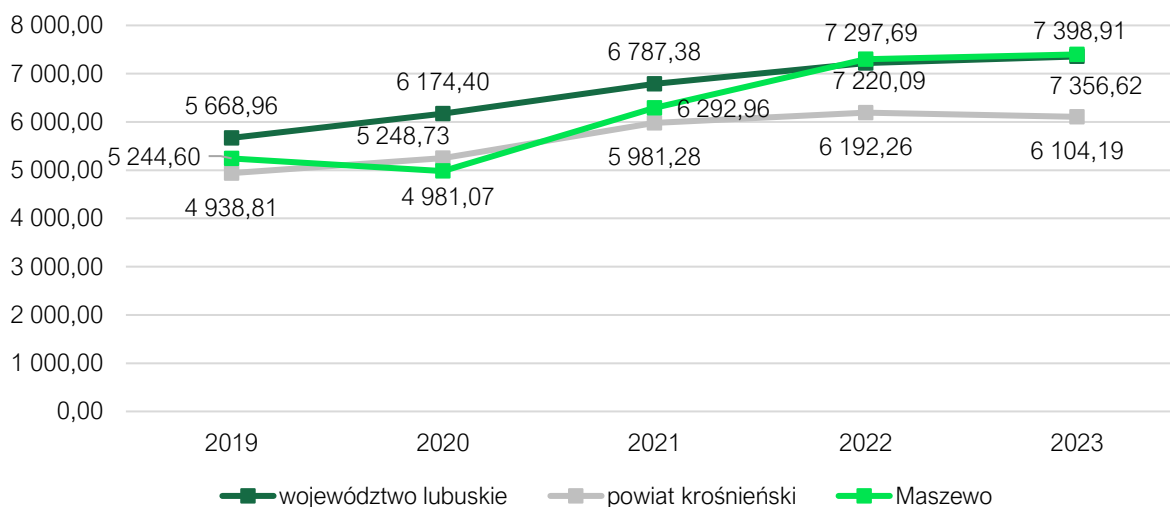
Tab. 14. Zestawienie głównych kategorii dochodów i wydatków Gminy Maszewo w latach 2019-2023 (zł)

	2019	2020	2021	2022	2023
Dochody ogółem, w tym:	14 747 805,46	13 872 278,21	17 330 604,12	19 907 753,70	20 079 307,89
<i>Dochody bieżące</i>	13 012 894,17	12 913 003,93	14 796 252,93	18 908 786,76	15 140 682,05
<i>Dochody majątkowe</i>	1 734 911,29	959 274,28	2 534 351,19	998 966,94	4 938 625,84
Wydatki ogółem, w tym:	14 334 745,83	13 865 085,41	16 742 009,37	17 767 796,36	20 017 369,02
<i>Wydatki bieżące</i>	12 376 388,97	12 904 544,96	14 360 776,71	16 229 886,42	14 407 167,70
<i>Wydatki majątkowe</i>	1 958 356,86	960 540,45	2 381 232,66	1 537 909,94	5 610 201,32
Wynik budżetu	413 059,63	7 192,80	588 594,75	2 139 957,34	61 938,87

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Maszewo.

Przeliczając dochody ogółem w Gminie Maszewo na 1 mieszkańca zaobserwowano, że w latach 2019-2023 wynosiły one średnio 6 243,05 zł. W 2019 roku kształtowały się one poniżej średniej dla gmin województwa lubuskiego oraz były nieznacznie wyższe od średniej dla gmin powiatu krośnieńskiego. Należy jednak zaznaczyć, że od 2020 roku dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Maszewo charakteryzowały się sukcesywnym wzrostem, a w 2023 roku wyniosły 7 398,91 zł i były wyższe od średniej dla gmin województwa lubuskiego. Sposób, w jaki

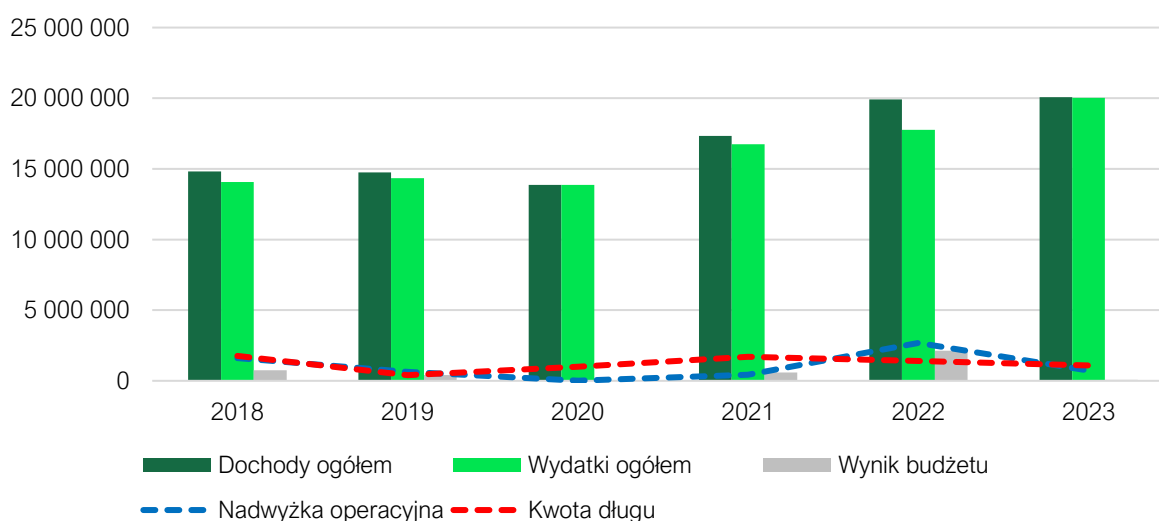
kształtowały się dochody ogółem na terenie badanej jednostki, może świadczyć o jej poprawiającej się sytuacji finansowej.

Ryc. 19. Dochody ogółem na 1 mieszkańca w Gminie Maszewo na tle średniej dla gmin powiatu i województwa w latach 2019-2023 (zł)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na poniższej rycinie przedstawiono wykonanie budżetu Gminy Maszewo w latach 2018-2023. Zaobserwowano, że w analizowanym okresie dochody ogółem pokrywały wydatki ogółem i nie odnotowano wystąpienia deficytu budżetowego. Należy jednak zaznaczyć, że w 2020 roku wynik budżetu wyniósł zaledwie 7,1 tys. zł. Tym samym odnotowano najniższą wartość nadwyżki operacyjnej w analizowanych latach. Z kolei w 2022 roku nadwyżka operacyjna osiągnęła swoją najwyższą wartość i kształtowała się na poziomie ponad 2,6 mln zł. W tym samym roku odnotowano również najwyższy wzrost dochodów ogółem w porównaniu do roku poprzedniego, co spowodowane zostało m.in. zmianą polityki fiskalnej państwa oraz spadkiem wartości przyznanych dotacji na cele bieżące (m.in. ze względu na przeniesienie wypłat z Programu Rodzina 500+ z Gminy do ZUS), z jednoczesnym wzrostem dotacji na inwestycje będących częścią dochodów majątkowych Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład.

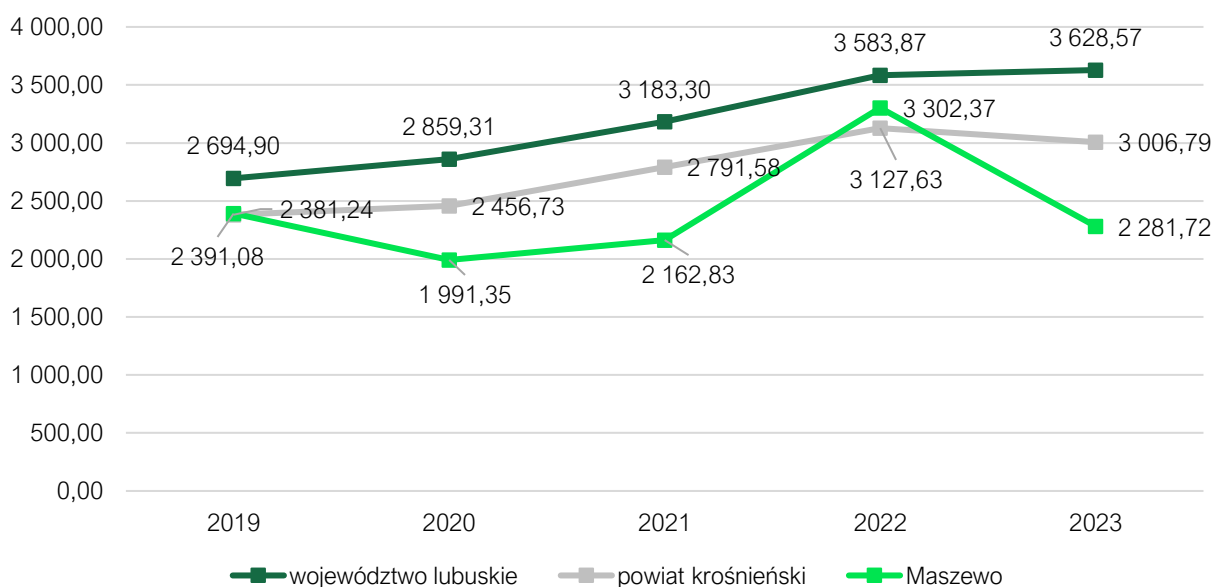
Ryc. 20. Wykonanie budżetu Gminy Maszewo w latach 2018-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Maszewo.

2.3.2. Struktura dochodów i wydatków

Wśród dochodów budżetowych najistotniejszą rolę odgrywają dochody własne, które są czynnikiem decydującym o samodzielności finansowej jednostki. Zaliczane są do nich przede wszystkim podatki i opłaty lokalne. Jest to szczególnie ważne, ponieważ w tej kategorii dochodów gmina posiada prerogatywy do kształtowania ich poziomu poprzez wydawanie uchwał, dzięki którym może decydować o stawkach podatkowych, wprowadzaniu ulg i zwolnień, umarzaniu należności, a także do przejmowania z nich wpływów. Dzięki znacznemu zakresowi swobody w kształtowaniu tych dochodów, jednostka może również oddziaływać na podmioty gospodarcze, które funkcjonują na danym terenie, a przez to stymulować rozwój lokalny.

Na poniższej rycinie przedstawiono dochody własne na 1 mieszkańca w Gminie Maszewo w latach 2019-2023 na tle średnie dla gmin powiatu krośnieńskiego oraz województwa lubuskiego. W badanym okresie wartość analizowanego wskaźnika była najniższa dla Gminy Maszewo. Wyjątek stanowił 2022 roku, kiedy to dochody własne badanej jednostki gwałtownie wzrosły i kształtowały się na poziomie 3 302,37 zł. Tym samym przewyższyły średnią dla gmin powiatu krośnieńskiego. Należy jednak zaznaczyć, że w kolejnym roku odnotowano spadek dochodów własnych na 1 mieszkańca, które kształtowały się znacząco poniżej średniej dla gmin województwa oraz powiatu. Jednoroczny wzrost dochodów własnych mógł zostać spowodowany m.in. zmianą polityki fiskalnej państwa.

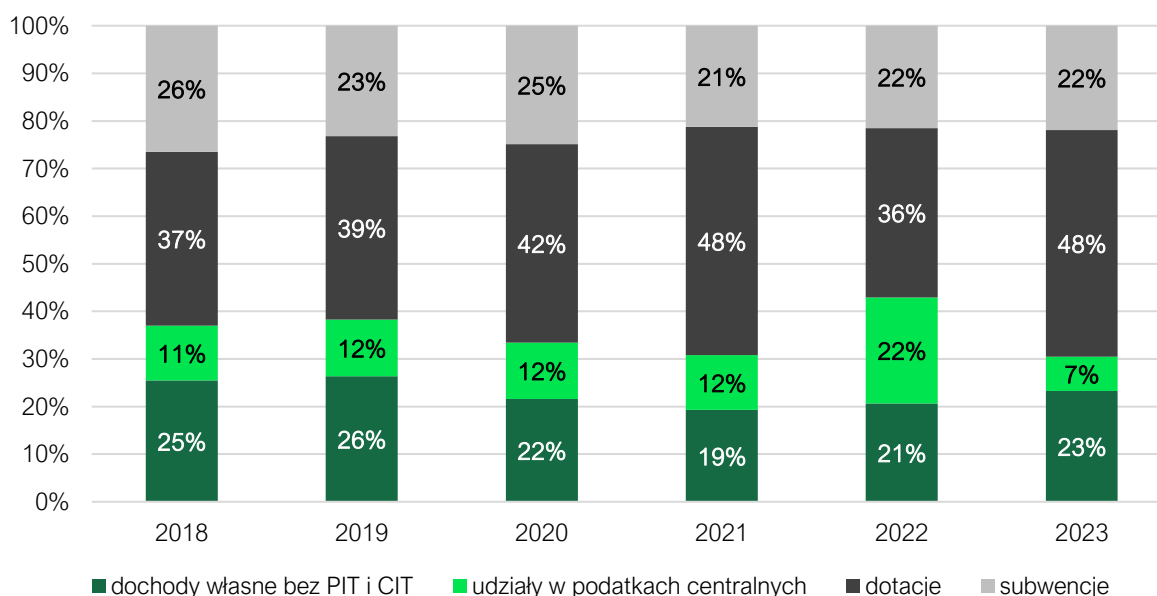

Ryc. 21. Dochody własne na 1 mieszkańca w Gminie Maszewo w latach 2019-2023 na tle średniej dla gmin powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analizując strukturę dochodów budżetowych Gminy Maszewo w latach 2019-2023 można zaobserwować, że najwyższy udział w tych dochodach przez większość czasu miały dotacje. W analizowanym okresie stanowiły one średnio 41,3% wszystkich dochodów budżetowych Gminy. W 2022 roku, ze względu na całkowite przeniesienie wypłat z Programu Rodzina 500+/800+ do ZUS ich udział spadł do 36%. W analizowanym okresie najmniejszą część dochodów budżetowych Gminy Maszewo stanowił przysługujący jej udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz od osób prawnych, który średnio odpowiadał 12,7% wszystkich wpływów budżetowych. Średni udział dochodów własnych po wyłączeniu podatków centralnych kształtował się natomiast na poziomie 22,8%. Budżet Gminy Maszewo był zatem

w 2023 roku w 30% złożony ze środków, na których wysokość bezpośrednio lub pośrednio Gmina miała wpływ. Pozostałe 70% stanowiły dotacje i subwencje, które przekazywane były Gminie przez organy zewnętrzne i nie były zależne od Gminy.

Ryc. 22. Struktura dochodów Gminy Maszewo w latach 2018-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Maszewo.

Poniższa tabela przedstawia strukturę bazy podatkowej w Gminie Maszewo w latach 2019-2023. W analizowanych latach najważniejszą rolę odgrywały udziały Gminy w podatku dochodowym od osób fizycznych PIT oraz podatek od nieruchomości. Wpływy budżetowe z tytułu udziału w podatku PIT kształtowały się średnio na poziomie 1,6 mln zł. Wyjątek stanowił jednak 2022 rok, kiedy to udział w podatku PIT wyniósł ponad 4,3 mln zł. Jednoroczny wzrost spowodowany był zmianą polityki fiskalnej na poziomie Państwa. Z kolei w latach 2019-2022 podatek od nieruchomości ulegał stopniowemu wzrostowi, jednak w 2023 roku odnotowano nieznaczny spadek jego wartości. W analizowanym okresie Gmina Maszewo osiągnęła także znaczne wpływy budżetowe z tytułu podatku leśnego, podatku rolnego oraz podatku od czynności cywilnoprawnych.

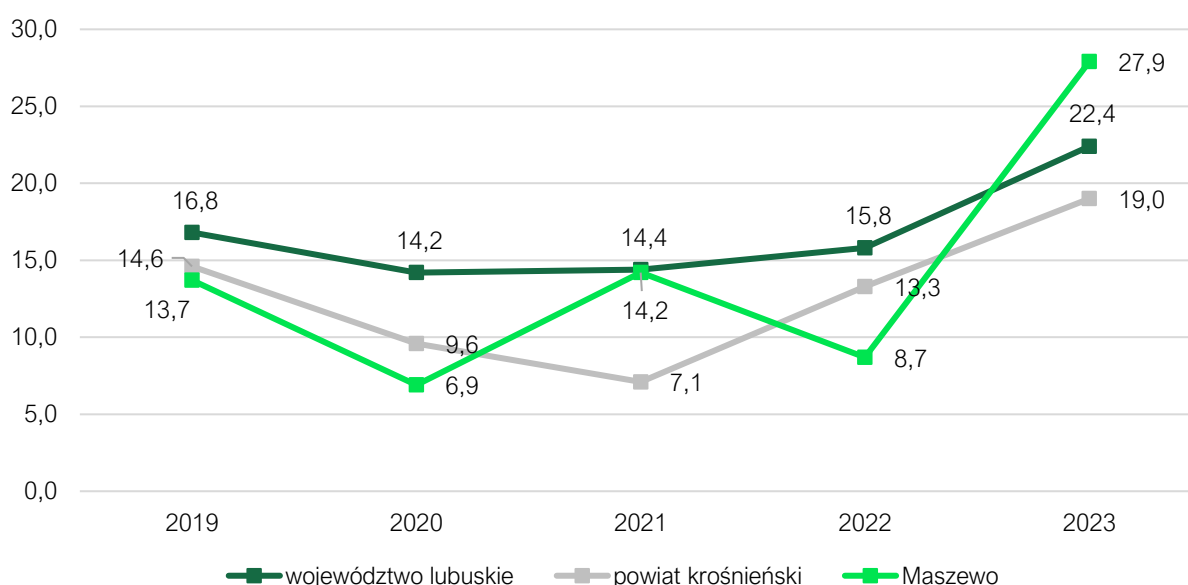
Tab. 15. Dochody podatkowe Gminy Maszewo w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
PIT	1 718 457,00	1 514 801,00	1 756 669,00	4 325 999,57	1 368 221,00
CIT	31 720,34	128 402,88	240 006,59	104 674,12	70 494,00
podatek rolny	279 033,30	303 322,05	461 718,36	197 523,84	420 996,30
podatek od nieruchomości	1 330 093,61	1 355 157,49	1 455 885,89	1 823 440,11	1 795 626,21
podatek leśny	409 204,50	471 340,00	450 219,91	480 567,25	726 753,27
podatek od środków transportowych	22 177,00	17 508,00	23 494,21	26 572,85	18 784,94
podatek od czynności cywilnoprawnych	106 740,80	50 242,14	133 006,66	148 756,91	257 067,44

wpływy z opłaty skarbowej	9 186,00	9 282,00	14 506,51	12 660,00	18 692,73
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	666 415,20	100 245,60	68 367,00	201 904,20	206 045,40

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych Gminy Maszewo.

Poniższa rycina przedstawia udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem Gminy Maszewo w latach 2019-2023 na tle średniej dla gmin województwa lubuskiego i powiatu krośnieńskiego. Z przedstawionych danych wynika, że udział wydatków inwestycyjnych na terenie badanej jednostki każdego roku ulegał zmianom. W 2019 roku kształtował się on na poziomie 13,7%. W 2020 roku odnotowano spadek udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem, który wyniósł 6,9%. W kolejnym roku udział ten wzrósł i wyniósł 14,4%. Z kolei w 2022 roku odnotowano ponowny spadek wartości analizowanego wskaźnika. W 2023 roku udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Maszewo wyniósł 27,9% i przewyższył średnią dla gmin województwa lubuskiego oraz gmin powiatu krośnieńskiego.

Ryc. 23. Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w Gminie Maszewo w latach 2019-2023 na tle średniej dla gmin powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.3.3. Fundusze Europejskie 2014-2020

Poniższa tabela przedstawia wykaz projektów, na które Gmina Maszewo pozyskała dofinansowanie z Funduszy Europejskich w perspektywie 2014-2020. Zgodnie z serwisem www.mapadotacji.gov.pl oraz portalem internetowym Urzędu Gminy Maszewo, łączna wartość dofinansowania projektów wyniosła ponad 8,2 mln zł. Dwa projekty stanowiły działania poświęcone edukacji, w tym podnoszeniu kwalifikacji oraz kompetencji dzieci i młodzieży. Kolejny projekt, realizowany w porozumieniu z innymi gminami z powiatu krośnieńskiego poświęcono wdrożeniu i rozwojowi e-usług w administracji samorządowej oraz podnoszeniu bezpieczeństwa teleinformatycznego.

Tab. 16. Projekty dofinansowane z Funduszy Europejskich w latach 2014-2020 w Gminie Maszewo

Lp.	Tytuł projektu	Program	Wartość dofinansowania (zł)
1.	Kompetentne przedszkolaki z Maszewa	Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020	150 100,97 zł
2.	Kompetentni uczniowie Szkół Podstawowych z Gęstowic i Maszewa	Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020	146 482,32 zł
3.	Wdrożenie i rozwój e-usług w administracji samorządowej oraz podnoszenie bezpieczeństwa teleinformatycznego	Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020	7 941 918,83 zł

Źródło: mapadotacji.gov.pl oraz portal internetowy Urzędu Gminy Maszewo.

2.3.4. Rządowy Fundusz Polski Ład

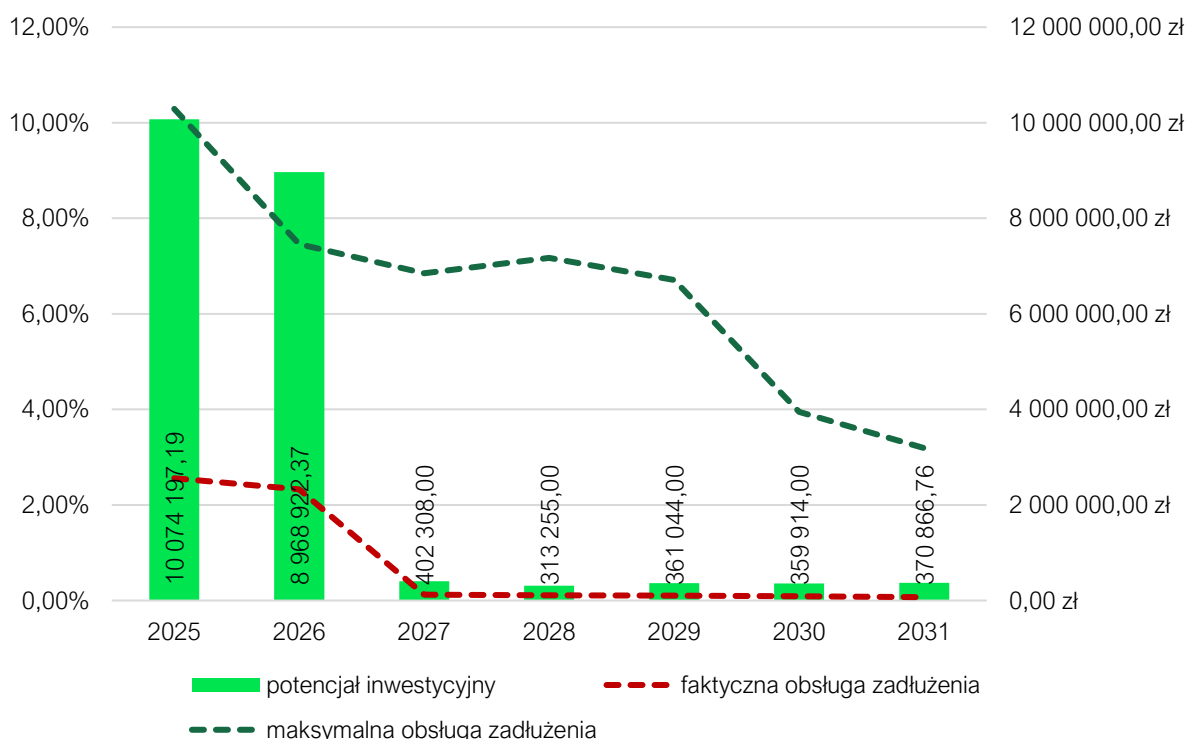
Rządowy Fundusz Polski Ład to Program Inwestycji Strategicznych, który ma na celu zwiększenie skali inwestycji publicznych przez bezzwrotne dofinansowanie inwestycji realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Program realizowany jest poprzez promesy inwestycyjne udzielane przez Bank Gospodarstwa Krajowego. W latach 2021-2023 Gmina Maszewo pozyskała środki w łącznej kwocie ponad 23,8 mln zł. Środki te przeznaczone były na inwestycje infrastrukturalne, m.in. na rozbudowę i poprawę infrastruktury drogowej.

Tab. 17. Inwestycje w Gminie Maszewo zrealizowane przy dofinansowaniu z Rządowego Funduszu Polski Ład

Wnioskodawca	Inwestycja	Kwota przyznanego dofinansowania	Data ogłoszenia wyników
Gmina Maszewo	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej na terenie Gminy Maszewo	7 600 000 zł	25.10.2021
Gmina Maszewo	Przebudowa drogi gminnej nr 003408F wraz z drogą dojazdową do Jeziora Granicznego i budową miejsc parkingowych	4 702 500 zł	30.05.2022
Gmina Maszewo	Modernizacja sali wiejskiej w Maszewie	980 000 zł	14.07.2022
Gmina Maszewo	Budowa sali wiejskiej w Gęstowicach	2 058 000 zł	14.07.2022
Gmina Maszewo	Budowa instalacji fotowoltaicznej na potrzeby pozyskania energii dla budynków użyteczności publicznej Gminy Maszewo w systemie zaprojektuj i wybuduj	980 000 zł	15.09.2023
Gmina Maszewo	Przeprowadzenie prac remontowo-budowlanych przy budynku kościoła p.w. Matki Bożej Częstochowskiej w Lubogoszczy	137 200 zł	26.09.2023
Gmina Maszewo	Poprawa infrastruktury drogowej na terenie Gminy Maszewo w systemie zaprojektuj i zbuduj	7 410 000 zł	07.10.2023

2.3.5. Potencjał inwestycyjny

Zgodnie z art. 243 ustawy dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157 poz. 1240 z późn. zm.), dopuszczalna wysokość spłaty zobowiązań JST w danym roku (faktyczna obsługa zadłużenia) nie może przekroczyć indywidualnie liczonego, wskaźnika maksymalnego obsługi zadłużenia. Zgodnie z treścią Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2025-2031 (uchwała nr VI/38/2024 Rady Gminy Maszewo z dnia 13 grudnia 2024 r.) przewiduje się, że skumulowany potencjał inwestycyjny Gminy Maszewo rozumiany jako suma środków finansowych pozostałych do dyspozycji, po pokryciu wszystkich wydatków bieżących oraz spłacie obecnie zaplanowanych rat kapitałowych (rozchodów), wyniesie ponad 20,8 mln zł, z czego ponad 10 mln zł w 2025 roku.

Ryc. 24. Kształtowanie się wskaźnika obsługi zadłużenia Gminy Maszewo na lata 2025-2031

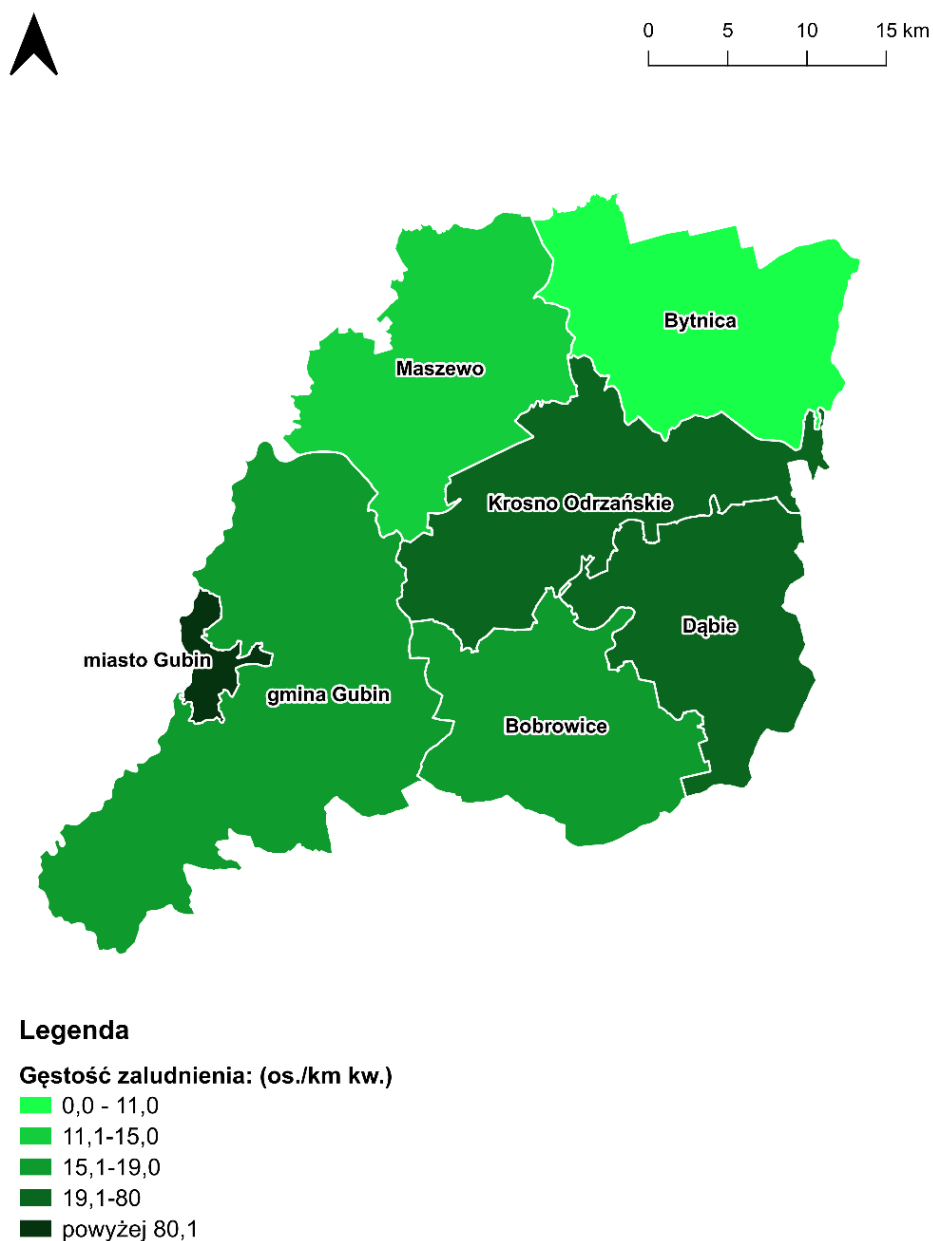
Źródło: Uchwała nr VI/38/2024 Rady Gminy Maszewo z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Maszewo na lata 2025-2031.

Należy mieć na względzie, że dane zawarte w WPF najbardziej precyzyjnie odnoszą się do roku bieżącego i przyszłego. Prognoza na kolejne lata wyznaczana jest na podstawie trendów makroekonomicznych, które w obecnej sytuacji gospodarczej często ulegają zmianie, dlatego potencjał inwestycyjny Gminy przedstawia również szacunkowe wartości.

CZĘŚĆ 3: DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY MASZEWO

3.1. Demografia

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2023 roku Gminę Maszewo zamieszkiwały 2 682 osoby, co stanowiło ok. 5,2% wszystkich mieszkańców powiatu krośnieńskiego. W tym samym roku gęstość zaludnienia na terenie badanej jednostki wyniosła 12,7 os./km². Był to wówczas jeden z najniższych wyników w powiecie. Niższą gęstość zaludnienia odnotowano wyłącznie w gminie Bytnica (11 os./km²). Z kolei w tym samym roku najwyższą gęstość zaludnienia zaobserwowano w mieście Gubin, która kształtowała się na poziomie 754,6 os./km².

Ryc. 25. Gęstość zaludnienia w powiecie krośnieńskim w 2023 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii

Poniższa tabela przedstawia zmiany liczby ludności w powiecie krośnieńskim w latach 2019-2023 wraz ze średnią dynamiką zmian oraz udziałem mieszkańców poszczególnych gmin w stosunku do całkowitej liczby osób zamieszkujących powiat. Na przestrzeni analizowanych lat liczba ludności w powiecie krośnieńskim charakteryzowała się powolnym spadkiem, o czym świadczy średnia dynamika tego zjawiska kształtująca się na poziomie 99,0%. W badanym okresie najszybszy spadek liczby ludności odnotowano w Gminie Maszewo, w gminie Bytnica oraz w mieście Gubin. Z kolei gmina wiejska Gubin jako jedyna gmina w powiecie krośnieńskim, charakteryzowała się wzrostem liczby ludności, co może stanowić konsekwencje suburbanizacji miasta Gubin. W 2019 roku liczba ludności na terenie Gminy Maszewo wyniosła 2 747 osób. Z kolei w 2023 roku kształtowała się już na poziomie 2 682 osób. Oznacza to, że na przestrzeni badanego okresu liczba mieszkańców Gminy zmniejszyła się o 65 osób, a dynamika tego zjawiska wyniosła 97,6%.

Tab. 18. Zmiany liczby ludności w powiecie krośnieńskim w latach 2019-2023

JST	2019	2020	2021	2022	2023	udział w 2023 r.	średnia dynamika
powiat krośnieński	54 829	53 918	53 460	53 105	52 717	100,0%	99,0%
miasto Gubin	16 614	16 159	15 955	15 798	15 606	29,6%	98,4%
Bobrowice	3 178	3 127	3 085	3 053	3 033	5,8%	98,8%
Bytnica	2 507	2 360	2 329	2 291	2 286	4,3%	97,7%
Dąbie	4 923	4 946	4 896	4 918	4 920	9,3%	100,0%
gmina Gubin	7 138	7 167	7 187	7 192	7 207	13,7%	100,2%
Krosno Odrzańskie	17 670	17 391	17 268	17 105	16 942	32,1%	99,0%
Maszewo	2 747	2 752	2 706	2 702	2 682	5,2%	97,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczba ludności w jednostkach samorządu terytorialnego kształtowana jest przez dwie zmienne: przyrost naturalny oraz saldo migracji. Przyrost naturalny to różnica pomiędzy urodzeniami żywymi a zgonami. Z kolei saldo migracji to różnica pomiędzy osobami zameldowanymi a osobami wymeldowanymi na danym obszarze.

Analizując przedstawione w poniższej tabeli dane zaobserwowano, że w 2023 roku wszystkie gminy powiatu krośnieńskiego charakteryzowały się ujemnym przyrostem naturalnym na 1 tys. mieszkańców. Najniższą wartość analizowanego wskaźnika odnotowano w gminie Bytnica (-7,00), Gminie Maszewo (-6,97) oraz mieście Gubinie (-6,50). Należy jednak zaznaczyć, że w badanej jednostce średnia zmiana wskaźnika od 2019 roku wyniosła 0,39, co może świadczyć o nieznacznym wzroście liczby urodzeń na jej terenie.

W poniższej tabeli przedstawione zostały również dane dotyczące wartości salda migracji na 1 tys. mieszkańców. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w gminie Gubin, która wyniosła 9,00. Z kolei najniższą wartością salda migracji na 1 tys. mieszkańców charakteryzowało się miasto Gubin (-8,54). W tym samym roku w Gminie Maszewo wartość analizowanego wskaźnika wyniosła -0,73, co stanowiło lepszy wynik od średniej dla gmin powiatu krośnieńskiego. Należy jednak zaznaczyć, że obecna sytuacja demograficzna badanej jednostki jest niekorzystna – na terenie Gminy Maszewo obserwuje się sukcesywny odpływ ludności ze względu na migracje oraz niski poziom dzietności.

Tab. 19. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Maszewo w latach 2019-2023 na tle średniej dla gmin powiatu i województwa oraz gmin powiatu krosińskiego

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.	2023 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2019 r.
województwo lubuskie	-4,34	-0,58	-0,64	0,11
powiat krosiński	-5,50	-0,49	-1,93	0,61
miasto Gubin	-6,50	-1,05	-8,54	-1,32
Bobrowice	-5,57	-1,71	0,98	1,81
Bytnica	-7,00	-0,56	1,75	1,23
Dąbie	-5,08	-0,10	6,91	1,78
gmina Gubin	-3,88	0,32	9,00	2,57
Krosno Odrzańskie	-4,93	-0,33	-4,23	0,97
Maszewo	-6,97	0,39	-0,73	0,26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W poniższej tabeli przedstawione zostały dane dotyczące udziału mieszkańców w wieku 25-34 lat w ludności Gminy ogółem oraz udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Maszewo w latach 2019 i 2023 na tle średnich wyników gmin powiatu krosińskiego i województwa lubuskiego. Analizie poddano wskazane grupy wiekowe, ponieważ w znaczącym stopniu determinują one sposób w jaki rozwija się dana jednostka terytorialna pod względem potencjału demograficznego. Osoby w wieku 25-34, zwane również osobami w wieku kreatywnym, stanowią bowiem grupę, która w sposób znaczący wpływa na kształt lokalnej sytuacji demograficznej – osoby znajdujące się w tym przedziale wiekowym są najbardziej skłonne do założenia rodziny, wyboru „miejsca do życia”, kupna mieszkania oraz podjęcia stałej pracy – a co za tym idzie zapewnienia zastępowalności pokoleń. Z kolei wysoki odsetek seniorów w danej społeczności wiąże się z koniecznością zwiększenia wydatków w takich obszarach jak zdrowie i usługi społeczne oraz dostosowaniem infrastruktury do ich potrzeb.

W 2018 roku odsetek mieszkańców w wieku kreatywnym na terenie Gminy Maszewo wyniósł 14,47%. Wynik ten był nieznacznie niższy od średniej dla gmin powiatu krosińskiego oraz województwa lubuskiego. Z kolei w 2023 roku wartość tego wskaźnika dla badanej jednostki kształtowała się już na poziomie 11,4%. Dynamika tego zjawiska wynosiła zatem 79%, co oznacza znaczący spadek udziału mieszkańców w wieku kreatywnym w liczbie ludności Gminy. Dodatkowo wynik osiągnięty na poziomie badanej jednostki w 2023 roku znajdował się poniżej średniej dla gmin województwa i powiatu. Jest to zmiana niekorzystna, świadcząca o odpływie ludzi młodych z tego terenu, który może wskazywać na niską atrakcyjność osiedleńczą Gminy Maszewo dla mieszkańców wchodzących w dorosłość. Analizując z kolei sposób w jaki kształtowała się liczba osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym zauważono, że w 2019 roku odsetek seniorów na terenie Gminy Maszewo kształtował się na poziomie 23,4%. Wynik ten był wówczas niższy od średniej dla gmin powiatu krosińskiego (26,6%) oraz województwa lubuskiego (29,5%). W 2023 roku wartość tego wskaźnika na terenie badanej jednostki kształtowała się już na poziomie 26,3%, a dynamika

zmian wyniosła 112%. Oznacza to, że na terenie Gminy Maszewo następuje sukcesywny spadek udziału ludzi młodych w społeczeństwie, natomiast rośnie senioralne obciążenie demograficzne.

Tab. 20. Wskaźniki demograficzne dla Gminy Maszewo w 2019 i 2023 roku na tle średnie powiatu i województwa

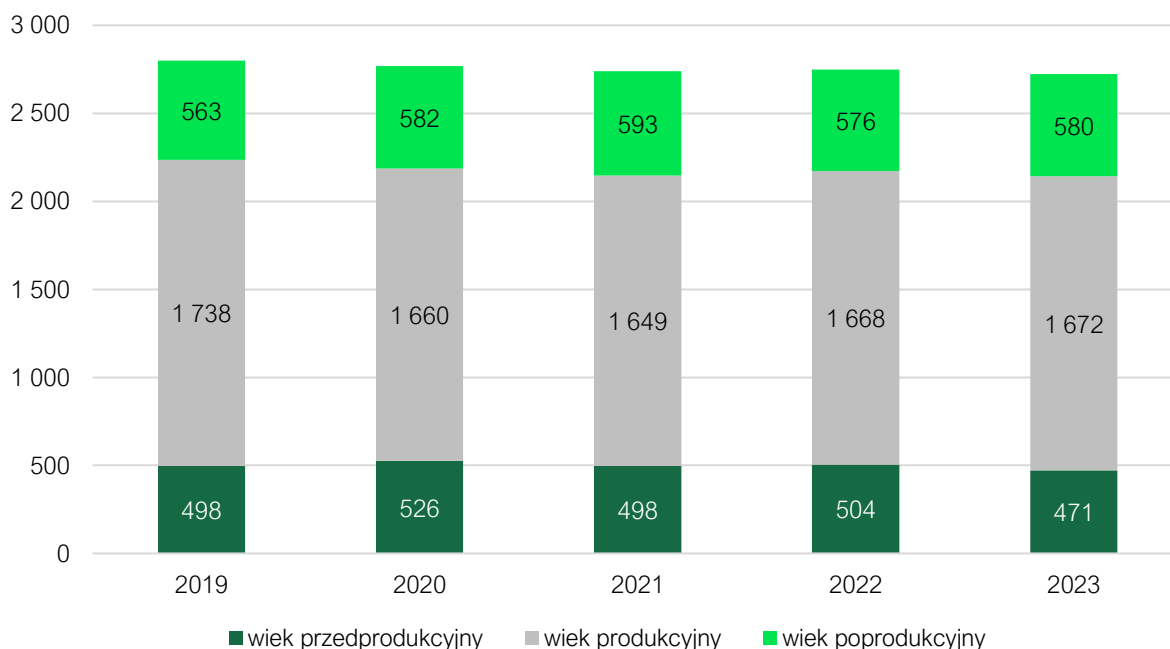
JST	mieszkańcy w wieku kreatywnym ¹ (%)			senioralne obciążenie demograficzne ² (%)		
	2019	2023	dynamika	2019	2023	dynamika
województwo lubuskie	14,53	13,13	90%	29,50	34,10	116%
powiat krośnieński	14,63	12,39	85%	26,60	31,40	118%
Gmina Maszewo	14,47	11,40	79%	23,40	26,30	112%

¹ ludność w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem

² ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przedstawione powyżej dane znajdują swoje odzwierciedlenie na poniższej rycinie. W latach 2019-2023 liczba osób w wieku przedprodukcyjnym na terenie Gminy Maszewo zmniejszyła się o 27 osób (94,6%). W tym samym czasie zmniejszyła się również liczba osób w wieku produkcyjnym, która w 2019 roku kształtowała się na poziomie 1 738 mieszkańców, a w 2023 roku wyniosła 1 672 osoby. Z kolei w analizowanych latach wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym – odnotowany wzrost kształtował się na poziomie 17 osób (103%). Należy również zaznaczyć, że liczba seniorów przewyższała liczbę najmłodszych mieszkańców Gminy już w 2019 roku. Jeżeli obecny trend demograficzny będzie się utrzymywał to w kolejnych latach różnica ta będzie sukcesywnie wzrastać.

Ryc. 26. Zmiany struktura ludności w Gminie Maszewo w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3.2. Kapitał społeczny

3.2.1. Żłobki i przedszkola

Na terenie Gminy Maszewo nie funkcjonują miejsca opieki nad dziećmi do lat 3, tj. żłobki i kluby malucha. Najbliższe placówki świadczące tego typu usługi zlokalizowane są w Gubinie oraz Krośnie Odrzańskim. Należy jednak zaznaczyć, że w momencie opracowywania niniejszej Diagnozy Gmina Maszewo podjęła działania w celu utworzenia 16 miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w ramach programu Aktywny Maluch.

Główną rolą instytucji przedszkola w polskim systemie edukacji i wychowania jest przygotowanie dzieci do rozpoczęcia edukacji podstawowej. Poziom oraz jakość kształcenia najmłodszych mieszkańców Gminy jest istotnym czynnikiem warunkującym przyszły potencjał do rozwoju kapitału ludzkiego, a tym samym kapitału społecznego, który rozumiany jest jako zdolność mieszkańców do podejmowania współpracy oraz przyjmowania postawy obywatelskiej.

W Gminie Maszewo opieka nad dziećmi w wieku 3-5 lat realizowana jest przez dwie placówki: Przedszkole Publiczne w Maszewie oraz Punkt przedszkolny w Szkole Podstawowej w Gęstowicach. W 2023 roku do Przedszkola Publicznego w Maszewie uczęszczało 45 dzieci, które podzielone były na 2 grupy. Tym samym średnia wielkość grupy wyniosła 23 podopiecznych. Placówka w Maszewie otwarta jest od poniedziałku do piątku w godzinach 6:45-15:45. W tym samym roku do Punktu przedszkolnego w Gęstowicach uczęszczało 40 dzieci, podzielonych na 2 grupy. Placówka ta funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach 7:15-14:15.

Tab. 21. Przedszkola na terenie Gminy Maszewo w 2023 roku

Nazwa przedszkola	Liczba dzieci	Liczba grup	Średnia wielkość grupy	Godziny otwarcia
Przedszkole Publiczne w Maszewie	45	2	23	6:45-15:45
Punkt przedszkolny w Szkole Podstawowej w Gęstowicach	40	2	20	7:15-14:15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Maszewo.

W latach 2019-2023 wszystkie dzieci w wieku przedszkolnym z Gminy Maszewo uczęszczały do placówek przedszkolnych. W 2023 roku miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym wyniósł 1 644,22 zł. Z kolei w 2019 roku kwota ta kształtowała się na poziomie 923,74 zł. Oznacza to, że w przeciągu 5 lat miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w gminnych placówkach przedszkolnych wzrósł o ok. 720 zł i stanowił 177,9% kosztu z początku badanego okresu.

Tab. 22. Funkcjonowanie placówek przedszkolnych w Gminie Maszewo w latach 2019-2023

Nazwa przedszkola	2019	2020	2021	2022	2023
Udział dzieci objętych opieką przedszkolną	100%	100%	100%	100%	100%

Miesięczny koszt utrzymania 1 dziecka w przedszkolu gminnym	923,74 zł	965,11 zł	1 117,75 zł	1 289,51 zł	1 644,22 zł
---	-----------	-----------	-------------	-------------	-------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Maszewo.

3.2.2. Szkoły

Zgodnie z zapisami zawartymi w ustawie z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, gminy mają obowiązek zapewnić swoim najmłodszym mieszkańcom dostęp do edukacji podstawowej. W 2023 roku na terenie Gminy Maszewo funkcjonowały dwie szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa im. Ignacego Łukasiewicza w Maszewie oraz Szkoła Podstawowa w Gęstowicach. Do placówki w Maszewie uczęszczało 80 uczniów, którzy podzieleni zostali na 8 oddziałów klasowych. Średnia wielkość oddziału wyniosła tym samym 10 podopiecznych. Jednocześnie na 1 nauczyciela przypadało ok. 6 uczniów. W tym samym roku do Szkoły Podstawowej w Gęstowicach uczęszczało 62 podopiecznych, podzielonych na 8 oddziałów klasowych. Z kolei na 1 nauczyciela przypadało ok. 5 uczniów. Ponadto, w 2023 roku żadna ze szkół na terenie Gminy Maszewo nie prowadziła zmianowego systemu pracy.

Tab. 23. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Maszewo w 2023 roku

Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału	Liczba etatów nauczycieli	Zmianowy system pracy
Szkoła Podstawowa im. Ignacego Łukasiewicza w Maszewie	80	8	10	14,82	nie
Szkoła Podstawowa w Gęstowicach	62	8	8	14,28	nie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Maszewo.

Poniższa tabela przedstawia stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Maszewo w 2023 roku. Każda ze szkół zapewniała swoim uczniom dostęp do obiektów sportowych w postaci hali sportowej oraz boiska sportowego. Należy jednak zaznaczyć, że znajdująca się hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Gęstowicach wymaga remontu. Jednocześnie żadna z placówek nie posiadała pracowni językowych oraz nie prowadziła klas dwujęzycznych, sportowych lub integracyjnych. W Szkole Podstawowej w Maszewie na 1 komputer przypadało ok. 5 uczniów, a na 1 projektor multimedialny ok. 13 uczniów. Z kolei w Szkole Podstawowej w Gęstowicach na 1 komputer również przypadało ok. 5 uczniów, a na 1 projektor multimedialny ok. 16 uczniów. Obydwie Szkoły zapewniały swoim uczniom dostęp do szafek oraz były wyposażone w monitoring wizyjny. Ponadto, w każdej placówce znajdował się gabinet pielęgniarstwa oraz parking dla kadry nauczycielskiej. Każda ze szkół oferowała również swoim uczniom wsparcie psychologiczne. Należy jednak zaznaczyć, że w obliczu pogłębiającego się kryzysu zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży w skali całego kraju, może być koniecznym zwiększenie zakresu oferowanego wsparcia.

Tab. 24. Stan bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Maszewo w 2023 roku

Nazwa szkoły:	SP w Maszewie	SP w Gęstowicach
Liczba sal lekcyjnych (szt.)	12	7

Rodzaj i stan obiektów sportowych / sal gimnastycznych (np. sala gimnastyczna - dobry/do remontu)	Hala sportowa, boisko piłkarskie, boisko wielofunkcyjne (stan dobry)	Hala sportowa (do remontu), boisko sportowe (nowy)
Pracownie językowe	NIE	NIE
Klasy dwujęzyczne / sportowe / integracyjne	NIE	NIE
Komputery do użytku uczniów (szt.)	15	12
Projektory multimedialne (szt.)	6	4
Kamery - monitoring szkolny	TAK	TAK
Szafki dla każdego ucznia	TAK	TAK
Świetlice (godziny otwarcia)	TAK 6:50-7:50, 13:20-15:20	NIE
Parkingi dla kadry / rodziców	TAK/TAK	TAK/NIE
Gabinet pielęgniarstwa / stomatologiczny	TAK/TAK	TAK/NIE
Wsparcie psychologiczne	TAK (2 razy w miesiącu)	TAK (1/4 etatu)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Maszewo.

W latach 2019-2023 w Gminie Maszewo przyznawane były stypendia dla najzdolniejszych uczniów z tytułu osiągnięć sportowych oraz dobrych wyników w nauce. W analizowanych latach liczba uczniów otrzymujących stypendium zmniejszyła się, ale jednocześnie odnotowano wzrost wartości przyznanego stypendium na 1 ucznia, która w 2023 roku wyniosła 400,00 zł. Jednym ze szczególnych osiągnięć uczniów z Gminy Maszewo w roku szkolnym 2023/2024 był udział w międzynarodowych zawodach lekkoatletycznych.

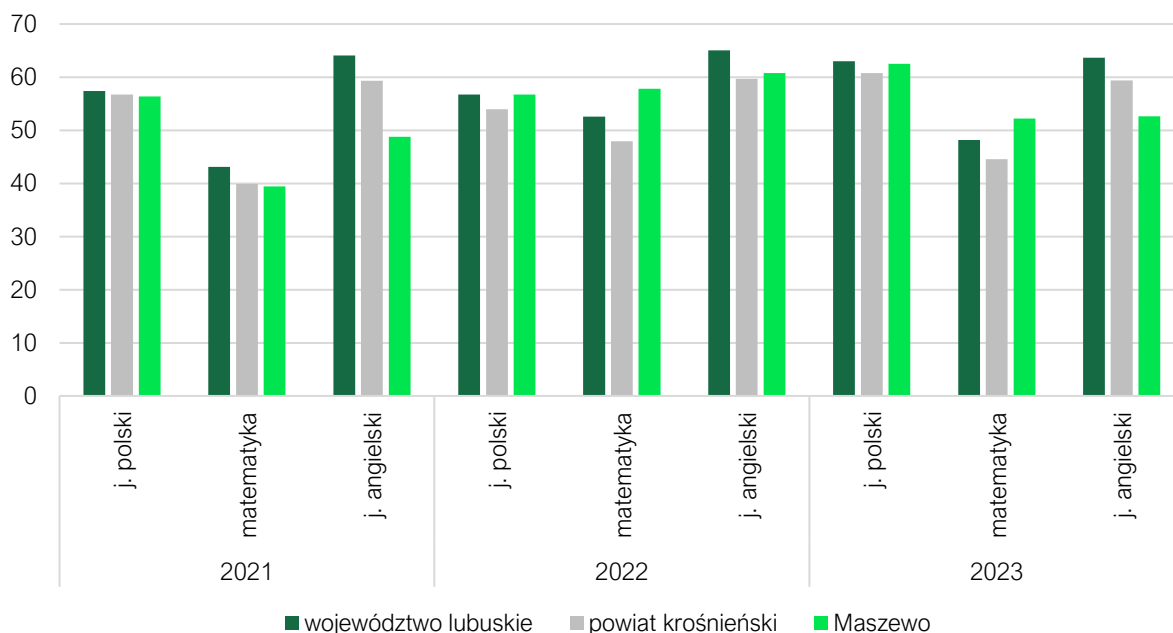
Tab. 25. Stypendia przyznawane w szkołach podstawowych na terenie Gminy Maszewo w latach 2019-2023

Rok szkolny	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba uczniów otrzymujących stypendium	34	22	27	14	14
Kwota przyznanego stypendium na 1 ucznia	300,00 zł	300,00 zł	314,81 zł	300,00 zł	400,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Maszewo.

Na osiągnięcia uczniów składają się takie czynniki jak m.in. jakość nauczania oraz umiejętność uczenia się. W znacznym stopniu zależą one również od zdolności i aspiracji środowiska rodzinnego. Badanie postępów edukacyjnych uczniów może być prowadzone poprzez różne formy. Najczęściej jednak są to sprawdziany wewnętrzne i zewnętrzne oraz konkursy przedmiotowe. Na poniższej rycinie przedstawiono średnie wyniki uczniów z województwa lubuskiego, powiatu krośnieńskiego oraz Gminy Maszewo z trzech części egzaminu ósmoklasisty w latach 2021-2023. Analizując zebrane dane zaobserwowano, że wyniki osiągnięte przez absolwentów szkół znajdujących się na terenie badanej jednostki były bardzo zbliżone do

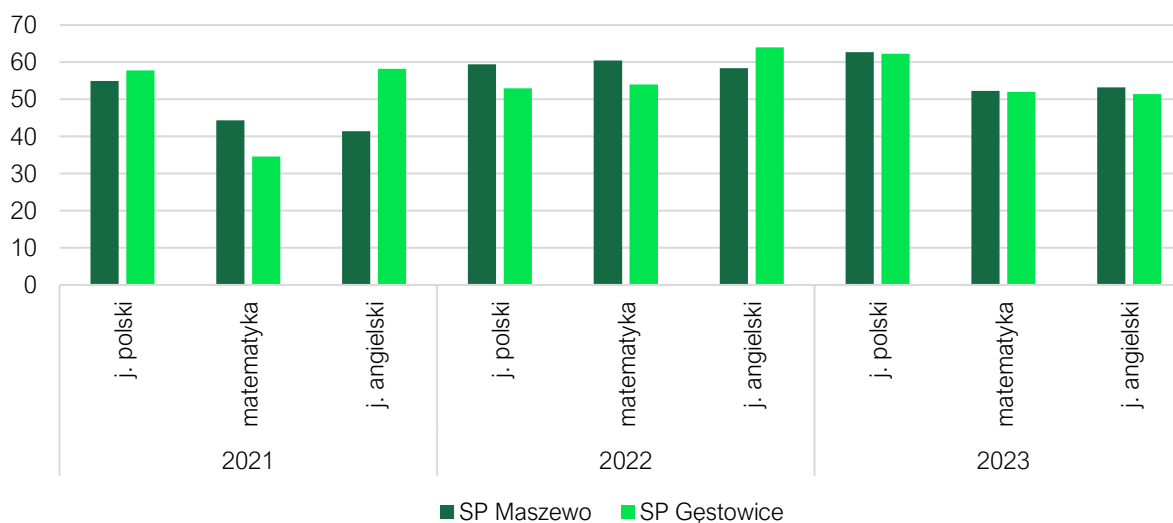
średnich wyników uczniów ze wszystkich gmin województwa lubuskiego oraz powiatu krośnieńskiego. Wyjątek stanowiły jednak wyniki uzyskane z części z języka angielskiego w 2021 i 2023 roku, które były wówczas niższe od średniej dla gmin województwa lubuskiego oraz powiatu krośnieńskiego.

Ryc. 27. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Maszewo w latach 2021-2023 na tle średniej dla gmin powiatu i województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Poznań.

W celu pogłębienia diagnozy dotyczącej poziomu edukacji w Gminie Maszewo dokonano również porównania wyników egzaminu ósmoklasisty w podziale na szkoły podstawowe w latach 2021-2023. Przedstawione dane wskazują, że absolwenci Szkoły Podstawowej w Gęstowicach radzili sobie lepiej w części z języka polskiego oraz języka angielskiego. Z kolei uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Maszewie osiągnęli średnio wyższe wyniki z egzaminu z matematyki.

Ryc. 28. Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty w szkołach podstawowych na terenie Gminy Maszewo w latach 2021-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE Poznań 2024.

W ostatnich latach w szkołach znajdujących się na terenie Gminy Maszewo realizowano/organizowano m.in. następujące:

- **projekty edukacyjne:** zajęcia wspomagające dla uczniów z trudnościami w nauce.
- **zawody sportowe:** szkolne oraz gminne zawody w unihokeja, piłkę nożną, siatkówkę, koszykówkę, powiatowe zawody unihokeja chłopców, zawody lekkoatletyczne.
- **konkursy:** Konkurs Recytatorski, Konkurs „Poznaj Parki Krajobrazowe Polski”, Olimpiada Przyrodnicza „Wodne Rebusy Miasta”, Konkurs Plastyczny „Inspekcja sanitarna w oczach dziecka”, Konkurs „Leśna ozdoba na choinkę”, Konkurs „Leśny lampion”, Konkurs „Bezpiecznie na wsi”, Powiatowy Konkurs Wiedzy o Parkach Narodowych, Konkurs „Z książką pod chmurką”.
- **formy wsparcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami:** zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia rewalidacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia z pedagogiem.

W latach 2019-2023 wartość wydatków ogółem Gminy Maszewo w Dziale 801 oświata i wychowanie systematycznie rosła. W 2019 roku wydatki ogółem wyniosły ponad 4,4 mln zł, a w 2023 roku kształtowały się już na poziomie ponad 5,8 mln zł (wzrost o ponad 1,3 mln zł). W analizowanym okresie wydatki bieżące stanowiły średnio 98,4% wydatków ogółem. Spośród wydatków bieżących największy udział miały wynagrodzenia i pochodne (średnio 78,1%). W latach 2019-2023 wydatki majątkowe stanowiły średnio 1,6% wydatków ogółem, a swoją najwyższą wartość osiągnęły w 2021 (ponad 153 tys. zł) i 2022 roku (ponad 164,1 tys. zł). W analizowanym okresie wartość przyznawanej Gminie subwencji oświatowej nie ulegała znacznym zmianom i kształtowała się na średnim poziomie ponad 2,5 mln zł. Oznacza to, że wraz ze wzrostem wartości wydatków ogółem w Dziale 801 wzrosła wartość różnicy między subwencją oświatową a wydatkami ogółem. Odzwierciedla to widoczny spadek stopnia pokrycia wydatków ogółem z subwencji oświatowej, który w 2019 roku kształtował się na poziomie 60%, a w 2023 roku wyniósł 44%. Oznacza to, że każdego roku Gmina przeznaczała coraz większą ilość środków finansowych z budżetu na funkcjonowanie szkół. W celu optymalizacji funkcjonowania gminnego systemu szkolnictwa podstawowego podjęta została decyzja o zamknięciu Szkoły w Gęstowicach oraz przekształceniu placówki w Rybakach na przedszkole i żłobek.

Tab. 26. Wydatki w dziale oświata i wychowanie w Gminie Maszewo w latach 2019-2023 (zł)

	2019	2020	2021	2022	2023
WYDATKI OGÓŁEM	4 444 485,29	4 548 706,25	5 157 025,48	5 635 477,77	5 835 034,47
Wydatki bieżące, w tym:	4 365 445,75	4 548 706,25	5 004 014,24	5 471 327,17	5 826 911,55
<i>Wynagrodzenia i pochodne</i>	3 341 193,89	3 503 185,94	4 010 088,65	4 304 017,92	4 562 596,05
<i>Pozostałe wydatki bieżące</i>	1 024 251,86	1 045 520,31	993 925,59	1 167 309,25	1 264 315,50
Wydatki majątkowe	79 039,54	0,00	153 011,24	164 150,60	8 122,92
SUBWENCJA OŚWIATOWA	2 650 963,00	2 614 479,00	2 517 463,00	2 537 973,00	2 559 521,00

Różnica między subwencją oświatową a wydatkami w dziale 801	1 793 522,29	1 934 227,25	2 639 562,48	3 097 504,77	3 275 513,47
Stopień pokrycia	60%	57%	49%	45%	44%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Maszewo.

3.2.3. Kultura i sport

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadań z zakresu upowszechniania kultury na terenie Gminy Maszewo jest Gminna Biblioteka Publiczna w Maszewie wraz z Punktem Bibliotecznym w Gęstowicach. Do głównych zadań Biblioteki należy działalność bibliotekarska, wypożyczanie książek oraz udostępnianie zbiorów elektronicznych. W budynku Biblioteki organizowane są również spotkania autorskie oraz warsztaty.

W Gminie Maszewo oferta zajęć sportowych realizowana jest w wyniku prowadzenia swojej działalności przez Klub Sportowy „Nafta” Rybaki oraz Uczniowski Klub Sportowy „Maszewiak”.

Na terenie Gminy organizowane są liczne wydarzenia kulturalno-sportowe, które uzupełniają dedykowaną dla mieszkańców ofertę spędzania wolnego czasu oraz umożliwiają integrację różnych grup wiekowych. Do najważniejszych cyklicznych wydarzeń odbywających się na terenie Gminy Maszewo należą takie imprezy jak:

- Bal Seniora,
- Dożynki Sołeckie,
- Gminne Dożynki,
- Jarmark Bożonarodzeniowy,
- Noc Świętojańska w Połecku,
- Święto Pszczoły,
- Turniej sołectw w siatkówce w Połecku.

Poniższa tabela przedstawia listę obiektów kulturalno-sportowych zlokalizowanych na terenie Gminy Maszewo w 2023 roku. Spośród wskazanych obiektów wyróżnia się świetlice wiejskie, boiska sportowe oraz pumptrack. Należy jednak zaznaczyć, że zdecydowana większość obiektów wymagała modernizacji lub remontu (ok. 68% wszystkich obiektów). Pozostała część obiektów to nowa infrastruktura, której stan sklasyfikowano jako dobry. W poniższej tabeli przedstawiono również informacje dotyczącą zajęć realizowanych na poszczególnych obiektach. Istniejąca na terenie Gminy infrastruktura kulturalno-sportowa wykorzystywana jest przede wszystkim w celu organizacji zajęć oraz spotkań przeznaczonych dla mieszkańców.

Tab. 27. Stan infrastruktury kulturalno-sportowej w Gminie Maszewo w 2023 roku

Nazwa obiektu i lokalizacja	Stan obiektu	Zajęcia organizowane dla mieszkańców
Boisko sportowe w Trzebiechowie	Wymaga modernizacji	Obiekt udostępniony do rekreacji mieszkańców
Boisko sportowe Orlik przy Szkole Podstawowej w Maszewie	Nowy	Spotkania organizowane z funduszu sołeckiego, animator sportowy

Boisko sportowe przy Szkole Podstawowej w Gęstowicach	Nowy	Spotkania organizowane z funduszu sołeckiego
Boisko sportowe w Lubogoszczy	Wymaga modernizacji	Obiekt udostępniony do rekreacji mieszkańców
Boisko sportowe w Maszewie	Wymaga modernizacji	Obiekt udostępniony do rekreacji mieszkańców
Boisko sportowe w Rybakach	Wymaga modernizacji	Zajęcia klubu sportowego Nafta
Boisko sportowe w Skórzynie	Wymaga modernizacji	Obiekt udostępniony do rekreacji mieszkańców
Pumptrack w Trzebiechowie	Nowy	Miejsce do spędzania czasu wolnego
Świetlica wiejska Korczyców	Wymaga remontu	Spotkanie organizowane w Kole Gospodyń Wiejskich
Świetlica wiejska Maszewo	W trakcie remontu	Spotkania organizowane z funduszu sołeckiego
Świetlica wiejska Miłów	Nowy	Spotkania organizowane z funduszu sołeckiego
Świetlica wiejska Połeczko	Wymaga modernizacji	Noc świętojańska, jasełka, spotkania organizowane z funduszu sołeckiego
Świetlica wiejska Radomicko	Wymaga remontu	Spotkania organizowane z funduszu sołeckiego, spotkania dla mieszkańcu
Świetlica wiejska Rybaki	Nowy	Koło Gospodyń Wiejskich „Kreatywne Rybaczanki”, spotkania organizowane z funduszu sołeckiego
Świetlica wiejska Trzebiechów	Wymaga modernizacji	Zebrania wiejskie, spotkania organizowane z funduszu sołeckiego
Świetlica wiejska w Granicach	Wymaga modernizacji	Imprezy tematyczne, zebrania wiejskie
Świetlica wiejska w Lubogoszczy	Wymaga remontu	Zebrania wiejskie, spotkania Koła Gospodyń Wiejskich, spotkania organizowane z funduszu sołeckiego
Świetlica wiejska w Rzeczycy	Wymaga modernizacji	Spotkania organizowane z funduszu sołeckiego
Świetlica wiejska w Skórzynie	Wymaga modernizacji	Spotkania organizowane z funduszu sołeckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Maszewo.

3.2.4. Bezpieczeństwo publiczne

Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy o samorządzie gminnym, utrzymanie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrona przeciwpożarowa i przeciwpowodziowa należy do zadań własnych gminy.

Na terenie Gminy Maszewo zlokalizowane są 3 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej – OSP Połeczko, OSP Radomicko oraz OSP Rybaki. Jednostki OSP Połeczko oraz OSP Radomicko ujęte zostały w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym. Oznacza to, że jednostki mogą zostać wezwane do udziału w akcjach pożarniczo-ratowniczych na terenie całego powiatu krośnieńskiego. Poza podstawową działalnością, jednostki OSP współorganizują odbywające się na terenie Gminy Maszewo festyny.

Tab. 28. Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej na terenie Gminy Maszewo w 2023 roku

Nazwa jednostki	Ujęcie w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym
OSP Połęczko z oddziałem w Maszewie	TAK
OSP Radomicko z oddziałem zamiejscowym w Lubogoszczy	TAK
OSP Rybaki	NIE

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Maszewo.

Wśród zidentyfikowanych na terenie Gminy Maszewo zagrożeń dla bezpieczeństwa publicznego wyróżnia się: zagrożenie pożarowe lasów, zagrożenie powodziowe, zagrożenie wybuchem gazu w kopalni w Połęczku oraz zagrożenie związane z rozprzestrzenianiem się chorób pochodzenia zwierzęcego.

3.2.5. Otoczenie zewnętrzne i wewnętrzne Gminy Maszewo

Na terenie Gminy Maszewo funkcjonują organizacje pozarządowe, które mają służyć diagnozowaniu i zaspakajaniu potrzeb mieszkańców. Prężnie działające organizacje zwiększają wpływ sektora obywatelskiego na kreowanie polityki społecznej, wpływają na zaangażowanie mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów oraz oddziałują na poprawę jakości życia poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych.

W 2024 roku Gmina Maszewo współpracowała z organizacjami pozarządowymi w celu poprawy jakości życia mieszkańców oraz integracji różnych podmiotów lokalnych działających w sferze zadań publicznych. Współpraca była realizowana na mocy uchwały nr XLIII/240/23 Rady Gminy Maszewo z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia programu współpracy Gminy Maszewo z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2024 rok. Zgodnie z zapisami zawartymi w uchwale współpraca była realizowana w formie m.in. zlecenia realizacji zadań publicznych, realizacji wspólnych projektów oraz zawierania umów o wykonanie inicjatywy lokalnej. W 2024 roku na realizację zadań publicznych objętych programem przeznaczono środki finansowe w wysokości do 55 tys. zł.

W poniższej tabeli przedstawione zostało zestawienie zarejestrowanych na terenie Gminy Maszewo organizacji pozarządowych wraz z informacją dotyczącą charakteru współpracy z samorządem.

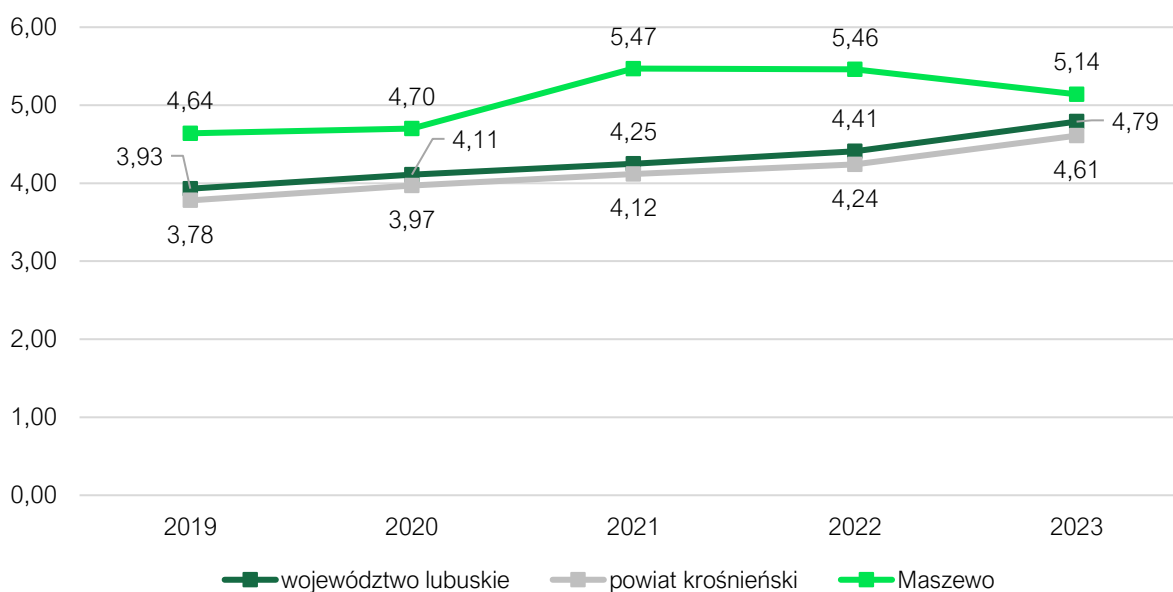
Tab. 29. Organizacje pozarządowe na terenie Gminy Maszewo w 2023 roku

Nazwa organizacji	Charakter współpracy z Gminą Maszewo
Fundacja „Instytut Ekologii Stosowanej”	-
Klub Sportowy "Nafta Rybaki"	Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców
Koło Gospodyń Wiejskich w Korczycowie	Współorganizacja wydarzeń gminnych
Koło Gospodyń Wiejskich w Lubogoszczy	Współorganizacja wydarzeń gminnych
Koło Gospodyń Wiejskich w Rybakach „Kreatywne Rybaczanki"	Współorganizacja wydarzeń gminnych
Koło Gospodyń Wiejskich w Skórzynie	Współorganizacja wydarzeń gminnych

Koło PZW Gęstowice	Dotacja na realizację działań statutowych
Koło PZW Maszewo	Dotacja na realizację działań statutowych
OSP Połęczko z oddziałem w Maszewie	Realizacja działań ratowniczo-pożarniczych, akcje edukacyjne, współorganizacja wydarzeń gminnych
OSP Radomicko oddział zamiejscowy w Lubogoszczy	Realizacja działań ratowniczo-pożarniczych, akcje edukacyjne, współorganizacja wydarzeń gminnych
OSP Rybaki	Realizacja działań ratowniczo-pożarniczych, akcje edukacyjne, współorganizacja wydarzeń gminnych
Parafialny Zespół Caritas	-
Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych, Oddział Cybinka	Dotacja na realizację działań statutowych
Rejonowe Koło Pszczelarzy w Gęstowicach	Dotacja na realizację działań statutowych
UKS „Maszewiak”	Organizacja zajęć sportowych dla mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Maszewo.

Uczestnictwo w życiu publicznym i kulturalnym przejawia się również w różnego rodzaju inicjatywach oddolnych, a także poprzez zorganizowane grupy społeczne, w tym m.in. organizacje pozarządowe. Na poniższej rycinie przedstawiono liczbę fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w Gminie Maszewo na tle średniej dla gmin powiatu krośnieńskiego oraz województwa lubuskiego w latach 2019-2023. W 2023 roku analizowanego wskaźnika dla Gminy Maszewo wyniosła 5,14. Wynik ten był wyższy od średniej dla gmin powiatu krośnieńskiego (4,61) i województwa lubuskiego (4,79), co może świadczyć o ponadprzeciętnym poziomie aktywności społecznej oraz dobrze rozwiniętym kapitale społecznym na terenie badanej jednostki.

Ryc. 29. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1 tys. mieszkańców w Gminie Maszewo na tle średniej dla gmin powiatu i województwa w latach 2019-2023

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Maszewo należy również do takich stowarzyszeń jak:

- **Krośnieński Związek Powiatowo-Gminny** – podstawowym zadaniem Związku jest poprawa dostępności komunikacyjnej powiatu krośnieńskiego poprzez realizację wspólnych projektów inwestycyjnych, współorganizację funkcjonowania transportu publicznego oraz finansowanie podejmowanych działań. Siedziba związku zlokalizowana jest w Krośnie Odrzańskim, a w jego skład wchodzi powiat krośnieński, gmina Bobrowice, gmina Bytnica, gmina Dąbie, gmina Gubin, miasto Gubin, gmina Krosno Odrzańskie oraz Gmina Maszewo.
- **Międzygminny Związek Gospodarki Odpadami Komunalnymi „Odra – Nysa – Bóbr”** – zadaniem Związku jest prowadzenie gospodarki komunalnej oraz zarządzanie odpadami komunalnymi na terenie gminy Bobrowice, gminy Bytnica, gminy Dąbie, gminy Gubin oraz Gminy Maszewo. Siedziba Związku znajduje się w Krośnie Odrzańskim.
- **Lokalna Grupa Działania „Zielone Światło”** – celem działalności LGD jest pozyskiwanie funduszy ze źródeł zewnętrznych na wspieranie rozwoju lokalnego, przedsiębiorczości lokalnej, ochrona i zachowanie dziedzictwa historycznego, a także inicjowanie działań ukierunkowanych na rozwój społeczny, kulturalny i gospodarczy.
- **Lubuska Regionalna Organizacja Turystyczna (LOTUR)** – Organizacja zrzesza jednostki samorządu terytorialnego oraz podmioty prywatne w celu tworzenia i promocji spójnej oferty turystycznej całego regionu. Współpraca koncentruje się na promowaniu walorów turystycznych regionu, rozwijania infrastruktury turystycznej oraz podejmowaniu działań mających na celu zwiększenie jego atrakcyjności turystycznej.
- **Zrzeszenie Gmin Województwa Lubuskiego** – do Organizacji należą wszystkie gminy z obszaru województwa lubuskiego (łącznie 82 jednostki terytorialne). Celem Zrzeszenia jest tworzenie dogodnych warunków do formułowania i wyrażania interesów gmin oraz ich ochrona, działanie na rzecz integracji europejskiej, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, upowszechnianie kultury lokalnej i regionalnej, wspieranie rozwoju idei samorządowej, podnoszenie jakości usług świadczonych przez gminy województwa lubuskiego i jednostki im podległe, wspomaganie rozwoju społeczno-gospodarczego województwa, a także integracja członków Zrzeszenia.

3.3. Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

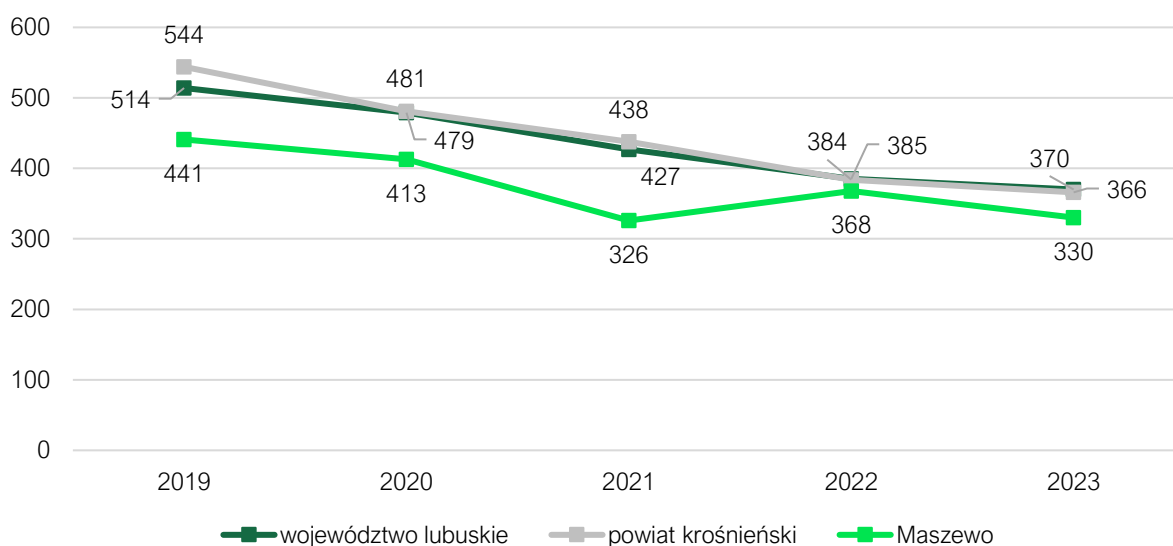
W zakresie ochrony zdrowia mieszkańcy Gminy Maszewo mogą korzystać z usług świadczonych przez Poradnię Lekarza Podstawowej Opieki Zdrowotnej „LLP Spółka”, w ramach którego mieszkańcy mogą skorzystać z pomocy lekarza rodzinnego oraz pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej. Poradnia zlokalizowana jest w miejscowości Maszewo. Ponadto, w miejscowości Maszewo zlokalizowany jest również prywatny ośrodek medyczny TOPMED Centrum Medyczne Filia w Maszewie.

Najbliższym szpitalem, pod który podlega Gmina Maszewo jest Zachodnie Centrum Medyczne, które zlokalizowane jest przy ul. Piastów 3 w Krośnie Odrzańskim. Placówka oddalona jest od centrum badanej jednostki o ok. 15 km, a czas podróży samochodem osobowym wynosi ok. 20 minut. W strukturze placówki znajduje się również stacja pogotowia. Gmina Maszewo współpracuje również z jednostkami zewnętrznymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych, w tym badań mammograficznych.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za świadczenie pomocy i usług społecznych w Gminie Maszewo jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Maszewie. Nadrzędnym celem działalności placówki jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych,

których nie są one w stanie same pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, art.2).

Na poniższej rycinie przedstawiono liczbę beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w Gminie Maszewo w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w latach 2019-2023 na tle średniej dla gmin powiatu krośnieńskiego oraz województwa lubuskiego. Na początku analizowanego okresu liczba beneficjentów na terenie badanej jednostki kształtowała się na poziomie 441 osób. W kolejnych dwóch latach liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej w Gminie Maszewo sukcesywnie malała, a w 2021 roku wyniosła 326 osób. W 2022 roku odnotowano jednak wzrost liczby beneficjentów, co mogło stanowić konsekwencje przemian społecznych wywołanych globalną pandemią SARS-COV-2. Należy jednak zaznaczyć, że w 2023 roku liczba osób korzystających z pomocy społecznej ponownie zmalała i kształtowała się na poziomie 330 beneficjentów. Ponadto, w latach 2019-2023 liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Gminie Maszewo była niższa od średniej dla gmin powiatu krośnieńskiego oraz województwa lubuskiego.

Ryc. 30. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w Gminie Maszewo na tle średniej dla gmin powiatu i województwa w latach 2019-2023
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Na terenie Gminy Maszewo nie jest prowadzona polityka mieszkaniowa. Należy jednak zaznaczyć, że badana jednostka posiada w swoim zasobie mieszkaniowym lokale komunalne oraz mieszkania socjalne. W 2023 roku zasób mieszkaniowy Gminy Maszewo stanowiło 7 mieszkań komunalnych oraz 2 mieszkania socjalne.

Tab. 30. Liczba mieszkań socjalnych i komunalnych w zasobie Gminy Maszewo w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkań komunalnych	11	11	9	8	7
Liczba mieszkań socjalnych	2	2	2	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Maszewo.

WZÓR ANKIETY

ANKIETA

Strategia Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034

Szanowni Państwo,

W związku z podjęciem prac nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Gminy Maszewo na lata 2025-2034, zwracamy się z prośbą o wypełnienie ankiety. Ankieta jest anonimowa.

Dziękujemy Państwu za udział w zbieraniu danych, Państwa opinia i uwagi pomogą zaplanować działania, niezbędne do rozwoju naszej Gminy!

Część I

Proszę o wpisanie znaku X w odpowiednie pola poniższej tabeli. W przyjętej skali 1 oznacza najniższą, natomiast 5 najwyższą ocenę, *nie dotyczy/nie mam zdania* nie jest zaliczane do średniej.

OBSZAR: SPOŁECZEŃSTWO						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
aktywność mieszkańców na rzecz Gminy (np. wolontariat, partycypacja, inicjatywy oddolne)?						
skuteczność działania pomocy społecznej?						
dostęp do podstawowej opieki medycznej?						
dostęp do specjalistycznej opieki medycznej?						
możliwość zapewnienia dojazdu do specjalistycznej opieki medycznej poza teren Gminy?						
dostęp do żłobków/klubów malucha?						
wsparcie osób starszych (np. DPS, Klub Seniora)?						
wsparcie osób niesamodzielnych (m.in. opieka wytchnieniowa, usługi opiekuńcze, asystent rodziny)?						
zadowolenie z usług świadczonych przez Urząd Gminy Maszewo?						
bezpieczeństwo publiczne?						
dostępność budynków administracji publicznej?						
OBSZAR: GOSPODARKA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy/ nie mam zdania	1	2	3	4	5
atrakcyjność inwestycyjną?						
możliwość uzyskania zatrudnienia?						
możliwości zawodowe dla osób z wyższym wykształceniem?						
warunki prowadzenia i rozwijania działalności gospodarczej?						
dostępność transportu zbiorowego?						
połączenia komunikacyjne z innymi gminami i miastami?						
dostępność usług (np. poczta, bank, fryzjer, sklepy spożywcze)?						
perspektywy rozwojowe działalności rolniczej?						

konkurencyjność przedsiębiorstw na rynku lokalnym?						
OBSZAR: ŚRODOWISKO I PRZESTRZEŃ						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
estetykę (czystość na obszarach publicznych)?						
jakość powietrza?						
ofertę w działaniach wspierających ochronę środowiska np. dofinansowania do wymiany źródeł ciepła?						
czystość wód powierzchniowych i terenów przylegających?						
infrastrukturę melioracji szczegółowej (rowy, sieć drenarska, przepusty, itp.)?						
dostępność terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						
czystość terenów zieleni (parków skwerów, zieleńców, zadrzewień ulicznych, lasów)?						
świadomość ekologiczną mieszkańców?						
system odbioru odpadów?						
efektywność zagospodarowania przestrzeni (czy tereny są wykorzystywane optymalnie)?						
walory środowiska przyrodniczego?						
rozwój odnawialnych źródeł energii?						
OBSZAR: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
stan dróg?						
małą infrastrukturę drogową (chodniki, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
bezpieczeństwo przy głównych drogach w związku z ruchem aut osobowych i ciężarowych?						
jakość sieci wodociągowej?						
jakość sieci kanalizacyjnej?						
dostępność sieci gazowej?						
dostęp do szerokopasmowego Internetu?						
OBSZAR: TURYSTYKA I REKREACJA						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
atrakcyjność turystyczną?						
poziom bazy sportowo-rekreacyjnej?						
poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (m.in. szlaki turystyczne, miejsca noclegowe)?						
poziom bazy gastronomicznej?						
wyposażenie placów zabaw i siłowni zewnętrznych?						
system ścieżek rowerowych (połączenia, ciągłość, możliwości traktowania ich jako alternatywę dla transportu samochodowego)?						

jakość istniejących ścieżek pieszo-rowerowych?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla dzieci?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla młodzieży?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla dorosłych?						
ofertę spędzania wolnego czasu dla seniorów?						
działania promocyjne władz, mające na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						
OBSZAR: EDUKACJA I KULTURY						
Jak oceniasz:	Nie dotyczy / nie mam zdania	1	2	3	4	5
dostęp do edukacji przedszkolnej?						
jakość edukacji przedszkolnej?						
jakość infrastruktury przedszkolnej?						
dostęp do edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość edukacji w szkołach podstawowych?						
jakość infrastruktury w szkołach podstawowych (sale lekcyjne, sale sportowe, wyposażenie pracowni szkolnych, szatnie, inne)?						
dostęp do edukacji w szkołach ponadpodstawowych (w tym dojazd)?						
wsparcie dla uczniów zdolnych w szkołach?						
wsparcie dla uczniów z trudnościami w nauce w szkołach?						
dodatkową ofertę (kółka zainteresowań, klasy sportowe, dodatkowe zajęcia itp.) w szkołach?						
organizację dowozu dzieci do szkół?						
jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno-rozrywkowych?						
dostęp do obiektów kulturalnych? (godziny i dni otwarcia, itp.)?						
działalność świetlic wiejskich?						

Część II:

1. Proszę o zaznaczenie 5 aspektów, które są najistotniejsze do poprawy w Gminie Maszewo w ciągu najbliższych lat:

- ☐ poprawa infrastruktury drogowej (chodników, dróg)
- ☐ poprawa funkcjonowania transportu zbiorowego / zapewnienie transportu zbiorowego
- ☐ rozbudowa ciągów pieszo-rowerowych
- ☐ rozbudowa oświetlenia ulicznego
- ☐ rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej
- ☐ rozwój infrastruktury kulturalnej
- ☐ rozwój terenów zieleni (parki, skwery, zieleńce, zadrzewienia uliczne)
- ☐ renowacja zabytków
- ☐ poprawa jakości obsługi mieszkańców i komunikacji z mieszkańcami
- ☐ budowa i modernizacja sieci wodociągowej

- ☐ budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przydomowych oczyszczalni ścieków
- ☐ rozwój sieci gazowej
- ☐ budowa i modernizacja świetlic wiejskich
- ☐ rozwój przedsiębiorczości - ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej (w tym: ulgi)
- ☐ rozwój rolnictwa, w tym nowoczesnych gospodarstw rolnych i przemysłu przetwórczego
- ☐ poprawa poziomu czystości wód powierzchniowych i podziemnych
- ☐ poprawa funkcjonowania gospodarki odpadami
- ☐ zwiększenie dostępu do Internetu
- ☐ wsparcie dla budowy instalacji pozyskujących energię odnawialną ze słońca, wiatru, biomasy
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3
- ☐ stworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi
- ☐ poprawa dostępu do usług medycznych
- ☐ zmniejszenie bezrobocia
- ☐ zwiększenie działań promocyjnych Gminy
- ☐ inwestycje w rozwój turystyki
- ☐ podniesienie poziomu nauczania w szkołach podstawowych
- ☐ zwiększenie dostępności przedszkoli
- ☐ zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży
- ☐ poprawa bezpieczeństwa publicznego
- ☐ rozwój oferty kulturalnej i sportowej (impres, wydarzeń sportowych)
- ☐ aktywizacja osób starszych
- ☐ inne (jakie?)

Część III:

1. Proszę wymienić kluczowe elementy, z których Gmina Maszewo może być dumna (maksymalnie 3):

2. Proszę podać, co mogłoby stać się wizytówką Gminy Maszewo?

3. Proszę uporządkować (według ważności) poszczególne profile rozwoju, na których Gmina według Państwa powinna się skupić do 2034 roku. 1 – *najważniejsza*, 5 – *najmniej ważna*.

Gmina turystyczna	
Gmina produkcyjno-przemysłowa	
Gmina rolnicza	
Gmina prospołeczna	
Gmina mieszkaniowa	

Metryczka

Płeć:

- ☐ kobieta
- ☐ mężczyzna

Wiek:

- ☐ poniżej 18 lat
- ☐ 18-25 lat
- ☐ 26-35 lat
- ☐ 36-45 lat
- ☐ 46-55 lat
- ☐ 56-65 lat
- ☐ powyżej 65 lat

Zatrudnienie:

- ☐ uczeń/student
- ☐ rolnik
- ☐ przedsiębiorca
- ☐ osoba pracująca
- ☐ bezrobotna
- ☐ emeryt / rencista
- ☐ inne (jakie?)

Zamieszkanie:

- ☐ jestem mieszkańcem Gminy Maszewo
- ☐ nie jestem mieszkańcem Gminy Maszewo

TABELA EWALUACYJNA

Cel I: Bezpieczna przestrzeń, nowoczesna infrastruktura techniczna oraz adaptacja i mitygacja do zmian klimatu podstawą przestrzennego rozwoju Gminy Maszewo

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)
1.1. Bezpieczna i dostępna przestrzeń dla mieszkańców Gminy Maszewo	Opracowanie Planu Ogólnego Gminy Maszewo stanowiącego podstawę zagospodarowania przestrzeni Gminy z poszanowaniem ładu przestrzennego i zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju: - wyznaczenie nowych terenów mieszkaniowych, - wyznaczenie terenów pod rozwój OZE				
	Opracowanie nowych i aktualizacja istniejących MPZP				
	Regulacja polityki przestrzennej z uwzględnieniem stref osiedleńczych oraz terenów rozwoju OZE w oparciu o dokumenty planistyczne i strategiczne				
	Dostosowanie przestrzeni publicznych oraz obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, a w szczególności budynku Urzędu Gminy				
	Współpraca PGW Wody Polskie w celu właściwego zagospodarowania i utrzymania terenów znajdujących się przy rzece Odrze, wzmocnienia wałów przeciwpowodziowych oraz uregulowanie statusu urządzeń wodnych, cieków i zbiorników zlokalizowanych na terenie Gminy				
	Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu budowy mostu na Odrze w Połecku				
	Rozwój lokalnego transportu autobusowego poprzez uruchomienie nowych linii połączeń				
	Prowadzenie działań konserwatorskich i restauratorskich na obiektach wpisanych do gminnej ewidencji zabytków, a w szczególności na kościołach w Lubogoszczy i Gęstowicach				
	Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu utworzenia infrastruktury i obiektów obrony cywilnej				
	Wspieranie działalności OSP poprzez zakup nowoczesnego sprzętu gaśniczo-ratowniczego				

1.2. Nowoczesna infrastruktura techniczna na terenie Gminy Maszewo	Budowa, przebudowa i rozbudowa dróg gminnych wraz z utwardzeniem nawierzchni dróg				
	Współpraca z zarządcami dróg wyższych kategorii w celu budowy, przebudowy i rozbudowy dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych				
	Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa na drogach gminnych poprzez zastosowanie rozwiązań technicznych takich jak np. progi zwalniające, inteligentna sygnalizacja świetlna oraz zmiany w organizacji ruchu				
	Rozwój sieci dróg rowerowych oraz ciągów pieszo-rowerowych na terenie Gminy				
	Budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowościach na terenie Gminy Maszewo				
	Modernizacja Stacji Uzdatniania Wody w Gęstowicach i Lubogoszczy wraz z przebudową Stacji Uzdatniania Wody w Trzebiechowie				
	Budowa biologicznej oczyszczalni ścieków w Połęczku wraz z budową sieci kanalizacyjnej w miejscowości Połęczko, Rybaki oraz Maszewo				
	Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu rozwoju sieci Internetu szerokopasmowego na terenie Gminy Maszewo				
1.3. Ochrona środowiska przyrodniczego wraz z adaptacją i mitygacją do zmian klimatu w Gminie Maszewo	Ograniczenie zanieczyszczeń powietrza spowodowanych głównie przez tzw. niską emisję (zwłaszcza w sezonie jesienno-zimowym) pochodzącą z sektora komunalno-bytowego oraz transportu, m.in. poprzez: wsparcie mieszkańców w wymianie źródeł ciepła na energooszczędne poprzez lokalne programy				
	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii				
	Zastosowanie energooszczędnych opraw oświetleniowych w oświetleniu ulicznym, oświetleniu miejsc użyteczności publicznej, skwerów, parków				
	Zwiększenie i ochrona zasobów wód oraz poprawa ich jakości poprzez rozwój infrastruktury melioracji szczegółowej				
	Rozwój infrastruktury zielonej i błękitnej, zdolnej do przejmowania wód opadowych w miejscowościach i ich otoczeniu; naturalne				

	zagospodarowywanie wód opadowych na obszarach zurbanizowanych				
	Rozwój istniejących i tworzenie nowych terenów zielonych (skwery, parki, ogrody, parki kieszonkowe)				

Cel II: Przedsiębiorczość, wyspecjalizowane rolnictwo oraz walory przyrodnicze podstawą gospodarczego rozwoju Gminy Maszewo

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)
2.1. Wzrost przedsiębiorczości oparty na endogenicznych potencjałach Gminy Maszewo	Podjęcie działań na rzecz przyciągnięcia inwestorów na teren Gminy Maszewo				
	Wykorzystanie rezerw gruntowych Gminy Maszewo, poprzez uzbrojenie działek i przygotowanie ich do zainwestowania				
	Rozwój współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a samorządem				
	Podejmowanie działań promocyjnych w celu wykreowania wizerunku Gminy jako miejsca atrakcyjnego do założenia działalności gospodarczej				
	Współpraca z lokalnymi rolnikami w celu zaopatrzenia w niezbędne surowce i ułatwienie im dostępu do lokalnych rynków zbytu				
	Kreowanie warunków dla rozwoju usług komplementarnych względem prowadzonej działalności rolniczej, celem podniesienia lokalnej niezależności gospodarczej				
	Wsparcie działań środowiskowych w gospodarstwach rolnych m.in. w zakresie usuwania azbestu i odpadów z działalności rolniczej (np. folie)				
2.2. Atrakcyjna oferta turystyczna Gminy Maszewo	Budowa ścieżki edukacyjnej wzdłuż Jeziora Granicznego we współpracy z Nadleśnictwem Krosno				
	Zagospodarowanie terenów znajdujących się wzdłuż Jeziora Granicznego na cele turystyczne i rekreacyjne				
	Zagospodarowanie terenów pokopalnianych na cele turystyczne				
	Rozwijanie współpracy z gminą Welzow oraz Euroregionem „Sprewa-Nysa-Bóbr” na rzecz tworzenia wspólnej oferty turystycznej i rekreacyjnej				

	Rozwijanie oferty turystycznej Gminy Maszewo poprzez współpracę z Lubuską Organizacją Turystyczną (LOTUR), Krośnieńskim Obszarem Funkcjonalnym (KOF) oraz Lokalną Grupą Działania „Zielone Światło”				
	Rozwój zaplecza turystycznego poprzez wzmocnienie infrastruktury wypoczynkowej oraz sektora gastronomicznego				
	Rozwój turystyki i rekreacji w oparciu o promocję istniejącej infrastruktury turystycznej				
	Budowa pomnika upamiętniającego hrabiego Leo von Caprivi				
	Wypracowanie produktu lokalnego Gminy Maszewo i jego promocja				

Cel III: Wysokiej jakości edukacja, rozwinięte usługi społeczne oraz ciekawa oferta spędzania wolnego czasu podstawą społecznego rozwoju Gminy Maszewo

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	Jednostka odpowiedzialna	Planowany termin wykonania	Faktyczny termin wykonania	Realizacja (TAK/NIE)
3.1. Nowoczesne i bezpieczne placówki edukacyjne wspierające rozwój dzieci i młodzieży w Gminie Maszewo	Utworzenie na terenie Gminy Maszewo miejsca opieki nad dziećmi do lat 3				
	Rozwój kompetencji kluczowych dzieci i młodzieży poprzez realizację zajęć w ramach podstawy programowej				
	Wysoka jakość bazy dydaktycznej w szkołach na terenie Gminy Maszewo				
	Szkoła miejscem bezpiecznym i bez hejtu: aktywne programy profilaktyczne i wsparcia psychologicznego dzieci i młodzieży, strefy wypoczynku i rekreacji				
	Rozwój wsparcia psychologicznego w gminnych placówkach edukacyjnych				
	Wsparcie rozwoju nauczycieli poprzez szkolenia, kursy oraz wsparcie psychologiczne				
	Współpracę na linii: szkoła - otoczenie lokalne - rodzice; aktywne miejsce szkoły w społeczności lokalnej				
	Przemodelowanie jednostek oświatowych w Gminie poprzez przeniesienie przedszkola do budynku szkoły w Rybakach z				

	dostosowaniem obiektu do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami				
3.2. Wysokiej jakości usługi społeczne skierowane do mieszkańców Gminy Maszewo	Uruchomienie gminnego programu profilaktycznego (badania profilaktyczne dla mieszkańców) w zakresie np. chorób układu krążenia				
	Współpraca z podmiotami zewnętrznymi w celu tworzenia warunków do rozwoju podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej w Gminie Maszewo				
	Wsparcie działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Maszewie				
	Rozszerzenie zakresu usług opiekuńczych i asystenckich dla mieszkańców poprzez uruchomienie asystentów osoby niepełnosprawnej lub usługi typu „taksówka dla seniora”				
	Działania na rzecz integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz aktywizacja społeczności na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu				
	Rozwój usług dla osób w kryzysie bezdomności, dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożonych bezdomnością				
	Rozwój wolontariatu i samopomocy sąsiedzkiej				
3.3. Rozwinięta oferta spędzania wolnego czasu na terenie Gminy Maszewo	Stworzenie całorocznej oferty zajęć sportowych i kulturalnych dla różnych grup społecznych we współpracy z organizacjami pozarządowymi i sołectwami				
	Utworzenie miejsca spotkań dla młodzieży				
	Aktywizacja seniorów, włączenie ich w sprawy lokalnej społeczności, wykorzystanie ich doświadczenia oraz zachęcająca do jak najdłuższej aktywności zawodowej i społecznej				
	Utworzenie gminnego kalendarza całorocznych i cyklicznych wydarzeń kulturalnych				
	Budowa świetlicy wiejskiej w Gęstowiach				
	Remont świetlic wiejskich w Skarbonie, Bytomcu i Lubogoszczy				

	Termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Trzebiechowie, Miłowie, Rzeczycy i Korzycowie				
	Wzmacnianie roli świetlic wiejskich jako miejsc lokalnej aktywności				
	Modernizacja istniejącej infrastruktury sportowej				
	Termomodernizacja hali sportowej w Maszewie				